

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΠΡΕΒΕΖΑΣ



Διπλό τεύχος
10ο - 11ο

Απρίλιος - Σεπτεμβρίος 1986

ΑΦΙΕΡΩΝΕΤΑΙ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΕΣ ΕΤΟΣ ΕΙΡΗΝΗΣ

ΠΡΕΒΕΖΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Τριμηνιαίο Περιοδικό ποικίλου
προβληματισμού

Έκδοση **ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ
ΕΔΡΑ: ΠΡΕΒΕΖΑ**

Φιλοδέσμευται από Έπιπλον

Υπεύθυνος **ΣΠΥΡΟΣ Β. ΝΤΟΥΣΙΑΣ**
Ζαλόγγου 33 τηλ. 28375
ΠΡΕΒΕΖΑ

ΧΡΟΝΙΑ Γ'
Απρίλις - Σεπτέμβριος 1986

Υπεύθυνος Τυπογραφείου:

Γ. ΤΣΟΛΗΣ

Γ. Μιχαηλίδη 4

Τηλ. (0651) 22.877 & 26.536

Πλάνητα

Εμβάσματα – εκπταγές: Λάδηρος Ζιανίκας

Πάροδος Χανιών Τηλ. 22.110

Συνεργασία – Επιστολές: Κώστας Τζίμας

Πάροδος Πεδιάδων

Σημ. Το ενυπόριφρο πέρθρο χλρ. εκφράζουν μόνο τη γνωστή σημασία τους.

Συνδρομές ιδιωτών δρχ. 1.000

Εταιριών, τραπεζών, Ν.Π.Δ.Δ. δρχ. 160

Εξεταρικού δολ. 20

Τιμή τεύχους δρχ. 250

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελ.
Έκκληση της Νικόπολης	1
Πολιτιστικές εκδηλώσεις του Πνευματικού Κέντρου	10
«Ειρήνη και τα ποιδία στην Ειρήνη, Αργύρη Ντούσια	14
Από Νικόπολης ής Ολυμπία, Δημητρίου Βικέλα	22
Κάλλος Μπαμπλά, Γιώννη Τάλλαρου	26
Περιφερειακή σύσκεψη Ν.Ε.Ι. αγροτισμών	28
Τοιριόμας (επισημάνσεις – προτάσεις) Π.Μ.	31
Τελετουργίες οπόφεις για το Α.Ι.Δ.Σ., Μιχ. Αναγνωστόπουλου	34
A.W.A.C.S., Παναγ. Μερκυρίου, Καθηγητή	39
Το Πρωτόκολλο της συμφωνίας της Πλάκας	42
Δραστηριότητες Κ.Α.Π.Η. «Ενας επισκέπτης»	43
Πεντηήμερη στον Αι - Αιών, Σπυρ. Ντούσια	46
Ανθρωποδικός, Δημ. Ποβέλη, Κτηνιάτρου	58
Το τόπου κυρού μου, Δημ. Παπαδόμητρου	68
Συπολεμαρά, Γεώργου Μαστάκη	72
Απόγειμα στο Μπουντάρη, Κώστα Φίλου	74
Αφέρειμη στο περιφερειακό συνέδριο για την ανάπτυξη περιοχής Φαναρίου, Γ.Χ. Ζάκκα, Φιλόλογου	76
Του Αχρόντια, Αννης Πυλασθέβη – Ντούσια	96
Α. Καρύζις	97
Το φαινομένο του θερινοκέντρου απειλεί να καταστρέψει τον πλανήτη	98
Συν/ορος πολέμους κηπ/κών και δενδοκομικών προϊόντων Πρέβεζας,	
Μιχάλη Αράλη	101
Γράμματα αναγνωστών μας	105
Κανονισμός λειτουργίας, Δημοτικής Βιβλιοθήκης	106

**ΟΧΙ ΣΤΗ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ
ΤΟΥ ΔΙΑΣΤΗΜΑΤΟΣ
ΕΞΩ ΤΑ ΠΥΡΗΝΙΚΑ ΑΠΟ
ΤΗΝ ΕΛΛΑΣΑ,
ΤΑ ΒΑΛΚΑΝΙΑ, ΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ
ΓΙΑ ΜΙΑ ΜΕΣΟΓΕΙΟ ΘΑΛΑΣΣΑ
ΕΙΡΗΝΗΣ & ΦΙΛΙΑΣ**

**Διακήρυξη για την Ειρήνη, τη ζωή και τη
σωτηρία του Πολιτισμού.**

Όλοι εμείς οι φίλοι της Ειρήνης μαζί με χιλιάδες «πρεσβευτές της Ειρήνης» απ' όλο τον κόσμο ενώνουμε τα χέρια μας σε μια συμβολική αλυσίδα Ειρήνης γύρω απ' τη Νικόπολη, συμμετέχοντες, έτσι, στις Παγκόσμιες εκδηλώσεις μνήμης της Πυρηνικής καταστροφής στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι. Και στέλνουμε μήνυμα Αγωνιστικής Ενότητας. Αισιοδοξίας κι Ελπίδας στους Αγνωνιστές της Ειρήνης α' δόλον τον κόσμο.

Επιλέξαμε τη Νικόπολη, που αποτελεί για τον τόπο μας σύμβολο δημιουργίας του Ανθρώπου ύστερο από έναν Πόλεμο, για να εκδηλώσουμε και να διακηρύξουμε την Πίστημας στον Ανθρώπο και την Πολιτιστική του Κληρονομιά μα και να διατρανώσουμε την αμετάκλητη απόφασή μας να τις υπερασπίσουμε απ' τον Πυρηνικό Αφανισμό.

Πιστεύουμε ότι η Ειρήνη & ο πολιτισμός είναι στενή δεμένες με τη Ζωή του Ανθρώπου.

Πιστεύουμε πως η προσπάθειά μας αυτή ενθυτεύεται με χιλιάδες άλλες παρόμοιες Προσπάθειες για να σχηματιστεί μια Πανίσχυρη Παγκόσμια Αλυσίδα Προστασίας απ' τον Πυρηνικό Αφανισμό.

Πιστεύουμε πως το ξέφρενο κυνηγητό των εξοπλισμάν μπο-

ρει να σταματήσει, ότι ο πλούτος του κόσμου που θυσιάζεται στο βωμό των ΥΠΕΡΕΞΟΠΛΙΣΜΩΝ, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη Ζωή, την Πρόοδο, την Ύγεια, την Παιδεία, τη Σωτηρία 17 Εκατομμυρίων Παιδιών που πεθαίνουν κάθε χρόνο, την Ανεργία, τη διαφύλαξη των Περιβάλλοντος, την Προκοπή, τη δημιουργία & τη ΧΑΡΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ.

Πιστεύουμε πως η χώρα μας, κοιτίδα Ειρήνης & Πολιτισμού, μπορεί να συμβάλει στην Παγκόσμια Υπόθεση του Αφοπλισμού & της Ειρήνης, αν απαλλαγεί οριστικά απ' τις ζένες Βάσεις & τα Πυρηνικά που είναι εγκαίαστημένα σ' Ελληνικά εδάφη.

Καλούμε όλες τις Πυρηνικές δυνάμεις να σταματήσουν τους Εξοπλισμούς, να προχωρήσουν σταδιακά & κάτω από διεθνή Έλεγχο στη μείωση των Εξοπλισμών μέχρι την Πλήρη κατάργησή τους.

Καλούμε όλες τις χώρες ν' αποκηρύξουν την οποιαδήποτε βία σα μέσο επίλυσης των διεθνών διαφορών.

- Υποστηρίζουμε τις Αποφάσεις του ΟΗΕ για Αφοπλισμό.
- Υποστηρίζουμε κάθε φιλειρηνική Προσπάθεια και από οπουδήποτε εκδηλώνεται.
- Διακηρύσσουμε την Πίστη μας στη Συμφωνία του Ελσίνκι
- Σητούμε την αποκατάσταση κλίματος αμοιβαιότητας και ισοτιμίας σ' ό,τι αφορά την Ύφεση στην Ευρώπη και σ' όλον τον Κόσμο.
- Υποστηρίζουμε την Πρωτοβουλία των 'Εξι για τη δημιουργία Αποκυρηνικοποιημένων ζωνών στην Ευρώπη.
- Απαιτούμε όχι εγκατάσταση Πυραύλων και Πυραυλικών ή σπλικών συστημάτων στην Ευρώπη.
ΟΧΙ τα AVACS στο AKTIO.

Διακηρύσσουμε την Απόφασή μας να συνεχίσουμε τον Αγώνα για μια Ελλάδα Ειρηνική, Ανεξάρτητη, για την Προώθηση

της Ιδέας της Αποκυρηνικοποιημένης Βαλκανικής και τη μετατροπή της Μεσογείου σε Θάλασσα Ειρήνης και Ζωής.

Μετά την κήρυξη της Πρέβεζας και της Άρτας σαν «Αποκυρηνικοποιημένες πόλεις», ζητούμε να κηρυχτεί όλη η ευρύτερη περιοχή της Ήπειρου και Αιτωλοακαρνανίας «ΑΝΟΧΥΡΩΤΟΣ & ΑΠΟΠΥΡΗΝΙΚΟΠΟΙΗΜΕΝΟΣ ΧΩΡΟΣ».

Η ΝΙΚΟΠΟΛΗ και όλες οι Νικοπόλεις στην Ήπειρο, στην Ελλάδα, στη Βαλκανική, στη Μεσόγειο, στην Ευρώπη, σ' όλον τον Κόσμο μπορεί και πρέπει να σωθούν.

ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ 1986

Φίλοι της Ειρήνης

Για δεύτερη χρονιά, φέτος η «ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ» για την Ειρήνη, τη ζωή και τη σωτηρία του ανθρώπινου Πολιτισμού οργάνωσε διήμερο εκδηλώσεων για τις 5 & 6 Αυγούστου.

Κεντρικά σημεία αναφοράς στο διήμερο αυτό είναι:

- Η Πυρηνική καταστροφή στη Χιροσίμα και το Ναγκασάκι.
- Η τελική Πράξη του ΕΛΣΙΝΚΙ
- Η συνεχίζομενη κρίση στο Κυπριακό.
- Οι τελευταίες βίαιες ενέργειες για την επίλυση των διαφορών μεταξύ των κρατών επίβεση στη Λιβύη.
- Η απόφαση του ΝΑΤΟ για τα χημικά όπλα.
- Η επιχείρηση «ΕΞΟΠΟΛΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΑΣΤΡΩΝ».
- Οι τελευταίες εμπλειρίες από το απόχημα του «ΤΣΕΡΝΟΜΠΙΛ».
- Οι μεγάλες προσπάθειες που γίνονται σε παγκόσμια κλίμακα για τον αφοπλισμό, την Ειρήνη, τη ζωή, τη διατήρηση του ανθρώπινου πολιτισμού, τη χαρά, τη δημιουργία την Ελπίδα για έναν ανθρώπινο αλλαγμένο απ' το άγκος και την απειλή του αφανισμού.

Ο 2ος παγκόσμιος πόλεμος δημιουργήμα του αιώνα μας στην ιστορία του ηλικία οφέτει πάσω του 37 εκατομ. νεκρούς και τραυματίες που αποτελεί το μεγάλο τίμημα της ανθρωπότητας στη συδιστική μανία μερικών τρελών εγκεφάλων.

Η Χιροσίμα και το Ναγκασάκι αποτελούν το αποκορύφωμα αυτής της τρέλας που διακρίνει τους παράφρονες του πολέμου και της καταστροφής.

οπαδούς μιας ξεπρασμένης αντίληψης για την εναλλαγή πολέμου και ειρήνης.

— Μετά το οικτρό τέλος του 2ου παγκόσμιου πολέμου ιδρύθηκε ο ΟΗΕ που αποτέλεσε μια Ελπίδα για τη σωτηρία της Ανθρωπότητας.

Και, ασφαλώς, πάμπολλες είναι οι παρεμβάσεις του διεθνούς αυτού Οργανισμού με τις επισημάνσεις που έκανε σε μεγάλα προβλήματα που διαμορφώθηκαν και συνεχώς σχηματοποιούνται πάνω στον πλανήτη μας. Ο διάσημος Ινδός στοχαστής PIRKAL με μια μεγάλη ομάδα μελετητών, ερευνητών, κονιανιολόγων και οραματιστών του μέλλοντος είδαν πως τα μεγάλα προβλήματα της ανθρωπότητας δε λύνονται με τη λογική των εξοπλισμών και του ισχυρού. Απαιτούν απ' όλους άλλη στάση και άλλους είδους αντιμετώπιση.

Μια καλή και σωστή ενέργεια αποτελούν οι συμφωνίες των ΣΑΛΤ 1 ΣΑΛΤ 2 και η τελική πράξη του ΕΛΣΙΝΚΙ. Όμως οι ΗΠΑ επιχείρησαν τη δολοφονία της τελικής πράξης του ΕΛΣΙΝΚΙ με αποτέλεσμα το διεθνές δίκαστηριο της Χάγης να επιβάλλει κυρώσεις.

Απ' την άλλη μεριά, σα να μην έφταναν οι απολογισμοί συνολικά και επιμέρους του βου Παγκόσμιου πολέμου, άρχισε ένα έφερνο κυνηγητό εξοπλισμών για κάθε είδος οπλικού καταστροφικού συστήματος «εν ονόματι» της αρχής της «ιασορροπίας των τρόμου». Αμ! το άλλο; Η επιχείρηση των Αστρων; Άλλος, πιο μεγάλος τρόμος αυτός. Πού το πάνε, τέλος πάντων, οι έμποροι της καταστροφής; Αφού με δαση πυρηνική ενέργεια υπάρχει αποθηκευμένη – αλήθεια για ποιον, μπορεί να καταστραφεί 20 φορές ο πληθυσμός της γης, τότε προς τι η νέα επιχείρηση «πόλεμος των Αστρων»; Τι θα βρει, αλήθεια, να καταστρέψει;

Ηδη ο σημερινός ΥΠΕΡΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ, με αποχεία πάντα του ΟΗΕ, παρουσιάζει την παρακάτια περίπου εικόνα:

A. Το κυνήγι των εξοπλισμών

Ποιός, στ' αλήθεια σέρνει το χορό;

NATO

Έτος ιδρύσεως 1949

Ατομική βόμβα 45

Βόμβα ιδρυγόνου 53

Βομβαρδιστικά μεγάλου μετέων 53

Βόμβα νετρονίου 1977

ΣΥΜΦΩΝΟ ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ

Έτος ιδρύσεως 1955

1950

54

57

όχι ακόμη

B. ΟΙ ΕΝΟΠΑΕΣ ΔΥΝΑΜΕΙΣ (NATO – ΣΥΜΦ. ΒΑΡΣΟΒΙΑΣ)

NATO ΣΥΜ.ΒΑΡΣΟΒ.

Εκτοξευτήρες μέσου βεληνεκούς	986	975
Συνολικός αριθμός ανδρών (σε εκατομ.)	4,9	4,8
Μονάδες σε καιρό ειρήνης	103	210
Πόρια άρματα μάχης	25.500	68.300
Πυροβολικό	23.000	43.000
Ναυτικές δυνάμεις	220	270
Αεροπορικές δυνάμεις	460	500
Κατανομή Παγκόσμιας Στρατ. δαπάνης	43%	26%

C. ΤΙ ΣΤΟΙΧΙΖΑΝ ΟΙ ΠΟΛΕΜΟΙ

(Απ' το Διεθνές Ινστιτούτο Στρατηγικών Εξοπλισμών)

A' Παγκόσμιος πόλεμος	περίπου 10 εκατ. νεκροί	280 – 360 δισ. εκατ. δολ.
B' Παγκόσμιος πόλεμος	20 εκατομ. ανάπληροι	3.300 – 4.000 δισ. εκατ. δολ.
B' Παγκόσμιος πόλεμος	πάνω από 50 εκατ. νεκροί	δισ. εκατ. δολ.
90 εκατ. ανάπληροι	90 εκατ. ανάπληροι	δισ. εκατ. δολ.
Από 1945 – 1982 Θανατηφόρα πάνω από 7.500 δισ. εκατ. δολ. έγιναν περίπ. 150 10 εκατομ. πόλεμοι στον κόσμο	Θανατηφόρα πάνω από 7.500 δισ. εκατ. δολ. έγιναν περίπ. 150 10 εκατομ. πόλεμοι στον κόσμο	πάνω από 7.500 δισ. εκατ. δολ.

D. ΤΙ ΣΤΟΙΧΙΖΕΙ Η ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ ΟΠΛΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ (ΗΠΑ)

Πρόγραμμα	είδος όπλου	Κόστος (εκατ. δολ.)
I. MX	Κινητοί πύραυλοι	59 δισ. εκατ. δολ.
Trident	Πυραυλοπυρηνικό υποβ.	29 δισ. εκατ. δολ.
Poseidon – trident	12 υποβρύχ. SSBH	7,5 – 8,5 εκατ. δολ.
Trident II	Επόμενη γενιά βαλλιστ. πυρ.	5,2 εκατ. δολ.

Συνολικά 10 προγραμ.	Αντίστοιχα 10 οπλικά συστήματα	Συνολικό κόστος 250 δισ. εκατ. δολ.
----------------------	--------------------------------	-------------------------------------

ΕΤΑ ΗΥΓΗΝΙΚΑ ΟΠΛΑ ΜΕΣΟΥ ΒΕΛΗΝΕΚΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

1. NATO Πέραυλοι Αεροπλάνα Σύνολο

ΗΠΑ	—	723	723
Βρετανία	64	55	119
Γαλλία	18	—	18
M-ZO	80	46	144
Σύν. NATO	162	824	986

2. Σύμφ. Βαρσοβ.

Εδάφους	496	—	498
Θαλάσσης	18	—	18
Αεροπλάνα	—	461	461
Σύνολο	514	461	975

ΣΤ. ΤΑ ΧΗΜΙΚΑ ΟΠΛΑ ΤΩΝ ΗΠΑ

Για το 1982 δαπάνη 532 εκατ. δολ.

Για το 1983 δαπάνη 810 εκατ. δολ.

Για το 1984 δαπάνη 1.400 εκατ. δολ.

Για το 1985 δαπάνη X;

Για δρευνές δαπάνη 2.500 εκατ. δολ.

Αποθήκευση:

Ευρώπη

Ιταλία (Βερόνα) – Βιτσέντζα.

Ο.Δ.Γ. (5 περιοχές)

Βρετανία

Νησί Ντιέγκο Γκαραϊά.

Z. ΟΙ ΠΑΓΚΟΣΜΙΕΣ ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ (1900 – 2.000)

1.900 μ.χ. 10.000 Οι παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες

1.930 μ.χ. 25.000 αυξάνονται με ταχύτητα 2% το χρόνο

1.960 μ.χ. 130.000 και αποτελούν το 25 – 30% του όγκου

1.978 μ.χ. 400.000 του ακαδέριστου παγκόσμιου προϊόντος.

2.000 μ.χ. 820.000

ΕΚΤΙΜΗΣΕΙΣ ΕΜΠΕΙΡΟΓΝΩΜΟΝΩΝ ΤΟΥ ΟΗΕ

1. Ανεργία και Εξοπλισμοί:

Στις 60.000 θέσεις Πολεμική βιομηχανία 85.000 θέσεις –

Πολιτική βιομηχανία
αντιστοιχούν
95.000 θέσεις στις κοινωνικές υπηρεσίες
στις Υγειονομικές Υπηρεσίες

Συμπέρασμα: Ανεργία και εξοπλισμοί αυξάνουν σχεδόν ταυτόχρονα.

2. Πληθωρισμός και Εξοπλισμοί:

Γνώμες ειδικών Αμερικανών Μάσκι – Χαιλπρουερ κ.α.) καταλήγουν στην ίδια έκφραση.

Αύξηση εξοπλισμών

Αύξηση πληθωρισμού
Αύξηση του ελλείμματος
στους Κρατικούς προϋπολογισμούς

3. Ποιός πληρώνει για όλα;

– Η ανάπτυξη της πολεμικής μηχανικής περιορίζει την αγοραστική ικανότητα του μέσου πολίτη κατά 15 – 20%

– Πριν απ' τον πόλεμο οι φόροι (συνολικά) αφορούσαν το 1/6 του μισθού εργασίας των εργαζομένων ενώ σήμερα αφαιρούν περίπου το 40%. Ο μέσος αμερικανός πολίτης εργαζόμενος δουλεύει 4 1/2 μήνες το χρόνο για να πληρώνει τους φόρους.

4. Πώς θα μπορούν να ξαδευτούν καλύτερα τα χρήματα που ξαδεύονται σε εξοπλισμούς: (Μ' εκτίμηση πάντα του ΟΗΕ).

1. μαχητικό F – 14 στοιχίζει όσο 9 σχολεία.

1. Αεροπλανοφόρο στοιχίζει όσο 1 υδροηλ/κός σταθμός

1. Τανκ Λεοπάρντ – 2 στοιχίζει όσο 36 διαμερίσματα

των 3ων δωματίων

1 δακηση μαχητικών Τανκ στοιχίζει όσο 28 παιδικοί σταθμοί

1. υποβρύχιο Τράιντεντ στοιχίζει όσο 1 χρόνος εκπ/σης

για 16 εκατομ. παιδιά

1 στρατηγικό βομβαρδιστικό

B – I 16 Νοσοκομεία

Για να τραφούν όλα τα πεινασμένα παιδιά των κώσμου, αρκεί να διατεθούν συνολικά το 10% των μέσων που δαπανώνται κάθε χρόνο για τον ανταγωνισμό των εξοπλισμών.

Για τις πολεμικές δαπάνες ξαδεύονται 750 εκατ. βαρέλια πετρέλαιο το χρόνο, δηλαδή 2 φορές περισσότερο απ' την επήσια κατανάλωση πετρελαίου απ' όλες τις χώρες της Αφρικής.

Η ΠΟΥ (Παγκ. Οργ. Υγείας) για 10 χρόνια δαπανάει 83 εκατ. δολ. για να εξαλείψει την εὐλογία, δηλαδή όσο στοιχίζει η αγορά ενάς σύγχρονος βομβαρδιστικού.

Για την εξάλειψη του αναλφαβήτισμού σ' όλον τον κόσμο στο τέλος

του ακύνα μας θα χρειαστεί μόνο 1,2 δις εκατ. δολ., δηλαδή λιγότερα απ' τις παγκόσμιες στρατιωτικές δαπάνες για μια μέρα.

5. Τι θα δόσει ο εξοπλισμός;

Γράφει επίσημο αμερικανικό περιοδικό:

Μόνο με την υπογραφή της συμφωνίας ΣΑΛΤ 1 οι ΗΠΑ εξοικονόμησαν το 1973 – 900 εκατ. δολάρια.

Ο Πέτρος Τριντώ (Πρωθυπουργός του Καναδά) σ' επίσημη ανακοίνωση δήλωσε:

«Με το λοιό που ξοδεύουμε για όπλα μέσα σε σύν εβδομάδας, θα μπορούσε να τραφεί και να στεγαστεί όλος ο κόσμος μέσα σ' ένα χρόνο.

Ποιός, στ' αλήθεια φταιει για όλα αυτά;

Η, το ακριβέστερο, ποιός φταιει πιο πολύ;

Σύμφωνα πάντα με τα αποτελέσματα της έρευνας του ΟΗΕ η εικόνα της ευθύνης διαγράφεται ως εξής:

α) ΗΠΑ + ΧΩΡΕΣ του ΝΑΤΟ

αναλογούν το 50% των συνολικών δαπανών.

β) ΕΣΣΔ + χώρες του Συμφ. της Βαρσοβίας

το μισό των δαπανών ΗΠΑ + ΝΑΤΟ

= 25% των συνολικών δαπανών

Και θα μπορούσε, ασφαλώς, κανένας ν' απαριθμεί συλλογισμούς και να ενημερώνει προτάσεις και λύσεις διαν σταθεί μ' άλλην αντίληψη μπροστά στα μεγάλα προβλήματα του σύγχρονου ανθρώπου και των απογόνων του.

Από παντού επισημαίνεται η κρίσιμότητα των καιρών που στηγματίζεται, κύρια, απ' το ζέρρενο κυνηγητό των εξοπλισμών.

Η παγκόσμια συνέλευση για την Ειρήνη και τη ζωή στην Πράγα (1973), οι προσπάθειες των έξι, με τελευταία διεθνή συνδιαστεψη στην Ιαπωνία, οι προτάσεις Γκορμπατζώφ, το Συμβούλιο της Ευρώπης και τόσες άλλες προσπάθειες που γίνονται σε παγκόσμιο σκηνικό, αποτελούν φωνές εντονής διμαρτυρίας απέναντι σ' όσους καλλιεργούν την απειλή, τον τρόμο και φυμίζουν τη φρίκη της καταστροφής.

Γιατί, στ' αλήθεια, με τόση βία να επιλύονται οι διαφορές μεταξύ των κρατών; Χάθηκε μήπως η αξία της αμοιβαιότητας και της ισοτιμίας;

Ε' όχι! Φτάνει πιά.

Ας σταματήσει η ψυχρή λογική των αριθμών.

- Τόσα εκατομ. δολάρια στον κόσμο για εξοπλισμούς.
- Τόσα εκατομ. παιδιά πεθαίνουν από πείνα.
- Τόσα εκατομ. αναλφάβητοι.
- Τόσα εκατομ. άστεγοι.
- Τόσα εκατομ. άνεργοι.
- Τόσα και τόσα.

Αποτελεί πιά παγκόσμια αναγκαιότητα, σήμερα, να σταματήσει το τρελό τρέξιμο σ' αρολόδη της καταστροφής.

Με την ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ η επιτροπή Ειρήνης Πρέβεζας απευθύνεται σ' όλους που διακρίνονται από μια ιδιαίτερη εναισθησία πάνω στα σύγχρονα προβλήματα που εντείνουν της ΑΓΩΝΙΕΣ όλων μας για την Ειρήνη, τη Ζωή και τη Σωτηρία του ανθρώπου Πολιτισμού να ενισχουμε τα χέρια μας, να σημίζουμε τη φωνή διαμαρτυρίας και να δειπνούμε συγκεκριμένη πρόταση για τη ζωή και τη χαρά της δημιουργίας.

– Ας αποτελέσει η πρόκλησή μας «ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ» μια ακόμα φωνή ανταμωμένη μ' εκατομμύρια άλλες φωνές σ' όλον τον κόσμο μια Ασπίδα προστασίας της ζωής.

Σαν Επιτροπή Ειρήνης που πιστεύουμε στη ζωή, στην Προκοπή, στην Ομορφιά και στη χαρά φιλοδοξούμε να συντελέσουμε μαζί με τόσους άλλους που πασχίζουν σήμερα να διαμορφωθεί μια ειρύτερη κοινή συνεδρηση απ' όλους τους πολίτες του πλανήτης μας ώστε να μετατραπεί από απλή ευχή σε συστηματική, δυναμική, Αγωνιστική και δημοκρατική Απάντηση των λαών απέναντι στον ολέθρο και τις λογικές του ισχυρού και της επιφολής του τρόμου.

Κάνοντες ΕΚΚΛΗΣΗ σ' όλους να διατραγώσουμε εινωτικά και Αγωνιστικά την πίστη μας για την Ειρήνη και τη ζωή.

- ΟΧΙ ΝΕΟΙ ΠΥΡΑΥΛΟΙ
- ΝΑΙ ΣΤΙΣ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΜΕΙΩΣΗ ΤΩΝ ΟΠΛΙΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ.
- ΝΑ ΚΗΡΥΧΤΟΥΝ ΌΛΟΙ ΟΙ ΧΩΡΟΙ ΑΠΟΠΥΡΗΝΙΚΟ ΠΟΙΗΜΕΝΟΙ.
- Ο ΠΛΟΥΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ Ν' ΑΦΙΕΡΩΘΕΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ, ΤΗ ΖΩΗ, ΤΗΝ ΕΥΗΜΕΡΙΑ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΩΝ.

Η ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ ευχαριστεί το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου Πρέβεζας για το ό, πι αφιέρωσε τις εφετεινές εκδηλώσεις στο Διεθνές Έτος Ειρήνης.

Ακόμη απευθύνεται πρόκληση προς το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Πρέβεζας να ονομάσει το χώρο αυτό του «Κηποθέατρου» σε ΚΗΠΟ ΤΗΣ ΕΙΡΗΝΗΣ.

30 Ιούλη Τετάρτη

- Κατάδεση στεφανιών στη Πλατεία Ηρώων από αντιπροσωπείες των Βαλκανικών χωρών.
- Παρέλαση συγκροτημάτων.
- Έναρξη του Φεστιβάλ με τη συμμετοχή όλων των χωρών.

Στην έναρξη συμμετέχει η Παιδική χορεύτικη Αρμονία Πρέβεζας και η Φιλαρμονική Πρέβεζας.

31 Ιούλη, Πέμπτη:

- Συγκροτήματα από Ελλάδα μουσικό Κερατσινίου - Χορευτικό Αγρινίου.

1 Ιούλη Παρασκευή:

- Συγκροτήματα από Αλβανία.

2 Ιούλη Σάββατο:

- Συγκροτήματα από Βουλγαρία - Γιουγκοσλαβία.

3 Ιούλη Κυριακή:

- Πανηγυρικό κλεισιμό του Φεστιβάλ με τη συμμετοχή όλων των χωρών.

Στα πλαίσια του Φεστιβάλ έγιναν:

- Σάββατο 2 Αυγούστου 9.00 π.μ. στρογγυλό τραπέζι στο χώρο των Ναυτικών Σχολών με θέμα: Βαλκανικό Φεστιβάλ Νεολαίας.
- Κυριακή Αυγούστου 10.00 μμ. Κολυμβητικός αγώνας Πρέβεζα - Άκτιο.
- Κυριακή 3 Αυγούστου 10.00 πμ. Ποδηλατικός αγώνας καιδιών «Ο γύρος της Πρέβεζας».

Τα συγκροτήματα εμφανίστηκαν και σε άλλες πόλεις και χωριά.

Το χορευτικό της Βουλγαρίας εμφανίστηκε στις 31/7/86 στον Ωρωπό και την 1/8/86 στην Πέτρα και τέλος στην Κρητοπούλη.

Το χορευτικό της Αλβανίας εμφανίστηκε στις 31/7/86 στον Αγ. Σπυρίδωνα και στις 2/8/86 στην Ανέζα.

Το χορευτικό της Γιουγκοσλαβίας εμφανίστηκε την 1/8/86 στο Θεσπρωτικό και το Μουσικό του Κερατσινίου την 1/8/86 στον Ωρωπό.

Νικοπόλεια '86

Η Επιτροπή Ειρήνης Πρέβεζας σε συνεργασία με το Πνευματικό Κέντρο του Δήμου διοργάνωσε τις εξής εκδηλώσεις.

5. Αυγούστου Τρίτη:

Πανεπιστημιακή Χοροδία BRANKO KRSMANOVIC της Γιουγκοσλαβίας με διευθύντρια την κ. DARINKA MATIC - MAROVIC.

6 Αυγούστου Τετάρτη

'ΕΚΚΛΗΣΗ ΤΗΣ ΝΙΚΟΠΟΛΗΣ. Αρχαίο Ωδείο Νικόπολης «ΕΙΡΗΝΗ» του Αριστοφάνη από το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Ιωαννίνων.

Το Π.Κ. του Δήμου Πρέβεζας διοργάνωσε όπως κάθε χρόνο την Γιορτή της Σαρδέλλας 9 και 10 Αυγούστου Σάββατο Κυριακή. Είναι πολιό έθιμο που έχουμε αναβιώσει και εμπλουτίσει και σε άλλες εκδηλώσεις. Γίνεται δε κατάλληλο, διαμορφωμένο χώρο στο λιμάνι της πόλης μας. Το πρόγραμμα περιελάμβανε το Σάββατο το χορευτικό συγκρότημα από την Γυμναστική Ακαδημία της Βουλγαρίας Μουσικό συγκρότημα και την Κυριακή Συναυλία από την Μαρίζα Κώνη και Γιάννη Γλέζο.

13. Αυγούστου Τετάρτη

Συγκρότημα της Γυμναστικής Ακαδημίας Σόφιας με τμήματα χορού και ενόργανης Γυμναστικής. Το Συγκρότημα εί-

φανίστηκε και σε χωριά.

Την Κυριακή 10 Αυγούστου στην Κρητοπούλη, την Δευτέρα 11 Αυγούστου στην Φιλιππιάδα και την Τρίτη 12 Αυγούστου στο Θεσπρωτικό.

14 Αυγούστου Πέμπτη:

Θεατρικό παράσταση από το θέατρο «Μικρή Αυλαία» με το έργο του Φ.Γ. Λόρκα «Η Γέρμα».

Παίζουν οι ηθοποιοί: Αιμιλία Υψηλάντη, Χρ. Αυλιανού, Καίτη Ιμπρούζη, Στέλιος Δρίβας, Φ. Μαυρικίου, Β. Βασιλάκης, Λ. Κάρλα, Β. Ξιφαρά.

Σκηνοθεσία: Στ. Τσακίρη

Η παράσταση είναι προσφορά των ΚΛΩΣΤΗΡΙΩΝ Πρέβεζας.

23 - 24 Αυγούστου Σάββατο - Κυριακή:

Διήμερη εκδήλωση αφιερωμένη στο Θεατρικό Συγγραφέα της Εθνικής Αντιστάσεως Γιώργο Κοτζιούλη για τα 30 χρόνια από το θάνατό του.

25 Αυγούστου Δευτέρα

Συγκρότημα από την Τσεχοσλοβακία.

- Από 1 - 15 Αυγούστου λεπτούργησε έκθεση Φωτογραφίας του Σπύρου Μελετού στην αίθουσα του Δημοτικού Συμβουλίου με θέματα από την Πρέβεζα.



ΕΙΡΗΝΗ



Γεράτο Φύσι! Σαν καλπασμός της λευτερίας πετούν της Νίκης περιστέρια! Μοσχοβολίνια τα κρόδιατα! Κι' η Ειρήνη κερπός της πάλης των λουν, αδύμαστος κερπός, αστράφτει κρουσταλλένιο πονηγέρι! Ήροντύτερα! Διαβείτε κι' άλλοι στις γραμμές της πάλης! Ψηλότερα! Κρατείστε τους παρούσους στη στήγη της Ζώης Κι' αντρεμπάτε! κι' μυκαλιστείτε σύντροφοι! Τόρα κιν ζεκληρίζεται απ' τη ζωή η ερήμη του πολέμου. Η βίαιη χάρι τη κλειδαρία απ' το ναό της Οικουμένης κι οι ποινές χωρετίζουν και δοξαλούσιες μνήμες, λουσι και πρηματικά κονιμάτα Κ' ομάρε!

Ν' αναφορις το φέρι! Να βγαίνει αδέρφια! Να συμποσιούσιες και να κρατήσουμε αρθρή της είσιτα στο Βαμό της ξεκουσμένης ιποχώς Συντρίμω οι βιαστές! Αστράφτουν οι ειρήνες και τα περπολικά του δοξασμένου Μόχου αντρίκια, ζολωθέουν και τους τελευταίους εισοδείς Χίλια βιώλια τα δύνεια! Μόρια κλαδιά βλαστάρια μπουλουκιέζουν κι η Νιότη κροτεί, με τα κορμά γ' αστραφτείνει ειρηνικά ζήτω κρυψήζει! Κι ορμενίζουν ξεκουσμένες λαούς με την ΕΙΡΗΝΗ δροναστεύει, μια για ποντικιά, στο ταμπούνι της παγκόσμιας φύλας! Αργυρής Ντούσιας



ΤΑ ΠΑΙΔΙΑ ΣΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ

(Ακούγεται από κασέτα για λίγο το τραγούδι «Ένα το χελιδόνι». Υστερά χαμηλά – χαμηλώνει η ένταση μέχρι που σβύνει ο ήχος. Ανοίγει η σκηνή. Σε μια στιγμή μπαίνει μέσα ένα κοριτάκι μέχρι 7 χρονών, αν είναι δυνατό, με ζανθί μαλλιά σε κοτίδες και με γαλανά ματάκια, αν είναι δυνατό, ντυμένο απλά με ένα μακρύ φόρεμα μονόχρωμο γκρένα. Κρατάει στην αγκαλιά της ασπρά τριαντάφυλλα και πηγαίνει προς το τραπέζι που είναι στρωμένο μ' ένα άσπρο λινό τραπεζόντηλο. Τοδοθετεί όμορφα – όμορφα τα λουλούδια στο βάζο με αργές κινήσεις και ευχάριστο πρόσωπο. Υστερά προχωρεί και καθώς στηρίζεται με το χέρι στο κλάι του τραπεζίου κοιτάζει δέκα δευτερόλεπτα τον κόσμο στην πλατεία, και κατόπιν αρχίζει να μιλάει γλυκά).

Ειρήνη:

Έγώ είναι η Ειρήνη.

Με βλέπετε;

Γιατί δε με προσέχετε;

Και γιατί κοιτάζετε διαρκώς αλλού;

Έγώ είμαι ένα καλό κορίτσι που αγαπώ όλο τον κόσμο.

Κι εσάς όλοις σας αγαπάτε.

Με πιστεύετε πως λίγο αλήθεια;

Γιατί δε με προσέχετε όσο πρέπει;

Κοιτάξτε τα ματάκια μου.

Είναι μεγάλα σαν τον ουρανό και σαν τη χαρά της ζωής.

(Εκείνη τη στιγμή μπαίνουν στη σκηνή 6 παιδιά, προχωρούν στιγά – σιγά, κάθονται μαζεμένα δεξιά της σκηνής και παρακολουθούν την ειρήνη που τίθεται στις μύτες των ποδιών της, σαν πεταλούδια, προχωράει μπροστά – Μπροστά στον κόσμο και συνεχίζει).

Έχω μια αγκαλίτσα τόση δα... που άμα την ανοίξω χωράνε όλα.

Και οι άνθρωποι χωράνε και τα χρώματα από τα λουλούδια χωράνε και ολόκληρη η ευτυχία χωράει.

Ακούτε πως κελαίδουνε τα πουλάρια;

Τη νοιώθετε τη δροσιά πως μοσχοβολάει;

Έχω σπείρει οιτάρια για να τρώτε όλοι.

Έχω χτίσιμη σπίτια για να κατοικούνε όλοι οι άνθρωποι, δίχως καμιά εξαιρεση, είναι τα πιο αγαπημένα πλάσματα του Θεού και της φύσης. Τα

χειλή μου (ακουμπά αργά τα δάχτυλα του χεριού της στο στόμα) είναι σαν τη δροσιά και σαν το μέλι, τώρα που μιλάω και σας λέω πως σας αγαπάω.

Και πάντοτε η ευλογία της ζωής βρίσκεται στην καρδιά μου.

Φίλοι μου. Γιατί δε με προσέχετε όσο πρέπει;

Εσείς έχετε το νού σας όλο.....

Αγόρι 1:

(προχωράει μισό βήμα μπροστά από τα άλλα).

Για σιγά κυρά Ειρήνη. Για σιγά.

Σαν πολύ ρομαντικά δε μας τα λες με τα τριαντάφυλλα και τις δροσιές:

Εδώ τα βάσανα στιφάχτηκαν ως απάνω σ' όλους και μας πνίγουν. (κάνει ανάλογη κίνηση).

Εδώ ο φόβος και ο τρόμος κυκλοφοράνε ανεμπόδιστα στις πόρτες και στα παρθύρια μας.

Αναπνέουμε το βούρκο και τον καρκίνο της ατμόσφαιρας. Μικροί – μεγάλοι αναπνέουμε το φόβο και τρέμουμε από αγωνία.

Αγωνία – αγωνία – αγωνία. Αυτό είναι η ζωή; Η αγωνία ο τρόμος είναι η ζωή;

(Μπαίνουν 4 άλλα μικρά παιδιά και στέκονται όλα μαζί αριστερά της σκηνής και παρακολουθούν τη συζήτηση. Ένα αγόρι από την πρώτη παρέα, προχωράει ένα βήμα μπροστά και καθώς αρχίζει να μιλάει στρέφονται και τον παρακολουθούν και η Ειρήνη και οι άλλοι).

Αγόρι 2:

Τα πολεμικά αεροπλάνα και τα αεροπλανοφόρα ξεσχίσουν τον ουρανό και τις θάλασσες και τις μολύνουν με κατράμι και θάνατο. Τις μολύνουν με το θράσος και τη βαναυσότητα.

Κορίτσι 1:

(Από την πρώτη ομάδα. Προχωράει δύο βήματα). Ένα σωρό κακοί επιστήμονες μέρα και νύχτα στα εργαστήρια λογαριάζουν πώς να σκοτώσουν περισσότερους ανθρώπους, πώς να ισοπεδώσουν τις πολιτείες και τα χωριά κι εσύ Ειρήνη, μας λέας ακόμα ιστορίες για την Κοκκινοσκουφίτσα και τα πουλιά της Άνοιξης;

(Η Ειρήνη στενοχωρημένη κάπως, γυρίζει και κάθεται σε μια διελανή καρέκλα).

Κορίτσι 2:

(Ακό τα παιδιά της δεύτερης παρέας).

Δεηλαδή τι θέλετε να πείτε;

Όταν μιλάει η Ειρήνη τια την Ειρήνη;

Όταν μιλάει η Ειρήνη για τη ζωή και την αγάπη, για το καλό και την ομορφιά, για τους σπαρμένους με σιτάρια κάμπους και το γαλανό ουρανό και τα σχόλεια, αυτό δεν είναι η ουσία της ζωής; δεν είναι μια σοβαρή δουλειά και προσφορά στην πραγματικότητα, στην ανθρωπότητα;

Κορίτσι 3:
Η σοβαρότερη.

Αγόρι 3:

Πρέπει δηλαδή να μιλάμε για φόνους κατά χιλιάδες και για άνομα κέρδη κατά δισκετομύρια;

Πρέπει να μιλάμε για το πόσα κερδίσαμε σε βάρος των άλλων συνανθρώπων μας;

Να μιλάμε για επεμβάσεις; Για τρομοκρατία;

Τότε θα είμαστε σωστοί;

Η εντιμότητα σβύστηκε από τις ψυχές και απ' τις συνειδήσεις;

Αγόρι 1:
Βρε τι μου λέτε τώρα εμενά για βαμπάκια και πούκουλα. Τί μου λέτε και μου λέτε. Εδώ η πυρηνική απειλή βρίσκεται παντού.

Το ξέρετε ή δεν το ξέρετε αυτό;

Η στάχτη από τις πυρηνικές εκρήξεις βρίσκεται στα εικονίσματα όλων μας.

Βρίσκεται και στο νερό και στο ψωμί,

Και στα σεντόνια που σκεπαζόμαστε.

Βρίσκεται στα χέλι όταν φιλόμαστε, βρίσκεται....

Κορίτσι 4:
Αμέ Έτοι είναι. Λιγοστή τώρα που όμως καθημερινό πληθαίνει και καπνίζει και καίει και πληγάζει τις ψυχές, τα κορμιά, τα δέντρα, την πλάση.

Αγόρι 4:

Παντού ο κόσμος γέμισε στάχτες απ' τις πολεμικές πυρηνικές δοκιμές και οι γονείς μας κάθονται ήσυχα – ήσυχα και χαζέδουντες τα αστυνομικά και τις δυναστείες στην τηλεόραση. Εσκοκκαλάζουν την έρημερίδα στο πάνω της κυρά Πόλη δηλητηρίασε τον κουνιάδο της, έσκοκκαλάζουν τις σελίδες για το κυνηγητό στα Εξάρχεια και τις σπλασμένες Βιτρίνες και για τα διαζύγια και για τις διαρρήξεις, τις απαγωγές.

Και ώστερα, ώπον βαθύ καλ.. πάλι ξέπνια.

Και πάλι ώπον ... και πάλι ξέπνια.

Κορίτσι 5:

Και τι να κάνουμε, δηλαδή;

Και τι μπορούμε να κάνουμε τώρα εμείς τόσο μικροί που είμαστε και αδύναμοι;

Αγόρι 4:

Τι να κάνουμε είπες Κατερίνα; Τι να κάνουμε; Και είναι κουβέντες τώρα αυτές που μας λές;

Τον κίνδυνο αλήθεια τον καταλαβαίνεις, ή δεν τον καταλαβαίνεις από τις αστομάτητες απομικές δοκιμές για να βρεθούν όλοι και πιο κανονιγματικά; Κι αν ξεσκάσει πυρηνικός πόλεμος κυρά μου, έστω από λάθος, τότε θα γίνουμε όλοι το βραστό φρί της κατασαράλας. Το ξέρει ή δεν το ξέρει αυτά η μανούλα σου και ο μπαμπάς σου Κατερίνα; (Μικρή παύση).

Εγώ λέω...

Κορίτσι 6:

(Ηρεμα μα πούτρωμένα)

Εσύ, εσύ λές... Όλο λές, λές!

Μα για το Τσερνομπίλ, τίποτα δε μας λές!

Αγόρι 4:

(Επιτιμιτικά και χολιασμένα)

Δεν είσαι εν τάξει Μαρία....

Δεν είσαι!

Κορίτσι 6:

Και γιατί δηλαδή δεν είμαι.

Επειδή σου μίλησα για τους Ρώσους;

Αγόρι 4:

Και τι δουλειά έχουν εδώ οι Ρώσοι και οι Αμερικάνοι Μαρία;

Είσαι καλή μαθήτρια και ξεπνηνή. Και σ' αγαπούμε όλοι. Και τι κάθεσαι τώρα και μας λές αλήθεια Μαρία εσύ; Ιδιο είναι η Νεβάδα με τις αστομάτητες πολεμικές πυρηνικές δοκιμές, ίδιο το στύχημα που συνέβηκε στο Τσερνομπίλ;

Ιδιο είναι η Χιροσίμα και το Ναγκασάκι; Ιδιο είναι που στιβάζητες στην Ευρώπη ο πυρηνικός θάνατος κι απ' τη μά κι απ' την άλλη μεριά;

Ιδιο είναι να χρησιμοποιείς την Επιοτήμη και το πνεύμα του ανθρώπου για να φκιάσουμε την πυρηνική ενέργεια που θα φωτίσει τα σπίτια, τα θεάτρα, τους δρόμους τα σχολεία που θα κηνήσει τα εργοστάσια στον κόσμο για το καλό όλης της ανθρωπότητας; Αυτό είναι ίδιο, με το να δηλητηριάζεις όλη την ατμόσφαιρα όλα τα 'Οντα, το

παν, με ραδιενέργεια από τις πολεμικές πυρηνικές δοκιμές.

Με το να κάνεις σκοτάδι τον καταγάλανο ουρανό; Εγώ Μαρία κατηγοράω όλες τις πυρηνικές πολεμικές δοκιμές. Και τις Ρωσικές δοκιμές και τις Αμερικανικές δοκιμές και τις Αγγλικές και τις Κινέζικες. Όλες, όλες τις δοκιμές.

(Στρέφεται και προς τα άλλα παιδιά. Ύστερα προχωρεί μπροστά – μπροστά στον κόσμο και σοβαρά μα σταθερά λέει):

Η Μαρία δεν έχει δίκιο. Καθόλου. Είναι σίγουρο αυτό. Μόνο να μην αργήσει να το καταλάβει. Και κανένας να μη αργήσει. (Επιτιμητικά με το δάχτυλο) Αν αργήσετε... χαθήκαμε όλοι. Πάρτε μια ανάσα και θα καταλάβετε τη βράμα και τον κίνδυνο από τα πολεμικά πυρηνικά.

Κορίτσι 4:

(ορμητικό)

Κι αλλο θα καθύμαστε έτσι βρε παιδιά;

Μοριολογώντας;

Δεν το προσδιορίσαμε το ζήτημα;

Δεν το βρίκαμε πως οι μεγάλοι, οι γονείς μας, και οι δάσκαλοί μας, και οι πολιτικοί μας, φταίνε για τον κίνδυνο όλης της ανθρωπότητας;

Φταίει και το Υπουργείο, φταίει και η τηλεόραση, φταίει και η επιστήμη που δεν μας ενημερώνουν σωστά γι' αυτό.

Αγόρι 4:

(Σοβαρά) Εν τάξει

Εν τάξει παιδιά. Πάμε όλοι να τους βρούμε αυτούς τους κυρίους. Με μας άσχη μα θα ξεπερδέψουν τώρα. Και θα δούνε πόσο μπορούμε και πόσο μικροί είμαστε για να προστατέψουμε τη ζωή και τη γη μας.

(Στρέφεται στη Μαρία).

Μαρία θαρθείς μαζί μας!

Κορίτσι 6:

(Διασταχτικά στην αρχή και ύστερα αποφασιστικά).

Για την Ειρήνη μαζί σας και εγώ παιδιά.

Αγόρι 4:

(Πιάνει την Μαρία από το χέρι και μαζί με όλα τα άλλα παιδιά προχωρούν μπροστά στον κόσμο και φωνάζει δυνατά).

– Κάτω ο πόλεμος.

Όλοι μαζί:

Κάτω ο πόλεμος.

Αγόρι 4:

Να σταματήσουν οι πολεμικές πυρηνικές δοκιμές

Να σταματήσει η παραγωγή πυρηνικών βομβών.

Όλοι μαζί:

Να σταματήσουν τώρα αμέσως.

Αγόρι 4:

Να σταματήσουν τώρα αμέσως.

Αγόρι 4:

Ειρήνη – Υψηση – Αφοκλισμός

Όλοι μαζί:

Ειρήνη – Υψηση – Αφοκλισμός

(Εκείνη τη στιγμή σηκώνεται η Ειρήνη).

Ποιρνει από το βάζο ένα κάτασπρο κι ωραιό τριαντάφυλλο, στρέφεται στο κόσμο, τους κοιτάζει με χαμηλωμένο το κεφάλι, το σηκώνει λιγάκι, μυρίζει το τριαντάφυλλο, και κοιτάζοντας προς τον κόσμο προχωρεί μπροστά – μπροστά. Τους κοιτάζει για μια στιγμή, ενώ επικρατεί απόλυτη ημερίδα και ύστερα λέει στο ακροατήριο αυστηρά).

Ειρήνη:

Και ... δε μου λέτε φίλοι μου!

Τι κάνετε αλήθεια σας οι μεγάλοι ενάντια στον πόλεμο για να μας πείσετε εμάς τα παιδιά σας, πως νοιάζεστε πραγματικά για μας και είστε με την Ειρήνη και τη ζωή;

Ένας μεγάλος:

(Αλ' το ακροατήριο)

Τα πάντα!

(Όλοι ξαφνιάζονται πάνω στη σκηνή και προχωρούν σιγά – σιγά και στέκονται ασπίδα γύρω από την Ειρήνη. Θόρυβος, βοή στην αίθουσα.

Ειρήνη:

(Ακοτείνεται στον άνθρωπο του ακροατηρίου).

Δηλαδή ... εξηγήστε μας! Τι κάνετε για μας;

Ανθρωπος:
Τα πάντα!

Ειρήνη:
Τι δηλαδή τα πάντα! Συγκεκριμένα!

Ανθρωπος:
Είπα τα πάντα.

Ειρήνη:
(Κουνάει θλιμμένα το κεφάλι της).

Ωστε έτσι ... Τα πάντα Τα πάντα. Κρίμα!
(Επιτιμητικά και με αργή προφορά).

Και ποιός υπογράφει κύρις κάθε χρόνο τους τεράστιους πολεμικούς πυρηνικούς εξοπλισμούς την ώρα που εκπομπές λαδιά, 20 εκατομμύρια λαδιά το χρόνο πεθαίνουν από δίψα κι από πείνα σ' όλο τον άλλο κόσμο; Σας βολεύει να προσέχετε πονάχα τα παιδάκια σας, τα δίκα σας παιδιά; Μα τώρα δεν. Η πυρηνική χολέρα καθημερινά εξαπλώνεται πάνω από το κρεβάτι όλων των παιδιών και των δικών σας.

Μπαίνει στην ψυχούλα τους. Κατακάθεται στα συθηκά τους. Δεν έχει σύνορα ο πυρηνικός κίνδυνος. Ποιός τους υπογράφει λοιπόν αυτούς τους τεράστιους προύπολογουμούς για πυρηνικά όπλα; Εμείς τους υπογράφουμε; Εσείς τους υπογράφετε. Ποιός αποφασίζει για τη συγκρότηση, τη διατήρηση ή τη διάλυση των πολεμικών επιθετικών συνασπισμών;

Εμείς αποφασίζουμε;
Εσείς;

Οι γονείς σας, σας είχαν κρεμάσει εσάς τόσους μεγάλους κινδύνους όταν σας γέννησαν, όταν είσασταν παιδιά σαν κι εμάς, σαν αυτούς τους κινδύνους που έχετε κρεμάσει εσείς σήμερα πάνω από τα κεφάλια μας;

Με ποιό δικαίωμα το κάνατε εσείς αυτό και με ποιό δικαίωμα εξακολουθείται να το κάνετε αυτό και σήμερα; (Υστέρα στρέφεται αποφασιστικά στα παιδιά).

Εντάξει παιδιά. Εντάξει. Αυτοί δεν καταλαβαίνουν τίποτα κι ας έφτασε στο κόκκινο η βέλονα.

Ας έφτασε στον κίνδυνο. Στο μέγα κίνδυνο. Στο μέγα! Εχετε δίκιο για ό,τι είπατε.

Άλλος δρόμος δεν υπάρχει.
Δυναμικά λοιπόν στα πράγματα.
Δυναμικά μαζί σας κι εγώ.
Πάμε.

(Όλα τα παιδιά βγάζουν από τον κόρφο τους πολύχρονα μαντήλα, τα ανεμί-

ζουν ψηλά και καθώς μετακινούνται διαρκώς πάνω στη σκηνή, ωστόσουν πηγαίνοντας προς την εξόδο).

'Όλα τα παιδιά μαζί:

Ειρήνη - Αφοπλισμός
Ειρήνη - Ειρήνη - Ειρήνη

(Παράλληλα από το μεγάφωνο ακούγεται από κασέτα η Ειρήνη του Μαρκόπουλου. Πρωτού να βγούνε τα παιδιά κλείνει η αυλαία.

Αφού ακουστεί για λίγο το τραγούδι αυτό του Μαρκόπουλου, ξανανοίγει η σκηνή και μπαίνοντας σ' αυτήν τα παιδιά προχωρούν μπροστά, μπροστά, κρατώντας από ένα ασπρό γαρύφαλλο. Σηκώνουν τα λουλούδια ψηλά και ζανταρενάζουν χωρίς να υποκλείνονται στον κόσμο που τους χειροκροτεί).

Όχι στον πόλεμο. Ναι στην Ειρήνη.
Ειρήνη - Ειρήνη - Ειρήνη!

(και ρυθμικά χτυπώντας τα παπούτσια τους και τα χέρια τους αποχωρούν και κλείνει η αυλαία).

ΑΡΓΥΡΗΣ Β. ΝΤΟΥΣΙΑΣ
22/5/1986

Τα "ΤΙΡΕΒ. ΧΡΟΝ." είναι το μοναδικό περιοδικό στο Νομό μας που στοχεύει να βοηθήσει στο πνευματικό και πολιτιστικό ανέβασμα του λαού της πόλης μας αλλά κι ολόκληρου του Νομού μας.

Γι' αυτό ζητάμε:

- Να το κρίνετε αωτά
- Να μας γνωρίζετε υπεύθυνα για αποιαδήποτε αδυναμία διατηστώνετε,
- Να διεμορφώσουμε μαζί ένα σύγχρονο Περιοδικό ώστε να γίνει αυτό που άλλοι μας επιδιώκουμε.

Πώς είδαν οι λόγιοι του περασμένου πιώνα την Πρέβεζα

ΑΠΟ ΝΙΚΟΠΟΛΕΩΣ ΕΙΣ ΟΛΥΜΠΙΑΝ

(«ΕΣΤΙΑ» 6 Οκτωβρίου 1885)

Δημ. Βικέλα:

Πρόεδρος, 22 Απριλίου.

Έξι της απόρροια.

Περιβάλλοντα πρός την "Αρταν" ή Πρέβεζα δύναται σύδου να θυμήσει ως μερικές πόλεις, Αι ίδιες την είναι καθαριτέρες, ακονικατέρες, κι οικοδομητικές, σύμφωνα τούλχυστον, εύπρεπεστέρες, ην τού λόγου διέταση την έχει πρώτος σέριος ήδη δύο ιστούς είς τους Τούρκους άρχετος καιρός πρός καταστροφή. Η πραγματική διά ή Πρέβεζα διείλεται όπι τους Βενετσιάνούς από το 1684 μέχρι το 1797.

Ότι ούτονος οι Βενετσιάνοι ή Πρέβεζα μόδις είχαν ζήσει πάρα πολλούς εποιητικούς. Έντοτε μόδις ιακωτοπατερόδος μετέβαλε την πόλην άκαρδανον, περιγράφει δύο γιανάδες διοικητικές, ή ίση δύο περίους γιανάδες φυχάς. Άριστης ιακωτικός την Τούρκους, έπειρατο παραράτη. Ότι η Λεσκή την επισκέψθη, κατά το 1805, την ίδιαν ξρούσαν γιατί διακοπείς μόνον διοικητικές, έπειτα διά μόδις περίσσους σύροσκαντα τρών, οδηγεία βασικού έπειρατην. Ο πληθυσμός της, κατά ή μεταβολήσαν, μόδις υπερβαίνει και σημειώνει την πιονιά γιανάδας φυχάς. Ίδιοι την Τούρκους κυριαρχίας τη γέραζα.

Κατά τους όρους της συνθήκης του Καρτοφερίου, ο Γάλλος (τον ίδιον 1797) κατίλαβε τας ή την Αδριατικήν Βανιτσάνα κτήσιαν, μεταξύ δύο των Ελλήνων και την Πρέβεζαν. Άλλα κατά την ίσπερην ήτοι, γεωργίες, της επαρτείας; τοι Βανιτσάριον ή Αγριστον, ή Πάλαιο Γαλέρειον την πόλιδαν κατά την Γαλλίαν; κατά ίδιων την Αλτηπάδιν την Ιντελέση την να κυριεύει τας αρχαίας κτήσιας της Βανιτσάνας ή της Ηπείρου. Ο Αλτηπάδιν ή Βανιτσάριον, ήτοι καφελής πολιορκήμος, στρατού, διά να διασχίσει την Γαλλίαν.

Η γραφή της Πρέβεζας οικοποιούστηκε είς τριακούσια μόνον διάδοση, ή διά Γαλλίαν; στρατογενές άπειρον να μεταχειρίστηκε από την ίδιαν;

Έτις ίσης Παραγώτας άλλα διά της γράφον, ο ρουχής και ίδιαν τρόπον είς δύρρεις και διά, ο ίδιαδειτεί απότης είς τη λόγια μου, μόνον στικά αθινού μηχανορύθμης (περιφράσαν) και κάτω το μανιορούσκι διά είς δύρρεις οι καλό... Έγινε διαδίλλια την χαλαρώνεις σας, μόνον να είμασθεν κι γιατίκια, καθώς είμισθεν, και το μεράμα μου

η (η έπονηρική μας) ούτε γιά να εᾶς χαλάσω δι-
νει τη, ούτε Τουρκούν, να στηλία αύτοῦ, μόνον να
ο διαχειτεί καὶ να οκτωποτεί τους Φραντζέζους;
ο θησαυρόνας αύτοῦ, και στίλλει τὸν Χασάν Ερίντη
καὶ εῖς επιβιντεῖται τὸ πάντα στοματεῖ.
* Όχι ίδλο.

* Ηρίσιδη 16 Οκτωβρίου 1798.

Πρός ταύτα έπειρηθησαν υπερηρχόντες οι Πέρη-
ροι τὰ ίδια:

* Τηλόλοτατε Άλλα πασά, οι προσκυνήσιμοι,

* Ελλαζειν τα δύο σου γράμματα και ίχα-
ρημά διά της ώραν σου. Τὸν υποταγῆν, υπο-
ν ζητεῖς άλλα ίδια; ίναι δισκούσον να της άπο-
ρη λαζαρέ, ίπιδη τὰ ζυνταχνά του περαδίγραπτα
ο μᾶς περικανούν διάσις εἰς τὸν ίδιον και ίδιον
ο θεόν Θεατών και ίδιο ποτὲ εἰς τὸν ίδιον και
λαζαρίνην Ζυρέν.

* Μάς γράψεις να διωξάμεν και πετώσουμε,
ο τους Φραντζέζους. Τούτο δηλι θένον διά ίχα-
ρούργουν να το καρμανι, άλλα και ίδια ίχα-
ρούργουν, πάλι θύει το διπορίγραμν. Όπι η
ο πατέρες, μας δηλι πεσσαρεις αιώνες ίσου καρχά-
ρων εἰς την καλήν της ιμπειτούνην, την ίποιην
ο πολλάκις και μι το πάρη της ίμπειτούνη.
ο Πάς λοιπόν πάρη της να διμούσωμεν τὸν
ο δόσαν και την υποκηφίν τους; Ποτί!

* Τὸ να μάς φεβερίζης πάλιν άδικας οντας της
ο της ίμποιας του πάλιν οι φεβεριμούν διά είναι
ο ίδιοι των μεγάλων άνθρωπων. Και τὸ ίδιο,
ο ίδιοις διά ίμποιας πετεί το χρόνο της φο-
ρε θερισμού, δοις ίμποιασικούν τον ίδιον πολε-
μον διά τὰ διακις της πατέρες;

* Ο θεός είναι δίκαιος της; Έπειτα, η ίδια
ο προμετάποδαν να δεσμοθετεί την πατέρας. Τηλόλοτα-

* Πάργα 16 Οκτωβρίου 1798. (*)

* Επάκτιον των ήμερων δινάρισμάν της Τούρ-
κιας και της Ρωσίας, ή γαλλική της Παρίγρα-
φουσα όπι μηρησ και μετεβαλεῖται είς Κέρκυραν.
Άλλα εύτυχιστα των κατοίκων της Πρέβεζας,
ο Πάργας, καίτοι άδοξότα, επιστημόναν ίπι Η-
μένας εἰς τη στρατιώματα του Αλτηπάδη, μέχρις οι
οι πάλαις, συμβιβασθείται απ' ίδιας μετά την
Γρηγορίου Παύλου, έπιτυχον παρ' αύτης την άν-
γηρίσιον της αύτονομίας των. Και κατά την συ-
νίκην δι του 1800, διά της έποιας ισχυρατισθ-

* Ίδιος κατίτερος, πρώτος κράτος Ελληνικού
μετά την πτώση της Κωνσταντινούπολεως, ή
Πρέβεζα, ή Βόντα και η Πάργα διακρίθη-
σαν πλέονται, όποι την κυριεύχησαν τον Σουλ-
τάνον. Άλλα μετά το πολύ τη πράγματα μετα-
βλήθησαν και πάλιν. Οι Γάλλοι κατέσχοντες ήντο
την Μανιάν, ύστοις κατά το 1807, μετά δι
ημέρας κατέλαβεν τη διοίσηρα και την Πάργα.
Κατά το 1814 οι Αγγλοί διαδίχθησαν τους
Γάλλους, μετά δι τρία έτη περίδειναν δι τον
Τούρκους την διστηκή πόλην και ο γενναίος Πάρ-
γης παρήγαγε την διαλεκτίσιον πατέριδα μετα-
ρέροντας την ίδιαν την πατέραν των πατέρων των.

* Καίριον θέμα, ταφέται θάνατο θάνατο τον ίδιον τον
πατέραν την παρατηρούσαν θάνατο του γενναίου του
Τούρκου δι την παρατηρησην, Τούρκον με τη πατέραν!
Πότε την την πατέραν την διστηκή πατέραν οι ί-
ποιούσι των δι την ίδιαν παρατηρησην την πα-
τέραν; των;

* Διν έπειτα ίδιας γράψεις της Πρέβεζης, να
κατιλαρνει οι Πάργης, άλλα δι το πόλην; μετα-
άς άδικοι διδύμους και η ίδια της μάς γρά-
φη την ίδιαν δι την πόλην. Πρό πάντη ίδιας θέματα,
άμφοτέρων ήτη ίδιαν της, άπλευθρώντων, ή ίδιας
και ίσκριπτων από γράφη. Άλλα ή Ελληνο την
πόλη των λόγων της, και ο διστηκής αισθάνεται
θεριστήρων την ίδιαν μετά την πατέριδα της
ιδιότερης διαίρεσης του φραγκούτη της Παρίγρας;

* Τὸ να μάς φεβερίζης πάλιν άδικας οντας της

* Λι άναμεσσεις της Γαλλικής ιανουάριας κατηγόρη-
σιν άποισθησαν ειστάντη. Ή την Γαλλία,
όμως της σπουργείν ενθυμείται δι τον Γάλλο στρατιώ-
την έρωτενταν όπο την Τούρκους της Πρέβεζας
τη ιανουάριας χαρεί τους κατοίκους της Παρίγρας;
Σο αύτης το ίδιαν πάρηση, δι την Γαλλικην
σπουργείσικατα ποτί οι τας άδικες πατέρες
έπειτα την Αργεράκην κατέβαν. Εγκαίτη διν
τη διληφθησαν και άγκυρων είσιν την Γαλλία.
Άλλα μεταβολής, ίσων άγκυρων τους μέλλον
απόδειξαν διν διεργασίαν ίση πόλην η διαμονή των
διν είνας συγκρητός δι έναντι έναντι πόλην
της πατέρας του, και ίδια ίδιαν δι έναντι πόλην, μετα-
προστιστέρων και δι την Γαλλίαν, και δι πρά-
τη, δι την ίδιαν πατέραν της πατέραν της.

(*) Οι παραπάνω ιανουάριας θέματα και Πάργα.

Αντι ταύτης ερήμης τηραις; ταύτης ιστορίας σύνολος; την Ηριδέαν και την επολέμησαν του Τύρουν υπάλληλων ή στρατιώτων, τούς ίστοις; αυτούς τις καθ' άδον, γένοντας επειδής ν' ἀπετοῦθες ενταῦθα νομίζουν ότι εργάσανται εἰσότι ἵντος τῶν πυροφόρων τῶν Ἑλλήνων κράτους. Ήπειρος οὖν Ἐλληνιστι, μὲν εἰσερχομένων καὶ τῶν Μωαμεθινῶν,— καὶ επιγράφει τῶν ἥραστρων εἶναι Ἐλληνικαῖ, — Ἐλληνες στρατιώται, εἰδότες οὐ Ποντιακούς προμηθεύοντας τρόφιμα εἰς τὴν ἄγραν,— ἐδί τοι ταύτης ἡγεμονίαν δύο πλεῖστα, διὸ φύεται, μὲν τὴν ἀλληλειαν, τὸ Ἑλληνικὸν ὡς τὸ μὲν εργατικόν τοι τὰ μέρη του. Μεταβούντες εἰς ἀπόστασιν τοῦ προύνοι μηδὲ ἴδιαντα εἴτε μερικά ὅπερανοματα πρέπει τῶν Ναυαρίνων.

Διὸ δὲ ἀπορήτος μανθάνω ὅτι οὐδὲν οὔτε περὶ τοῦ οὐδὲ τοῦ φύλακον εἴληπτο τοῦ ἀδειλέγοντος προύνοι, θαντοῦ εἴη οὐδὲν οὐδὲν; τον οὐκινήτηδικον τοῦ πολυκλαυστοῦ πυκνοῦ τῶν Μεγαρούνων. Ήπειρος γύρωνά του διὰ τὸν γαλλικὸν μιτέρραπαν εἴτε καὶ μάλιστα διὰ τὸν πρέστην αὐτοῦ, δότος μετὰ τοῦτο ἁγάπην, λαλεῖ περὶ τοῦ ποντοῦ.

Τὸ ἀπίγματα ἰστορίουν τὰ ἱριτικὰ τῆς Νικόπολεως. Διὸ δὲ οὐργοῖς βεβίωσι τῆς Νικόπολεως ταῦτα μετά τῆς θρησκευτικῆς πίρην τοῦ Λιγύου πόλεως, τῆς γυμναστικῆς διὰ τὸν κατά τὰ τίτλα τοῦ δεκάτης τετάρτης ἱερατικούτεροδε δεκάτης τοῦ χρονίου; τῆς Πολιάρκης; Συγραμμοῦ δὲ τῶν Ταύρων, καὶ διὰ τοῦ μετα της ἑτη περιάνων μεριγμάτων καθ' ἓν τοποτοι Γάλλοι ιστοτελείργονταν κακά; Ή ιντερβάθεια Νικόπολεως καὶ ιστοτοι ἕπει τοῦ Αἰγαίουτον, εἰς ἀνάγνωσιν τοῦ Ἀγριού υποκατέχει; Ή ιντερβάθεια Νικόπολεως θεμιτοῦται καὶ ιστοτοι ἕπει τοῦ Αἰγαίουτον, εἰς τοῦ Αγριού υποκατέχει; Εἰ τοῦ Αγριού υποκατέχει, εἰ τοῦ γραφοῦ σπουδαίων ιστρατοπέδεων οὐ μέλλει μελτεῖσθαι;

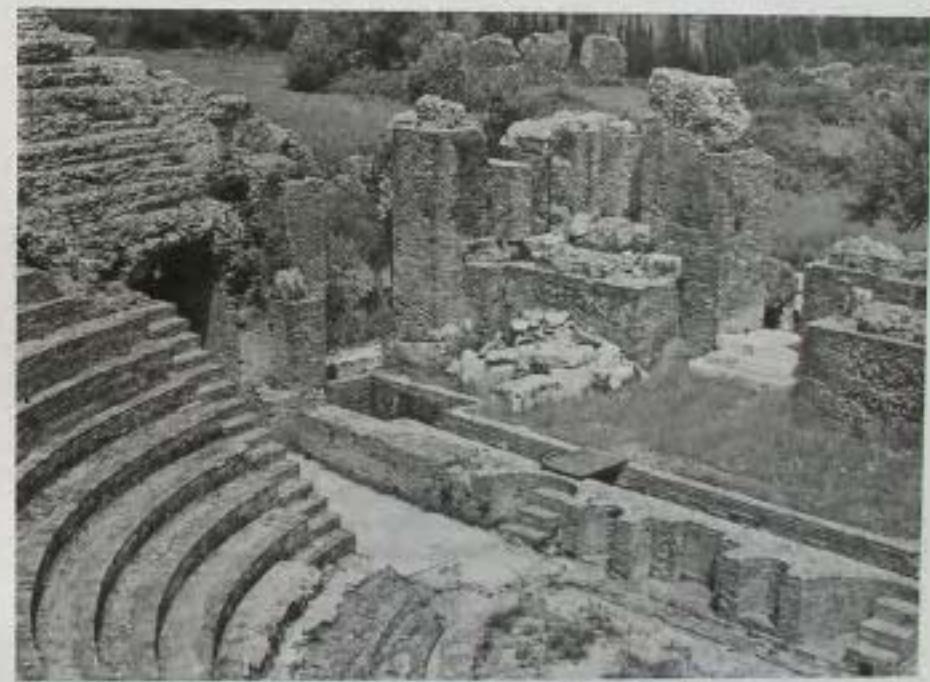
Ηογενίδης πρακτικοῖς θεραπευτοῖς οἱ Ρωμαῖοι ξύλοι καὶ διὸ πορφύραις περὶ τὸν ικανούντα τοποθεσίας τῶν ἀποκατάστων τοῦ Ηλίου τὰ περίλια τῆς Ἐλλάδος η Αγριότητα; Ήριτος τῶν Νικόπολεως καὶ ἀνακατεῖται τοῖς Πάτραις; Ή πόλεις τῶν Πατρῶν, πόποι καὶ τοῖς Τούρκοις κάτοις; διὸ ιεράτειον θλευγερίας, οὐδὲ μετὰ τὸ ἀπολεθρώμενο τῆς Ἐλλάδος ἀναπτύξει ποτούτου, θαυματοῦ διὰ προδοσίους ποτούτου, οὗτοι κατέ πάσαν πεντεκόπιτη τὰ οὔπερο θεμιτοῦτον τοῦ Ρωμαίου αἰτιαράτερας καὶ διὸ τοὺς Βοζαντῖους, διαδίκους τῶν εὐημέρων; Η Νικό-

πολης κατεστρέψη, ἀλλ' η Ηριδέα, ητοι τὴν διαδέχθη, οὐτοῦ τοιούτου έραμπον τῶν Πατρῶν ταῦτα, ἔλευθερα, ἔγρησσαν μὲν ἀπόντων εἰς ἐλαυνίραν τὸν Ηπειρον. “Ω! Οταν βλέπε τη τὸν παρόντος κατάστασιν τῶν ὥρων, χωρὶς τούτων καὶ ἀναλογίατοι θροισταί οὐδὲν οὐδὲν ἀντιτίθεται καταστροφῇ καὶ τῷ; ἔργωσιν; ποτούτων κίνησις, καρπίται οὐτοῦ αἰσθηματων... τὰ ίστοια προκρίνειν ἀποστικόν διὰ νέη μηδὲ ἀποτίθεται σιδηρίσιμας ἔλεγυντας.

‘Αλλ' οὐνος ἀρρώστηση της θλευγερίας διάλιγη τὸν Ἀκρόπολιν μάντην, διὸ δὲ γένοι τοῦ διατεπεριέντος καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα γρίπα μυρεῖσι τῆς ἀρχαίας τέχνης, διὸ οὐδενός τοῦ τοντού τῶν λαυράνων τῆς Ρωμαίας περιόδου. Πασχά τὰ παραβληθέντα τὰ παλαιά Ἐλληνικά τείχη, οὐποτερεὶς καὶ ποτε τοῦ γεγονότος η ἀρμένη τοῦ παρτούτην τὴν καλαϊσθεντα τοῦ τεργίτου, πρὸ τὰ πλευρικάτετα συγκατέλαβεν τοῖς Επικράτετοις τοῖς τοῦ Καρπάθου, διὸ οὐτούτοις ιδίωσεν οὐδὲν οὐδὲν οὐδὲν τοῦ πατεράτου τοῦ πατέρα τῆς Ρωμαίων; Ενδιεργήσοντας καὶ ταῦτα οὐτοῦ τεχνικάν, οὐδὲ ιστορικάν θροισταί, οὐδὲ τοῦ

Εἰντι τοῦ ἀνθράκωντα ἀνεκαλυπτόντα δοχάτων οὐτοῦ τὸ ζεύστρον του. “Είστε οἱ μίσιοι δικράνη, πληγαί τοῦ τείχους, οὐδὲ κλάδους ἀπομονώσαντες εἰς οὐτούς, τούτοις μετέβαλτας ἀρράς, πρὸς οὐρανούτοντας τούς τοῦ πατέρατος μελεταῖς.

‘Αλλ' οὐνος ἀρρώστηση της θλευγερίας διάλιγη τὸν Ακρόπολιν μάντην, διὸ δὲ γένοι τοῦ διατεπεριέντος καθ' ὅλην τὴν Ἑλλάδα γρίπα μυρεῖσι τῆς ἀρχαίας τέχνης τέχνης, διὸ οὐδενός τοῦ τοντού τῶν λαυράνων τῆς Ρωμαίας περιόδου. Πασχά τὰ παραβληθέντα τὰ παλαιά Ἐλληνικά τείχη, οὐποτερεὶς καὶ ποτε τοῦ γεγονότος η ἀρμένη τοῦ παρτούτην τὴν καλαϊσθεντα τοῦ τεργίτου, πρὸ τὰ πλευρικάτετα συγκατέλαβεν τοῖς Επικράτετοις τοῖς τοῦ Καρπάθου, διὸ οὐτούτοις ιδίωσεν οὐδὲν οὐδὲν οὐδὲν τοῦ πατεράτου τοῦ πατέρα τῆς Ρωμαίων; Ενδιεργήσοντας καὶ ταῦτα οὐτοῦ τεχνικάν, οὐδὲ ιστορικάν θροισταί, οὐδὲ τοῦ



ήγκριστέρων ακτών της Πρέβεζας. Ήδην κατό είς εύολμος να φαντασθεί ότι εύρισκεται εἰς την Ημέραν, ή τούλαχστου εἰς 'Αθήνας. Όμιλός της περι μεριμνής περί φιλολογίας, περί ιστορίας (όλεν και τα περίστατα ιστορικά μου δύσκι), έχει ίμας και εισι πολιτικές πρό πάντων διά έλουσκες μουσικές. Η θυρά του σκοδεσποτού, δισποτικής χαροπάτας, μάς έταιξε τημένης του Chopin. Ήταν τοι φωνής του; 'Ο Chopin εἰς Πρέβεζαν!

Άλλον τι πρώι μάκρωριμεν διά Καρβαστράν. 'Ο δύναρχος; τές 'Άρτες υπεριγέθη έτη θε-

τολιγραφίης πρός τὸν ίκανον συνάδειλον του διά τα μάς ενικαστή άμαξαν. Θά διέλθω λοιπόν και τρίτος τὸν 'Αιμορεικὸν αέλπον. Διν λυπουμένων ποτῶν διά τούτο, ἀπ' ίναντικας λυπούμενων διά τὸν παραχτίσμαν τὸν Ήρόν, ἵπη τῆς ιστορίας τουλίνων συνειδήτη, πετεί τὸν τέλον τὴν οἰνοφύτων μὲν οικλαρχηγὸν μαζ. Έκοψινθημένης τρίτης γιατρᾶς έζειρεται υπό τὸν ακτόπτερων την; τὰ διαπλογεῖς τῶν μαραύων ἐπαργακάνη, πόλεων μ., διν ρυμίζονται πολὺ. Άλλ' εἰς μόν τὸν καταδηλώματος προτού τὰ δοκιμάσωμαν.



Στο περιθώριο της τοπικής ιστορίας

ΚΑΛΚ ΜΠΑΜΠΑ

Γιάννη Τάλλαρου

«Επειδή πολλά ζεχνιούνται με τον καιρό κι οι γενιές φεύγουν ή μα πίσω από την άλλη, ξαναφέρνουμε στη μνήμη μας την ιστορία μανού τοπωνύμων του «ΚΑΛΠ - ΜΠΑΜΠΑ» που βρίσκεται στον Παντοκράτορα στην αμάνικη γραφική τοποθεσία, όπως μας τον παρουσίασε ο μακαρίτης Γιάννης Τάλλαρος, και που δημοσιεύθηκε στο περιοδικό «ΧΡΟΝΙΚΑ ΠΡΕΒΕΖΑΣ» (έκδοση συλλόγου «ΝΙΚΟΠΟΛΙΣ» τεύχος Ιο σελ. 28/1959).

H. S.E.

Λίγο έξω απ' την Πρέβεζα, πάνω από την κυματοδαρμένη ακτή του Παντοκράτορα, δίπλα από το βενετσιάνικο Κάστρο όπου σήμερα οι επινορθωτικές φυλακές βρίσκεται η τοποθεσία «ΚΑΛΚ - Μπαμπά».

Κάθε τοπωνυμία θάχει την ιστορία της. Μιά μικρή ιστορία κρύβεται και πάνω από την ονομασία της γραφικής τοποθεσίας «Καλκ - μπαμπά» απλοίσκη σαν τους ανθρώπους, παρ' όλο που έχει σχέση με την τέχνη του πολέμου.

Διύτι με τρεις δεκαετίες πριν από την απελευθέρωση οι Τούρκοι φέρανε από τα Δαρδανέλλια επάκτια κανόνια, για να οχυρώσουν την Πρέβεζα στο Στενό. Το πιό βαρύ απ' τα κανόνια αυτά, ένας τεράστιος (για την ε-

ποχή εκείνη) σιδερένιος όγκος των εργοστασίων Κρούζ, τοποθετημένος πάνω σε καλλιβαντα με τέσσερες ρόδες, έπρεπε να μεταφερθεί όλο στον Παντοκράτορα, όπου δίπλα από το Κάστρο, το περίμενε έτοιμο το πυροβολείο.

Νιζάμηδες (Τούρκοι στρατιώτες) έπιασαν να κυλίσουν το κανόνι από το μύλο ως το «Γενί - Τζαμί» (αλέναντι από το Γυμνάσιο) το κύλισαν μια χαρά. Μπροστά οι νιζάμηδες να τραβάνε και πίσω ο όγκος ο τούρκικος και τα τουρκόπούλα να συνοδεύσουν με φωνές και με τραγουδιά.

Μα έω από το Τζαμί, θες κουράσθηκαν οι στρατιώτες, θες ο δρόμος ήταν άσκημος, το κανόνι κόλωσε. Λες και ρίζωσε στη γη, δεν έλειπε να πάρει μπροστά. Ο όγκος κατέβασε τα μούτρα. Αμάντι και θα πάρουντε το χάκι τους οι ραγιάδες.

Τότε κάποιος παμπόνηρος αγάς, Χατζής και άγιος άνθρωπος, έσωσε την κατάσταση. Εβαλε στρατιώτες και τον όγκο να γονυτίσουν, έλειψε στα γόνατα κι ο ίδιος μπροστά στην πύλη του Τζαμιού και έκανε «ντουάδες» στο Μωάμεθ.

Μετά σηκώθηκε και διατάξει να πιάσουν το κανόνι. Και σαν να μιλούσε σε πράμα ζωντανό του φωναξε:

- Καλκ - μπαμπά, γιουνάν καιγύ (που σημαίνει, σήκω πατέρα να πολεμίσεις τους Έλληνες).
- Κάαλκ.... Ζορίστηκαν οι νιζάμηδες.
- Και ω του θαύματος! Το κανόνι ξεκίνησε.
- Γιασασίν (ζήτω), ούρλιαξε ο όγκος,
- Γιασασίν, ξεφόντισαν τα χανουμάκια, πίσω απ' τα καφισωτά παράθυρα. Θα τσακίσει τα κεφάλια των ρεμών.

«Κάαλκ - μπαμπά

Γιουνάν καιγύ

Αρχισαν να τραγουδάνε τα Τουρκόπούλα.

Με χαρές και τραγούδια μεταφέρθηκε το κανόνι ως το πυροβολείο του Παντοκράτορα.

Κι έμεινε εκεί χρόνια και χρόνια, ατενίζοντας βλαστρά απέναντι στο ελληνικό τον Κάβο της Κυράς και περιμένοντας την ώρα του να πολεμήσει τους Γιουνάνηδες.

Και ήρθε η ώρα του, τα μεσάνυχτα της 3ης του Οκτωβρη στα 1912. Μα ο χοντροκάλκ, σαν καλοταΐσμένος και καλοπιωμένος αγάς κομμένταν και ροχάλιζε την ώρα που ραγιάδες Πρεβεζάνοι, ναυτικοί περνούσαν κάτω απ' τη μύτη του τα ελληνικά πολεμικά και τα μπάζανε στον Αιμορακάτιο από τη μύτη του τα ελληνικά πολεμικά και τα μπάζανε στον Αιμορακάτιο, για να βοηθήσουν τις επιχειρήσεις, που σε λίγες μέρες ελευθερώσαν την Πρέβεζα.

Τα πολεμικά αυτά στις 20 Οκτωβρη, όταν έγινε η μάχη της Νικόπο-

λης, βοήθησαν αποτελεσματικά τους Έλληνες μαχητές χτυπώντας από τη θάλασσα τα τούρκικα πυροβολεία.

Τα πολεμικά αυτά την ίδια μέρα βοθίσανε την τούρκικη κανονιοφόρο, που υποστήριξε από τη θάλασσα την άμυνα του τούρκικου στρατού και δημιουργήσαν τον πρώτο πανικό στον τούρκικο πληθυσμό της Πρέβεζας, όταν οι νάυτες της κανονιοφόρου ξεχύθηκαν βρεγμένοι και τρομαγμένοι στην πόλη. Τα πολεμικά αυτά αποκλείσανε στο λιμάνι της Πρέβεζας, το τούρκικο πολεμικό «Ατάλια», που αιχμαλωτίστηκε και αποτέλεσε μετέπειτα αξιόλογη μονάδα του Ελληνικού Στόλου με το όνομα «Νικόπολης».

Τώρα ο «Κάλκ - μπαμπάς» δεν υπάρχει πιά. Στην κατοχή των σπάσανε οι Ιταλοί και τον στείλανε για παλιοσίδερο στην Ιταλία. Μα η τοποθεσία εξακολουθεί να φέρει το όνομά του. Κι ακούς ακόμα, τις χειμωνιάτικες μέρες με τις λιακάδες, τους ανθρώπους του λαού να λένε:

— Πάμε στον Κάλκ - μπαμπά για ήλιο;

Και πάνε, όπως οι παλιότερες γενιές, να ξαπλώσουν πίσω απ' το πυροβολείο στις μυρτίες και τις κουνούκλες, να απολαύσουν την ανέξοδη θαλπωρή του ήλιου και να στολίσουν τα φτωχά ονειρά τους με τις νταντέλλες του αφρού, που απλώνουν τα κύματα του Ιονίου πάνω στην αμμουδερή ακτή.

Γιάννης Τάλλαρος



ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΣΥΣΚΕΨΗ

N.E.I. ΑΓΡΟΤΙΣΣΩΝ (Πρέβεζα 1.6.86)

ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σύσκεψη Νομαρχιακής Επιτροπής I. σύστητας και αγροτισσών, έγινε την αρχή σίας στο χωράφι, στα ζώα, στο σπίτι, στα του Ιονίου όπου αναπτύχθηκαν τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η αγροτισσώντας της στερούν κάθε δυνατότητα μόρφωσης - ψυχαγωγίας και προσωπικής ζωής.

— Η ποιότητα της ζωής της αγροτισσών είναι περισσότερο υποβαθμισμένη από κάθε άλλη κατηγορία γυναικών. Μόνη της ψυχαγωγία το ραδιόφωνον η τηλεόραση, που προβάλλει όμως τέτοια πρότυπα, ζένα προς αυτή και επιδιώκει να την κάνει υπερ-

καταναλωτρία. Ειπώθηκε από τις αγρότισσες, ότι τα μαζικά μέσα ενημέρωσης αδηγούν την αγρότισσα, ώστε να θέλει όλο και πιο πολύ ν' αγοράσει όλο και πιο πολλά.

— Όλες οι διευκολύνσεις που έχουν δοθεί τα τελευταία χρόνια δεν έχουν ικανοποιητικά αποτελέσματα για τη βελτίωση της θέσης της γυναικας αγρότισσας.

— Υπάρχουν λίγα αγροτικά ιατρεία στα χωριά και σε πολλά νοσοκομεία δεν λειτουργούν μακρινικές κλινικές.

— Στις υπερήλικες αγρότισσες ή μικρή σύνταξη στην ηλικία των 65 ετών δεν λόγια τα προβλήματά τους.

— Επισημάνθηκε σοβαρός αριθμός αναφράγτων αγροτισσών στην περιοχή μας, ιδιαίτερα σε μεγάλες ηλικίες.

— Σχετικά με την ενημέρωση και επιμόρφωση των αγροτισσών οι θέσεις ήταν κοινές. Δεν γίνεται σοβαρή δουλειά και λειπουν εντελώς τα άτομα - ειδικοί επισήμονες: γεωπόνοι κτηνιατροί - οικιακής οικονομίας που θα είναι δίπλα στον αγροτόκομο.

— Η ενημέρωση από μεριάς της Λαϊκής Επιμόρφωσης σε θέματα προληπτικής ιατρικής, οικογενειακού προγραμματισμού, ιδιαίτερα των δύο φύλων, ενώ χαρακτηριστική θετική, παρατηρήθηκε ότι χρειάζονται πολλές πιστώσεις για να εξειδικευτούν τα παρακάνω θέματα.

— Εγίνε ιδιαίτερος λόγος για τα προβλήματα της νέας αγρότισσας που ζει στην ύπαιθρο και επιώθηκε ότι χρειάζονται να γίνουν πολλές προσλάθεις από μέρους του κράτους για να μπορέσουν να κρατήσουν την νέα αγρότισσα στο χωριό.

— Επισημάνθηκε ότι είναι πολύ χαμηλή η ποιότητα ζωής της νέας αγρότισσας, αποτέλεσμα να προσπαθεί αν βρει διέξοδο στο

γάμο, και μάλιστα σε πολύ μικρή ηλικία, με όλες τις σοβαρές επικτώσεις που λέγο καλύ σ' όλους μας τίναγ γυναίκες.

— Δόθηκε επίσης μεγάλη βαρύτητα στη γυναίκα αγρότισσα που δουλεύει σε ζένα χωράφια την εργατοαγρότισσα δηλαδή - αυτή που δουλεύει όλη την εβδομάδα, μαζί και με τα Σαββατοκύριακα, χωρίς αναπαύσα, με πολύ χειρότερες συνθήκες εργασίας και χαμηλότερη ημερομίδια, από τον άνδρα, χωρίς καμμία ασφάλιση, ανυγκαρούμενη να κάνει ακόμα κι όλες τις μετακινήσεις της στον τόλο δοιλείας της, πάνω στις καρότσες των τρακτέρ με αποτέλεσμα να κινδυνεύει η ίδια της η ζωή.

Απ' όλα όσα αναφέρθηκαν στην σύκεψη φαίνεται καθαρά ότι τόσο το χαμηλό επίπεδο των αγροτισσών όσο και η ελλειψη χρόνου, οι κοινωνικές προκαταλήψεις που υπάρχουν δεν αφήνουν να φύγει η γυναικα από το σπίτι, με αποτέλεσμα η συμμετοχή αυτών των γυναικών στους συλλόγους και στους συνεταιρισμούς να είναι μηδανινή.

— Πολύ λίγες γυναικες μετέχουν στα κέντρα λήψης αποφάσεων, ελάχιστες είναι οι κοινωνικοί και δημοτικοί συμβούλοι, ενώ καμμία γυναίκα στην περιφέρεια μας, δεν είναι Δημαρχός ή Κοινοτάρχης, δηλαδή καμμία αγρότισσα δεν συμμετέχει στην διαδικασία ανάπτυξης του τόπου.

— Εγίνε μεγάλη ουζήτηση για τους γυναικείους συνεταιρισμούς, επισημάνθηκε ιδιαίτερα από τους αντιπροσώπους του Ν. Ιωαννίνων (μια και έχουν γυναικείους συνεταιρισμούς), ότι από την μια αποτέλουν κάποια διέξοδο, για το πρόβλημα της ανεργίας των γυναικών, ενώ από την άλλη μεριά τώρα τελευταία, έχουν αφεβεί στην τύχη τους, από μέρους των αρμοδίων φο-

ρέων, ενώ λίγοι είναι αυτοί που προχωράνε σωστά, αντίθετα οι πιο πολλοί κινδυνεύουν να σφήσουν από την αδιαφορία. Καταλαβαίνετε βέβαια πως όταν ένας τέτοιος βεσμός που προσθέτεται από τις γυναικες, χρεωκοπήσει, το βάρος της αποτυχίας το στρέκουν οι ίδιες οι γυναικες.

— Για να βελτιωθεί η θέση της αγροτίσσας, θα πρέπει να βελτιωθεί η θέση του αγροτόκοσμου γενικότερα της περιοχής μας.

Τι μπορεί να γίνει: 1) με τη στήριξη του ειδιδήματος του αγρότη.

Δηλαδή χρειάζονται να μπούν τιμές ασφάλειας στα προϊόντα που να ακορέουν ένα λογικό κέρδος.

2) Ο μικρός αγροτικός κλήρος που υπάρχει στη περιοχή μας δεν αφήνει πράγματι αυτό τα κέρδη που θά πρέπει να έχει ο αγροτόκοσμος που θα αντικαθρευτιζόνται σ' ένα ανοβαθμισμένο ποιοτικό επίπεδο. Έτσι χρειάζεται μέσα από κάποιες διαδικασίες να αυξηθεί ο αγροτικός κλήρος, για να δοθούν περισσότερο κίνητρα στον αγροτόκοσμο να συνεταιριστεί, και στους συνεταιρισμούς να δυναμωθούν.

3) Χρειάζεται άμεσος αναδιπλασισμός των αγροτικών συντάξεων, η δε γυναικα αγρότισσα να συνταξιοδοτείται στα 55 και όχι στα 65.

4) Η έλλεινη βρεφονηπιακών σταθμών στην ύπαιθρο, αναγκάζει όλες τις συμμετέχουσες να προτείνουν την αύξηση των βρεφονηπιακών σταθμών στην περιοχή, των αγροτικών ιατρεών, ιδιαίτερα δε να στελέχωθούν στα νοσοκομεία τα τμήματα που έχουν να κάνουν με γυναικολογικά ζητήματα.

5) Να ενταθεί η ενημέρωση του αγροτικού κόσμου τόσο σε θέματα αγροτικά, όσο και σε θέματα υγείας, περιβάλλοντος, αναπτροφής των παιδιών, οικογενειακού προγραμματισμού κλπ.

6) Να εκλείψει το πρόβλημα του αναφαλβητισμού, για αυτό οι φορείς που έχουν αναλάβει αυτό το καυτό ζήτημα, ιδιαίτερα η λαϊκή επιμόρφωση να εντείνουν τις προσπάθειές τους.

7) Να συνέχιστε με σωστό προγραμματισμό η επιμόρφωση των αγροτισσών η οποία θα πρέπει πάντα να είναι επιδοτούμενη (σεμινάρια επιδοτούμενα).

8) Θα πρέπει να υποστηριχτεί σοβαρά απ' όλους τους αρμόδιους φορείς, το γυναικείο συνεταιριστικό κίνημα, να μην αφήνονται οι συνεταιρισμοί στην τύχη τους γιατί τη χρεωκοπία τους θα την χρεωθεί ολόκληρη, το γυναικείο κίνημα.

9) Να γίνονται πολιτιστικές εκδηλώσεις, δημιουργία νέων βιβλιοθηκών, να αναπτυχθεί η ερασιτεχνική δημιουργία στην επαρχία, γιατί μόνο έτσι θα μπορέσει ν' αναβαθμιστεί η ποιότητα ζωής των αγροτισσών στην ύπαιθρο.

— Τέλος χρειάζονται μεγαλύτερα κίνητρα, έτσι ώστε να ενθαρρυνθεί η ζωή της αγροτίσσας στους συνεταιρισμούς και στους συλλόγους.

— Κύρια άποψη όλων των αγροτισσών που συμμετείχαν είναι:

Να μην μείνουν οι προτάσεις στα λόγια, αλλά μετά την Πανελλαδική Συνδιάσκεψη, να ληφθούν σοβαρά υπόψη και να μπούν όλα στην πράξη.

N.E.I. Αγροτισσών



ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

ΤΙ ΕΓΙΝΕ ΚΑΙ ΤΙ ΕΠΡΕΠΕ ΝΑ ΤΙΝΕΙ

(Επισημάνσεις — Προτάσεις)



Η ορθολογική τουριστική ανάπτυξη είναι πιά δεδουλεύοντας ότι συμβάλλει στο γενικότερο ανέβασμα της ποιότητας ζωής των κατοίκων κάθε περιοχής.

Ο Νομός μας παρά τις ελλείψεις και τις όποιες αδυναμίες αναμφίβολα διαθέτει όλα εκείνα τα «φυσικά προτερήματα» που κεντρίζουν το ενδιαφέρον κάθε επισκέπτη, κάθε ανθρώπου που επιθυμεί να γνωρίσει κάπι νέο.

Απέραντες ακρογαλαίες, αρχαία και νεότερα ιστορικά μνημεία σπάνιους βιότοπους, δάση, μοναστήρια κτλ.

Παρ' όλα αυτά ο νομός εκτός της Πάργας στερείται κάποιας σοβαρής ανάπτυξης και ο αριθμός των τουριστών δεν είναι σε επίπεδα ανάλογα με το ενδιαφέρον που φυσιολογικά θα πρέπει να παρουσιάζει.

Οι λόγοι αυτής της αντιαναπτυξιακής στασιμότητας είναι πασίγνωστοι και αυτά ακόμα τα εμπόδια ακόμα πιο γνωστά. Το παράδοξο εδώ είναι αυτό ακριβώς. Ότι δηλ. ενώ σίγουρα σύνολό τους εντοπιστεί τα αίτια αυτής της καθυστέρησης, δεν έγιναν οι απαραίτητες προσπάθειες για την παραπέρα επίλυση των προβλημάτων.

Εδώ δε θα προχωρήσουμε σε μια συγκεκριμένη καταγραφή των προβλημάτων, όπως αυτά φαίνονται, στην όλη τουριστική εξέλιξη της Πρέβεζας, θα πρέπει όμως να αναφέρουμε κάποια στοιχεία που δείχνουν σε χοντρές γραμμές την όλη κατάσταση.

Ανέτα εδώ μπορούμε να προχωρήσουμε σ' ένα διαχωρισμό και να δούμε τι κάναμε σαν Νομό για νάρβει ο τουριστας έλληνας και ξένος ή και τι κάναμε για όσους ήρθαν, και μέσα απ' αυτό να απολήξουμε σε κάποια συμπλεράσματα.

Το πρώτο σκέλος αναφέρεται καθαρά στην προφολή του Νομού. Μέχρι σήμερα δεν έχουμε να κάνουμε με κάποια σοβαρή προσπάθεια προβολής.

Δεν προχωρησε από τις υπηρεσίες και από τους φορείς που εμπλέκονται στο τομέα αυτό η υπογραφή και η προβολή των δυνατοτήτων συγκεκριμένα και με βάση τα διεθνή δεδουλεύματα.

Οι μόνες ενέργειες που μπορούν εδώ να μνημονεύτουν είναι: Η συμπολική του Νομού σαν μια ενότητα στη διεθνή έκθεση φιλοξενίσσατη Θεσσαλονίκη, και ο οδηγός και η αφίσα που κυκλοφόρησε η Νομαρχία, καθώς επίσης και ο οδηγός για την πόλη της Πρέβεζας που κυκλοφόρησε από το Δήμο.

Αυτές όμως οι προσπάθειες κάπου χάνονται μέσα στις ποικιλόμορφες προσπάθειες προβολής των αναπτυγμένων τουριστικά περιοχών.

Το μικρό τιράζ αυτών των εντύπων δεν επιτρέπει διακινήσεις στη διεθνή αγορά, δεν αρκεί αυτό για μια πρώτη γνωριμία σ' αυτή την ίδια την Ελλάδα.

Αν έρθουμε τώρα στο τι κάναμε για όσους ήρθαν θα δούμε ότι εδώ τα πράγματα είναι ακόμη χειρότερα.

Δεν έχει συσταθεί γραφείο πληροφόρησης με κάποια έντυπα, ώστε να αποφεύγεται η ταλαιπωρία της Αναζήτησης.

Οι ακτές μας εξακολουθούν να παραμένουν χωρίς νερό, ρεύμα, ακόμα κι χωρίς δρόμους.

Τα αρχαία μας αντέχουν ακόμα στο χρόνο αλλά δυστυχώς παραμένουν θαμένα στ' αγριόχορτα και στα αγκάθια «εμφανώς» απρόσιτα για κάθε επισκέπτη.



Ακόμα δεν υπάρχουν γι' αυτά κάποια ενημερωτικά έντυπα για τους ξένους αλλά και τους Έλληνες, ώστε πέρα απ' ό,τι φαίνεται να γίνεται ευρύτερη γνωστή η ιστορία αυτού του τόπου που και πολύχρονη είναι και αρκετά σημαντική για την όλη πορεία της χώρας μας.

Οι βιότοποι κάτι που δεν μπορούσε να κερδίσει είκολα τον επισκέπτη δεν πλησιάζονται. Αλλά και αν ακόμα ο επισκέπτης φτάσει σ' αυτούς δεν θα διπλωτές άλλα από ένα κομμέτι θάλασσα.

Δυστυχώς ακόμα για την περιοχή μας ο οικοτουρισμός παραμένει ο μηγάλος άγνωστος...

Αν έρθουμε τώρα στις τουριστικές επιχειρήσεις και στον τρόπο που λειτουργούν εδώ, θα παρατηρήσουμε μια νοοτροπία που στρέφεται γύρω από το «απήμερα» χωρίς να υπάρχει κάποιος γενικότερος σχεδιασμός οργανωμένου «εσέρβις» με απότερο σκοπό να αιχνήσει το ενδιαφέρον των τουριστών, αλλά και το σπουδαιότερο, η τουριστική περίοδος να μην πε-

ριοριστεί στο διμήνιο Ιουλίου. — Αυτούστοι.

Φυσικά αυτές οι διαπιστώσεις δεν είναι ούτε άγνωστες, ούτε βέβαια καλύπτουν όλο το φάσμα των αδυναμιών που παρουσιάζει στο τομέα αυτό ο νομός μας.

Ισως ακόμα να είναι κάτι το επιφανειακό, επιφανειακό με την έννοια ότι τουρισμός είναι τομέας με πολλές και ποικίλες προεκτάσεις στην οικονομική ζωή κάθε τόπου.

Όταν μιλάμε για τουριστική ανάπτυξη δεν μπορούμε να την ξεχωρίσουμε από τις διεργασίες μιας γενικότερης ανάπτυξης. Δεν μπορούμε να την αποκόψουμε από την περιφερειακή μας ανάπτυξη.

Μια άλλη αλήθεια που δεν μπορούμε να την αγνοήσουμε, όμως είναι ότι τώρα τελευταία παρατηρείται μια απότομη κινητικότητα στον τομέα που λέγεται «Τουρισμός».

Ακόμα μια άλλη — ίσως πικρή — αλήθεια είναι ότι ο τουρισμός στην Ελλάδα αναπτύχθηκε κάπως άνωρχα χωρίς βάσεις με αποτέλεσμα σε ορισμένες περιοχές να υπάρχουν σοβαρά προβλήματα. Αναμφίβολο υπάρχουν εμπειρίες στην όλη υπόθεση του τουρισμού. Εμπειρίες που αν αξιοποιήσουν σωστά ειδικότερα στην περιοχή μας που είναι στο ξεκίνημα, σίγουρα ότι έχουμε κάποια αποτέλεσμα στην οικονομική κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη που δεν είναι αλαραίτητο να είναι αρνητικά.

Αν δεν γίνεται μια χωροταξική μελέτη κατανομής και χωροθέτησης της Τουριστικής δραστηριότητας, η περιοχή μας θα είναι δύσκολο να ελεγχεί η ανάπτυξη.

Αν δεν γίνουν έργα υποδομής και προσπλαση στο χώρα μας, για να απάσιε γενικότερα η απομόνωση της Ηπείρου αν το αεροδρόμιο λειτουργεί σε βάση πολιτική και όχι στρατιωτική, αν δεν βελτιώνεται το οδικό δίκτυο του Νομού, το πρόβλημα της ταλαιπωρίας θα είναι οξύμενο και φυσικά θα είναι η αιτία που τα τουριστικά γραφεία θα αποφεύγουν «πετράματα». Αν τέλος, οι διαπιστώσεις που έγιναν στην αρχή για το τι έγινε ή δεν έγινε, και «αντιστραφούν», τότε «δίκαιος του λόγου» η Πρέβεζα θα βρίσκεται για πολύ καιρό ακόμα στην αναζήτηση και την αράνεια.

Όλα τα παραπάνω δεν «συνηγορούν» στο να μετατραπεί ο Νομός σε Ξενοδοχείο με «Ιδαγενείς σερβιτόρους», αλλά γραφτικανγιατι λιατρόουμε ότι μια σωστή και προγραμματισμένη ανάπτυξη έχει να προοφερεί πολλά και γιατί δεν έχουμε δικαιώμα αν την περιοχή να κρατάμε αγνωστά τα ελετεύματα των αρχαίων χρόνων από τους ζένους, επιταιγμάτα που δεν λαίουν ποτέ να κίναι αφιερώματα στην ανθρώπινη δημιουργία.

Ούτε βέβαια δεν έχουμε δικαιώμα να αποκρύψουμε ή αν στερήσουμε την ομορφιά της φύσης μας σ' αυτούς που τους πνίγουν το τοσσέντο και το όγχος.

Π.Μ.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΕΣ ΑΠΟΦΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ AIDS

Μιχάλη Αναγνωστόπουλος
γιατρός, αστορινολαρυγγολόγος

Το σύνδρομο επίκτητης ανοσοκαταστολής (A.I.D.S.), μιά ομοιόμορφη θανατηφόρα νόσος, η οποία συνθέτει ανδρες, γυναίκες και παιδιά, είναι εξαπλωμένη σε επιδημικές αναλογίες παντού στο κόσμο. Αν και οι πληθυσμοί επηρεάζονται ποικιλότροπα από χώρα σε χώρα, ο αριθμός υψηλού προβλήματος AIDS είναι η ταχύτατη θυμάτων διπλασιάζεται κάθε χρόνο τίταν με την οποία αυτό εξαπλώνεται. Στις και εμβόλιο ή θεραπεία δεν φαίνεται να υπάρχουν. Επιστήμονες και ανώτεροι υγειονομικοί υπάλληλοι, οι οποίοι επεχειρούν τη μάχη ενάντια στο «αφρικιώ», όπως αυτό ονομάζουν στο Ζαΐρ, λέγουν ότι ο πόλεμος μόλις τώρα έχει αρχίσει.

Τον περασμένο Απρίλιο, περισσότεροι από 3.000 επιστήμονες της Ιατρικής και ανώτεροι υγειονομικοί υπάλληλοι από 50 χώρες, συνήλθαν στη διεθνή συνάντηση για το AIDS, που έγινε στην Ατλάντα της Γεωργίας των H.P.A. Υπήρξε η μεγαλύτερη συγκέντρωση για το AIDS, αφότου η νόσος αποκαλύφθηκε το 1981. Η συνδεσμενή αυτή υποστηρίχθηκε από την Παγκόσμιο οργάνωση Υγείας (W.H.O.) και το τμήμα Υγείας και Ανθρωπίνων Υπηρεσιών, κάτιο από τη προστασία των Κέντρων Ελέγχου Νόσων (C.D.C.), τα Εθνικά Ινστιτούτα Υγείας και μερικές άλλες κυβερνητικές ενέργειες.

Οι 400 περίπου ερευνητικές ανακοινώ-

σεις που παρουσιάσθηκαν, αποκάλυψαν ότι, σε αντίθεση με μερικά πρωταρχικά είδη φόρα νόσους, η οποία συνθέτει ανδρες, γυναίκες και παιδιά, είναι εξαπλωμένη σε επιδημικές αναλογίες παντού στο κόσμο.

Αν και οι πληθυσμοί επηρεάζονται ποικιλότροπα από χώρα σε χώρα, ο αριθμός υψηλού προβλήματος AIDS είναι η ταχύτατη θυμάτων διπλασιάζεται κάθε χρόνο τίταν με την οποία αυτό εξαπλώνεται. Στις

Ενιαίες Πολιτείες μέχρι τις 30.4.85 είχαν αναφέρθει 10.000 περιπτώσεις του AIDS, από τις οποίες οι μισές τους ζητογούνενος 12 μήνες. Στην Ευρώπη περίπου 800 περιπτώσεις έχουν αναφερθεί στην Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας με διπλασιασμό των αριθμών τους τελευταίους οκτώ μήνες. Αν και τα 80% των περιπτώσεων παγκόσμια αφορούν τις Ενιαίες Πολιτείες, τη θύματα του AIDS είναι διασκορπισμένα παντού στην Αφρική, στην Ευρώπη, στην Λατινική Αμερική και στην Αυστραλία.

Μερικές από τις προηγούμενες ερευνές δίνουν ελπίδες για αποτελεσματική νίκη πάνω στην τρομερή νόσο. Τώρα μια αρολογική αντίδραση μπορεί να ανιχνεύσει μολύσμένο αίμα και έτοι προστατεύεται από τη νόσο, όσοι έχουν ανάγκη μεταγγίσεων. Ερευνα σε μοριακό επίπεδο δημιουργήσεις τις βάσεις για παρασκευή εμβολίου. Επίσης έχει φάρμακα για θεραπεία α-

σθενών με AIDS, έχουν δόσει υποσχέσεις σε ορισμένες μελέτες.

Χαρακτηριστικά της νόσου. Οι ερευνητές πιστεύουν ότι το AIDS πρωτοεμφανίστηκε στο Ζαΐρ από μετάλλαξη ενός τοπικού ιού και εξαπλώθηκε στις Ενιαίες Πολιτείες διά μέσου της Καραϊβικής. Επειτα διαδόθηκε δια μέσου μολύσμένων ανθρώπων στην Ευρώπη. Αρχικά περιορίζονταν σε απομονωμένους πληθυσμούς, όπως π.χ. σε άτομα του τρίτου φύλου στις Ενιαίες Πολιτείες και στους Αφρικανούς μετανάστες στο Βέλγιο. Επειτα εξαπλώθηκε και σε άλλες ομάδες του πληθυσμού με τις μεταγγίσεις αίματος και των παραγάγων αυτού, καθώς επίσης και μετέβελόνες των ενέσεων. Στις 75% όλων των περιπτώσεων η μετάδοση γίνεται με τη σεξουαλική πράξη, τόσο μεταξύ των διετεροφύλων όσο και μεταξύ των φιλομούλων. Μέχρι πρόσφατα ενομίζετο ότι ο κίνδυνος της νόσου περιορίζονταν στους άρρενες φιλομούλους και φιλετερόφυλους σε ποσοστό 73%, στους τοξικομαντίς σε ποσοστό 17% και στους αιμορροφιλικούς σε ποσοστό 1%. Μελέτες όμως που παρουσιάσθηκαν στη συνδιάσκεψη και οι οποίες βασιστικανείς έρευνες που έγιναν στην Αφρική, στην Ευρώπη και στις E.P.A., δείχνουν ότι οι ιερόδουλες και οι πλέοντες των, καθώς επίσης και οι δέκτες μεταγγίσεων αίματος (συμπεριλαμβανομένων των συζυγών και των παιδιών τους), είναι εκτεθειμένοι σε κίνδυνο.

Το AIDS σήμερα είναι γενικός παραδεκτόν ότι προκαλείται από έναν ιόν τύπου III, λεμφοτροφικόν των ανθρωπίνων T - λεμφοκυττάρων (H.T.L.V. - III), σε ποίος ιος προσβάλλει το ανικοποιητικό σύστημα και καθιστά τα θύματα του ανι-

κανα να πολεμήσουν με τις πολλαπλές μολύσεις, οι οποίες χαρακτηρίζουν την ανεμαλία αυτή. Επικρόσθετα στο σάρκωμα του KAPOSI και σε μερικές ευκαιριακές παρασιτικές μολύσεις, πρόσφατες αναφορές αποδεικνύουν ότι το AIDS δυνατόν να προκαλέσει επίμονες μολύσεις του K.N.S. και βλέψεις του εγκεφάλου, προκαλώντας ένα τύπο παραφρασίνης. Τα εγκεφαλικά κύτταρα των 80% όλων των θυμάτων του AIDS εμφανίζουν στην νεκροτομή παθολογικές ανωμαλίες, σύμφωνα με τις απόψεις μιας ερευνητικής ομάδας του Εθνικού Ινστιτούτου Υγείας των E.P.A., επικεφαλής της οποίας ήταν ο Dr. D.C. Gajdusek, ένας επιστήμονας, ο οποίος τιμήθηκε με το βραβείο Νομπελ. Επιστήμονες έχουν ανακαλύψει μια υψηλής εξειδίκευσης οροαντίδραση, μια παραλλαγή της αντιδρασης Elisa, για να αναγνωρίζουν μολύσματα με τον ιόν του AIDS, αίματα. Η δοκιμασία αυτή δε, θα δείχνει ότι ένας αιμοδότης έχει AIDS, αλλά μόνο θα αναγνωρίσει εκτείνον, ο οποίος έχει εκτεθεί στον ιόν και έχει αναπτύξει αντισώματα σ' αυτόν. Αυτή η δοκιμασία η οποία κοστίζει 4 με 4.5 (για κάθε δοκιμασία), συντάσσεται από τη Π.Ο.Υ. με το σκοπό να προφύλαξε τις Εθνικές προμήθειες αίματος. Όταν αποδειχθηκε τελευταία, η δοκιμασία μπορεί να βοηθήσει να σταματήσει την εξαπλωση του ιού, με το να αναγνωρίζει τους φορείς του.

Έρευνες για εμβόλιο. Αν και σήμερα αντισώματα, ενάντια στον ιό H.T.L.V. III προσέρχονται δεν είναι πιθανό ότι ένα εμβόλιο θα κατασκευασθεί στο αμετόπιστο μέλλον. Η παρασκευή εμβολίου είναι δύσκολη από το γεγονός ότι η ατομικότητα των ιοών του AIDS δυνατόν να περι-

λαμβάνει αλλούς αμινοξέων (αντιγόνα), οι οποίες να διαφέρουν από εκείνες άλλης απομικότητας ιών. Επιπρόσθετα οι ιοί είναι δυνατόν να ολλάζουν την αντιγονική τους εμφάνιση. Ετσι ένα εμβόλιο κατασκευασμένο τον ένα χρόνο δυνατόν να αλλοιεί αναποτελεσματικό ενάντια στον μεταλλαγμένο ίων τον επόμενο χρόνο. Ακόμη είναι δύσκολο να σχεδιαστεί η αποτελεσματικότητα οποιουδήποτε εμβολίου, γιατί οι ιοί του AIDS έχουν χρόνο επώσπεις μέχρι και πέντε χρόνια. Παρ' όλα αυτά μιά λαμπρή είδηση από την εκστρατεία για την παρασκευή εμβολίου αναφέρθηκε στην παραπάνω συνδιάσκεψη. Μιά μελέτη, που έγινε στο Κέντρο ανθρωποσέδων πιθήκων New England Regional Primate Center, Massachusetts, U.S.A., έδειξεν ότι πράσινο πίθηκοι της Αφρικής έχουν αντισώματα αντιδραστικά σε πιθηκικούς ιούς τύπου III λεμφοτροφικούς των T - λεμφοκυττάρων (S.T.L.V. - III), πλην όμως έκθεση σ' αυτούς τους ιούς δεν τους δημιουργεί νόσον. Οι ιοί όμως S.T.L.V. - III και H.T.L.C. - III έχουν πολλές αναλογίες, όπως αφορά στο πρωτεΐνικό τιμήμα τους, το οποίο είναι φτιαγμένο από όμοια μόρια, και το οποίο ως γνωστόν είναι υπεύθυνο για την αντιγονική τους ιδιότητα. Αν ανακαλυφθεί ο μηχανισμός, ο οποίος προστεί τους πράσινους πιθήκους της Αφρικής από την νόσον, τότε θα έχει γίνει ένα σημαντικό βήμα για τη προστασία του ανθρώπου από τον ίων H.T.L.V. - III.

Έρευνες για τη θεραπεία. Πρόσφατες έρευνες έχουν αποκαλύψει πολλά γέρω από το ίως ο ίως H.T.L.V. - III προσβάλλει το ανοσοποιητικό σύστημα. Ο ίως αυτός εκλεκτικός καταστρέψει τα T - 4 βοηθητικά

κύτταρα, τα οποία προστατεύουν από εισβάλλοντες ιούς και θέτουν σε κίνηση το ανοσοποιητικό σύστημα, όπως αναφέρθηκε από τον Dr. Anthony S. Fauci, δ/ντη του U.S. National Institute of Allergy and Infectious diseases. Τελικά αυτά τα ευρήματα μπορούν να κατευθύνουν σε τρόπους θεραπείας της ιογενούς μολύνσεως του A.I.D.S. αυτής καθ' αυτής, γιατί μπορούν να βοηθήσουν τους επιστήμονες να επανασυστήσουν τα ανοσοποιητικά σύστημα των αρρώστων απλακ, και έχουν αναγνωριστεί ελαττωματικά κύτταρα. Μέχρι τώρα έχουν καταγραφεί μερικές θεραπευτικές επιτυχίες. Στη συνδιάσκεψη παρουσιάστηκαν μερικές αναφορές επάνω σε ένα φάρμακα, τα οποία μπορούν να χτυπήσουν τον ίων H.T.L.V. - III. (Suramin Hexasodium Salt, H.R.A. 23-NANTIMONIOTUNGSTATE, Trisodium Phoshonoformate, Ribavirin, Ansamycin και Interferon). Μερικά απ' αυτά τα φάρμακα έχουν δώσει ελπίδες σε πειράματα In vitro, και άλλα έχουν εμφανιστεί να βοηθούν λίγους αρρώστους. Ειδικοί αντιοί παράγοντες δυνατόν να διακόψουν την πορεία αναδιπλασιασμού επάνω στα μόρια του D.N.A., του θύματος, τον οποίο αναδιπλασιασμό είχε γνωστόν προκαλεί ο ίως του AIDS, όπως και κάθε ίως. Αυτά αναφέρθηκαν από τον Dr. Martin S. Hirsch, Harvard Medical School and Massachusetts General Hospital. Τα μελετηθέντα φάρμακα θα δοκιμαστούν σε μεγαλύτερο αριθμό αρρώστων.

Πρέβεζα 19.1.1986

AIDS: Νέα επιδρομή

Συμπληρωματικά, βρίσκομε κι εμείς την ευκαιρία να δημοσιεύουμε ανταπόκριση αλλά το Παρίσι της ΗΠΑΣ ΦΕΛΟΥΚΑΤΖΗ (Κ. Ελ. 6/7/986), που αναφέρεται στο δεύτερο συνέδριο που έγινε εκεί και που συζητήθηκε το θέμα της επιδημίας του Είτζ, της τρομερής αυτής αρρώστεις που απειλεί σήμερα την ανθρωπότητα.

Σ.Ε.

ΔΥΟ χιλιόδες εποπτήμονες από όλο τον κόσμο συγκέντρωθηκαν για ένα τρίμερο, στην πρχή της περιαστένης εβδομάδας στο Παρίσι, για το δεύτερο συνέδριο που πραγματοποιείται, με θέμα την επιδημία του Είτζ. Το πρώτο συνέδριο είχε γίνει πριν από ένα χρόνο στην Ατλάντα και είχε φέρει στη φως τη σοφιρότητα, την έκταση και την προέλευση μιας ασθένειας που απελεύθερη σήμερα την ανθρωπότητα, παίρνοντας διστάσεις ανησυχητικές.

Χαλέπρα του 20ύων αιώνων απός χρονική προστιθήσε, το Είτζ συνεχίζει την ολεθρία πορεία του. Εξαπλώνεται γρήγορα, χωρίς να έχει δοθεί μέχρι στιγμής ουαντοποιητική απαντήση για την αντιμετώπιση της ασθένειας, παρά την εξαιρετική κνητοποίηση του μετρικού κόσμου σε παγκόσμια κλίμακα. Έτοιμο συνέδριο είχαν τοθίσει οι βάσεις της έρευνας σχετικά με την εντάση του ιών, που προκαλεί καταρρευση του ανοσοποιητικού συστήματος στον ανθρώπο, ασφενείς των στα μέλος λογισμών και ασθένειαν που αποδινούν μοριαίς, όπως τα αντοσύμμαχα αποδεκτούντων από τον ίων. Εκτός, η εποπτήμαντη έρευνα και οι μετρικές της εφαρμογές δημιουργήσουν ελπίδες ότι θα ανακυρώσει σύντομα το εμβόλιο. Παράλληλα, ανακοινώνεται για τη δεύτερη εποπτήσημα προσμένων δερματοκύτταρων μελόδων δημιουργήσουν προμερή ελπίδες, χωρίς να διέτειν συγκεκριμένες ενσείξεις παλαιότερη αντιμετώπιση της ασθένειας.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα κατά τη διάρκεια του συνέδριου, από το Διεθνή Οργανισμό Υγείας, υπάρχει να υπολογίζεται κανείς αλλά

χρονικά σταν κάποια ασθένειας από 30.000-100.000 ασθένειας από Είτζ, ενώ ο αριθμός των ασθένων του ιών που δεν έχουν εδομένου συμπτώματα, αλλά μπορούν να μεταδοθούν την αρρώστεια υπολογίζεται από 5 μέχρι 10 εκατομμύρια α' ώλα τον κόσμο. Προβλέπεται διπλασισμός των θευτών μέσων μέσα στην εργάσιμη πενταετία, τότε δεν θέλεται τροπος καταπολημτικός ποτέ καθό.

Ποιο αναλυτικό τα στοιχεία έχουν ως εξής: 50.000 ασθένειες και 2 εκατομμύρια ασθένειες στην Αφρική, 22.500 ασθένειες και 1-2 εκατομμύρια ασθένειες στην ΗΠΑ, υπάρχουν στην Ευρώπη, μεταξύ των οποίων οι 707 στη Γαλλία, όπως οι ασθένεις υπαλογίζονται σε 100.000-200.000, με την προστιθήνα περιπτώσεων κάπια εβδομάδα... Με τη ρυθμό αξέπλωσης του ιών η ασθένεια, το αμερικανικό επουργείο Υγείας υπολογίζει ότι σε πέντε χρόνια οι ΗΠΑ θα έχουν 145.000 ασθένειες (μεταξύ των οποίων 3.000 ποιμένα). Τα ποσοτικά δημοσιεύτηκαν ότι είναι την λόγο που απέσπασαν ταν αυτοκινήτων στην Ευρώπη.

Τα στοιχεία που δοκιμάστηκαν τη δεύτερη εποπτήση και τη δημοσιότητα που δόθηκε από της μέρες στο συνέδριο. Προκειμένη για ένα πρόβλημα δημόσιας υγείας από τη παναγκούχη πορεία του Είτζ, προκειται μεταξύ μεριών σεποδομαριού που δόθηκε από την αρρώστεια στις πέντε πρώτες χρόνια, παρατηρεται κάπια στη διάρκεια του ιών, ενώ στην Ευρώπη η πορεία του Είτζ αναμένεται συνέχεις και ανησυχητικές.

4 με 5 ακούσιμα φόρεται, δικτύωμένη την παγκόσμιο κυνηγοποίηση για την αντιτίθεση του ευρωπαίου. Μεγάλες και οι διάταξης που παπούσαν για την παρατολήσθητην αισθένη. Ο Διάστιγος Οργανισμός: Υγείας εγγενετικής που πεπέστη στην ασκήση λόρδοι αλλά και με επερφελές σχέσεις (είναι το 73% των περιπτώσεων στην Ευρώπη), τοξικομανίας (11% στην Ευρώπη), από ρα που πάσχουν από αιμορραγία (4% στην Ευρώπη), άτομα που πολεμήσαν από ματαγγύηση πατέτος (2%).

Στην Ευρώπη το 91% των αρρεστών από Έτς, είναι υπέρες, αλλά πας ΗΠΑ χωρούνται πιθανόν ο αριθμός των γυναικών που

ποι τη φρεσκάδα, ότι η περιπορθήση. Όλες οι θεώρες στρέφονται στην πρόσδο της εργασίας για την ανακαλύψη κυττάλιδου αμβλώσου που θα προστατεύει την ανθρωπότητα από την έξαπλωση της επιδημίας και για την αντεργία εποικοδωματικής θεωρίας. Άλλη η ανακαλύψη επίσημα την περιπορθήση από την φρεσκάδα.

Από τη συμπεριφορά του σε νεαρούς είναι ότι ο ίδιος μεταφέρει ορι μόνο από τον άντρα στη γυναίκα, αλλά και από τη γυναίκα στον άντρα. Σήμερα λοιπόν ταύτια να ολολιγίσει η άποψη των πατέρων τούς τους ομορφιάδεις ως

τεράσσει. Ακόμη και το παρόν μέλος της οικογένειας του Βασιλείου και θεραπεύει περισσότερο από τη γυναῖκα του φωνούμενον. Από την απογέννωση του σπέρματος στη Ναύπακα έτσι εντοπίζεται στην αρχή της σπερματογένεσης με την εξαγόμενη της σπερματοφόρωση του, τον τρόπον εξαπλώσεως του, την διδύμωνταν του μετρούνταν να

Χρονικές διακρίσεις

Το 2ο συνέδριο επιβεβαιώστε ότι ομόδες που διατρέχουν υψηλό κίνητρο μπλήσουν αύτην: Οιστρο-

ποραμένων χαμηλώς ο αριθμός των προσβάλλημένων τοξικωμάνων συσχίεται με τις μεγάλες ευρωπαϊκές προτεινόμενες.

Οι Γάλλοι επιστήμονες διακρίθηκαν από την τεχνοδρομη, ότι συμμετείχαν με τα στοχεία που προσκόπιαν σε Αμερικανούς συνάδελφους τους, η «φρεγάτη» κατά τη σεξουαλικές σχέσεις είναι η καλύτερη μέθοδος για προσύλλαξη από το Είτε, και για την αναδιάταση της επιθυμίας.

Στη Γαλλία, το υπουργείο Υγείας ανακοίνωσε αυτή την εβδομάδα ότι θα επιτρέψει τη διεύρυνση για τη προσωπικότητα, που στη Γαλλία αντιτεθούν, αλλά τους στην περίπτωση δρούνται πάλι στη μόδα...

Οχι, θώρακ, μόνο για το Είτ, αλλά και για τα αφροδίσια νοσήματα που εξαπλώνονται θεραπευτική στην Ευρώπη. Το συνέδριο για το Είτ, «διαδεχτήκε» ένα αλλό συνέδριο για τα ποροδίσια νοσήματα, και επωμημάνθηκαν οι αλέβρις επιπλεοντες τους στο υπεργονεπονητικό σύστημα, στη δημιουργία προκαρκινικών εσπιάν, στην ποτό κ.α.

Οι επιτημονες λένε ότι η σωτήριη ενημέρωση του πληθυσμού, η παγρότηνηση και η κατάλληλη γνώμη είναι προς το παρόν το μόνο «φέρνα» για την εξάπλωση διανοών αυτών από την Ελλάδα.



Ένα από τα γλυκότερα δικαιά του Ειγ. Εμφανή το σημάδια της αρρώστιας στο σώμα του 26χρονου Αμερικανού. ΚΕ 6-7-80

A WACS

Παναγιώτη Μερκούρη (Καθηγητής)

Ta Awacs ή «Ιπτάμενα Ραντάρ» αλασχολούν εδώ και υρκετό καιρό την κοινή γνώμη της περιοχής μας, μιας κι όπως είναι γνωστό η μία από τις τρεις βάσεις ανεφοδιασμού τους κατασκευάστηκε στο 'Ακτιο.

Αρχικά πρέπει να διευκρινήσουμε ότι το Awacs (που είναι σύντμηση της φράσης Airborn Warking And Control System = αερομεταφέρομενο σύστημα προδιειποίησης και ελέγχου) είναι οπλικό σύστημα κι ολοκληρωμένο πρόγραμμα κατασκοπευτικής δράσης.

Ακόμα πρέπει να ειπωθεί, ότι οι αποφάσεις για τη δημιουργία του, πάρθηκαν το 1979 στη σύνοδο κορυφής NATO, μαζί με τις αποφάσεις για την εγκατάσταση των Πέρσιγκ 2 και Κρους και την απόφαση για τη δημιουργία των δυνάμεων ταχείσ επέμβασης.

Ας δούμε όμως τώρα το μέγεθος και την πολυπλοκότητα των δυνατήτων αυτού του οπλικού συστήματος, αφού πρώτα το γνωρίσουμε όσο το δυνατόν καλύτερα.

Το πρόγραμμα AWACS, έχει έδρα το Γκαιλεν Κίρκεν της Αυτοκρατορίας της Γερμανίας, και τρεις βάσεις - σταθμούς αυτοροδιασπούς. Στο Τράπανι της Ιταλίας, στο Ακτιο της Ελλάδας και στο Ικόνιο της Τουρκίας.

Συμμετέχουν σ' αυτό και οι 13 χώρες του NATO, είναι Αμερικανικής έμπνευσης και κατασκευής, κι η υλοποίηση του, κόστισε γύρω στα 2,5 δισεκατομμύρια δολλάρια.

Περιλαμβάνει εκτός των επίγειων σταθμών, 18 αεροπλάνα που είναι κατασκευασμένα, τύπου Boeing και κοστίζουν 100 εκατομμύρια δολλάρια το ένα.

Το κάθε αεροσκάφος έχει προσαρμοσμένο στο πίσω τμήμα της α-τράκτου το διόπτρο διαμέτρου 9,10 M και πάχους 1,9 M περιστροφόμενο με συχνότητα 6 στροφές την κάθε μία ώρα. Ο διόπτρος περιέχει κεραία Pantop ιστήνος τάνοι από ένα εκατοστόμιο WATTS.

Το εσωτερικό του αεροσκάφους περιέχει 9 κονσόλες με οθόνες, κουπιούτερο και τα τελειότερα υπηρετώματα συνέργειας και πτήσης.

Η δούλη του περιστέρων δίνεται από το Σένις στον γάιδαρο:

Έχει μέσο ύψος πτήσης 10 K.M., αλλά και δυνατότητες για χαμηλή πτήση κι ακόμα έχει δυνατότητα 21 ωρών συνεχούς ανεξάρτητης πτήσης χωρίς ανεροδιασμό και δυνατότητα αυτοεντοπισμού της θέσης του μέσου δορυφόρου.

Σαν κατασκοπευτικός μηχανισμός, έχει δυνατότητες Ραντάρ. Σανάρ, Σένσορ και τηλεπικονιωνιακού «ματιού». Δηλαδή, ανιχνεύει μεταλλικά ή κινούμενα αντικείμενα στον αέρα, την επιφάνεια της γης και της θάλασσας, στο υπέδαφος και το βιθό. Ακόμα ανιχνεύει ζώντες οργανισμούς (θερμικός ανιχνευτής) στην επιφάνεια της γης, και τέλος υποκλέπτει κάθε τηλεπικονιωνία και μπορεί να παρεμβληθεί ή να «τυφλώσει» επέγεια ραντάρ ή τηλεπικονιωνιακούς σταθμούς.

Αυτές του οι δυνατότητες, αν ασκεψτούμε πως είναι ανεξάρτητο τηλεπικονιωνιακό κέντρο, πως έχει δυνατότητα να εντοπίζει και να επιλέγει τους στόχους του κι ακόμα πως έχει τη δυνατότητα να ελέγχει 1.000 στόχους ταυτόχρονα και να ελέγχει την περιοχή γύρω του σ' ακτίνα 650 ΚΜ., το οποίο όχι απλώς ένα πολύτιμο συνεργάτη κάθε πολεμικής μηχανής, αλλά ένα τρομερό όπλο.

Δεν ξέρουμε αν μ' όσα είναι παραπάνω, έγινε κατανοητό, ότι ένα αεροσκάφος E - 3A (το Κενδικό Νατοϊκό του όνομα), είναι ανεξάρτητο σε τέτοιο βαθμό, ώστε το ίδιο να μπορεί να γίνει επιτελείο. Οι δυνατότητές του, δίνουν αυτό το πλεονέκτημα, γιατί αφ' ενός μεν δεν εντοπίζεται, αφ' επέρου έχει άμεση εποπτεία ολόκληρου του αντικειμένου (πεδίο μάχης) και επικονιωνία μ' αυτό.

Ας δούμε όμως τώρα επί τροχάδην, τους προδρόμους του Awacs στον τομέα του, τα μειονεκτήματά του, καθώς και τα γενικότερα προτριμματα στα οποία το awacs έχει ενταχθεί. Οι πρώτοι πρόδρομοι του Awacs ήταν τ' αεροπλάνα V2 έως V20, το τούνελ του Δ. Βερολίνου και οι στρατιωτικοί κατασκοπευτικοί δορυφόροι.

Τ' αεροπλάνα αυτά είχαν δυνατότητες διείσδυσης «τυφλής» (ύψος 20 ΚΜ) ήταν νεκρά τηλεπικονιωνιακά, έπρεπε να επιστρέψουν, είχαν μόνο φωτογραφικές δυνατότητες, και ήταν τηλεκτευθυνόμενα. Το τούνελ του Δ. Βερολίνου υπόκλεπτε μόνο τηλεφωνικές επικοινωνίες. Οι δορυφόροι ήταν αναμεταδότες μόνον πληροφοριών που τους ήταν δυνατόν να συλλέξουν από τεράστιο ύψος (300 - 700 ΚΜ). Σύγχρονα σχεδόν είναι τα διαστημικά λεωφορεία, αλλά και αυτών η δράση περιορίζεται από τη μικρή διάρκεια πτήσης, το μεγάλο κόστος και το μεγάλο ύψος πτώσης.

Το οπλικό σύστημα Awacs είναι ενταγμένο σε δύο γενικότερα προτριμματα.

Το πρώτο είναι μακροπρόθεσμο και αφορά το λεγόμενο «πόλεμο των ψηφρών». Ο ρόλος των Awacs μέσα σ' αυτό, στηρίζεται στις τηλεπικονιωνικές, τις ανιχνευτικές και τις επιτελικές του δυνατότητες.

Το δεύτερο, είναι η ανανέωση του πυρηνικού οπλοστασίου του ΝΑΤΟ από τη μίση (μετό τη λήψη της ισχύος της SALT) κι αλλά η απόχτηση υπεροπλίας στην υπηρεσία της θεωρίας του «πρώτου πλήγματος».

Όσον αφορά το δεύτερο πρόγραμμα καίτοι αρκετά περιπλοκό, ως προσπλήσσουμε νε το δώσουμε όσο πιο κατανοητό γίνεται, αρχίζοντας απ' το θεωρητικό του υπόβαθρο, που δεν είναι άλλο αλλά την περιβόητη θεωρία της «ισορροπίας του τρόμου». Αυτή έχει δύο σκέλη.

Πρώτο, για ν' αποτρέπει ο πιθανός αντίπαλος που θα επιτεθεί με ατομικά όπλα, πρέπει να του δείξετε πως έχετε τη δυνατότητα, παρα τις καταστροφές της «πρώτης κρούσης» που θα υποστείτε, να πραγματοποιήσετε μια αυτεπίθεση της ίδιας τάξης, την ονομαζόμενη «δεύτερη κρούση» (έτοι έχουμε αντικατάσταση πλαισίων οπλικών ατομικών συστημάτων με νέα ανεξάρτητης σκοπευσης - MIPY πύρευλοι πολυκέφαλοι - αυτοκατευθυνόμενοι (κρουζ) και αυτοκατευθυνόμενα πολυκέφαλα (Πέρατης 2).

Αυτή η «δεύτερη κρούση» όμως χρειάζεται συντονισμό και έλεγχο ανεξάρτητο από επίγειες βάσεις, που υποτίθεται θα έχουν καταστρεψει. Αυτό το ρόλο θα καλύψει το Awacs.

Δεύτερο, σε περίπτωση που διαπιστωθεί ότι θίγονται συμφέροντα μας στην Ευρώπη ή αλλαχού, διατηρούμε το δικαίωμα του «Πρώτου πλήγματος» (Ρήγκαν 1955). Με λίγα λόγια αν κρίθει αναγκαίο, θα ξεκινήσουμε μια «Θερμή σύρραξη» με μια «πρώτη κρούση» που θεωρητικά τουλάχιστον σύμφωνα με τους υπολογισμούς του Πενταγώνου (400 Mgton ισοδύναμου TNT) καταστρέφουν το 70% της βιομηχανίας της Ε.Σ.Σ.Δ., το 30% των πληθυσμού της και φέρουν στη γη τον πυρηνικό χαρακόν για 200 χρονια.

Ο ρόλος των Awacs σ' αυτό το «λαϊγνίδιο» θα είναι οι κεραίες καταύθυνσης των Πέρατην 2 και Κρουζ και ο συντονιστής των αεροπλάνων και των δυνάμεων ταχείας επέμβασης. Ακόμη και ο κύριος ρόλος του E - 3A, θα είναι η άμεση αναγνώριση και ο ακριβής προσδιορισμός της θέσης του εχθρού.

Όμως το πρόγραμμα Awacs δεν έχει μόνο πολεμική αξία. Σε κοιραίης ειρήνης μπορεί αν και ότινα θελήσει, να παιζεί το ρόλο καταλύτη στη διεδικασία του λεγόμενου «ψυχρού πολέμου».

Μπορεί να διατηρήσει την ένταση ανάμεσα στους δύο συνασπισμούς σε σταθερή οξύτητα με δύο τρόπους.

Αυτούς τους βρίσκομε στην απόφαση της συνόδου κορυφής του ΝΑΤΟ στις Βρυξέλλες (1979).

Ο πρώτος βρίσκεται στην πολεμική σημασία του προγράμματος για το ΝΑΤΟ, που είναι ότι αυτό αποτελεί απάδειξη της ενιαίας θέλησης και της αποφαιστικότητας των κρατών - μελών (μαζί και η Ελλάδα), να συνεργάζονται στενά, προς διάλογο της «κοινής άμυνας» ενάντια στον «κοινό εχθρό».

Ο δεύτερος βρίσκεται στη δραστηριότητα του αυστήματος σε καιρό ειρήνης, η οποία συνιστάται στο να αποτέλει το «μάτι» κατασκοπείας της πληροφορίες πάσης φύσεως από όποιεσδήποτε χώρες και αν προέρχονται, και στη συγκεκριμένη περίπτωση από Σοσιαλιστικές και τρίτες χώρες.

Δηλαδή, απ' τη μια η συμμετοχή των κρατών μελών στο πρόγραμμα, τα κρατάει και τα εμφανίζει με ενιαία θέληση, αφού τους υποδείξει ή τους υποχρεώσει να παραδεχτούν τον κοινό εχθρό, από την άλλη, συγκεντρώνοντας κατασκοπευτικές πληροφορίες, διατηρεί την ένταση αν και οι θελήσει ανάμεσά στους δύο συνασπισμούς, πατρόναροντας τον ψυχρό πόλεμο και σημποτάροντας έτσι ουσιαστικά κάθε προσπάθεια εξέρευνσης λύσης στο πρόβλημα του ελέγχου και περιορισμού των πυρηνικών εξοπλισμών.

Το πρωτόκολλο συμφωνίας της Πλάκας

Για να μη αγνοούμε τα ιστορικά γεγονότα και έπαιμαν κάποιο ρόλο στη διαμόρφωση κάποιας ιστορικής κραυγατικότητας, μεγάλο ή μικρό, σεν μικρό εροσφόρο στο μεγάλο σήμαντα που δημιουργήθηκε την ένδοξη Εθνική Αντίσταση και για να μη ξεχνάμε, δημοσιεύουμε παραμένο αλλά την ε-σημερέδα το «Άγνωτο» το Πριετόκολλο συμφιονίας της Πλάκας, που έγινε στις 29 Φλεβάρη το 1944.



ПРОТОКОЛ ЗАМЕЧАНИЙ

Прос. звукозаписи записей - час записів

2) Τα τηρητικά του ΕΑΜ – ΕΛΑΣ και του ΕΔΕΣ θα παρατηθούν επίσημα από τα δυο βόρεια σχολεία από την ημέρα που οργανώνεται η πανελλήνια σχολική μεταβολή.

χθρού τις την περιοχή της στρατιώτισσας, εφ' ουν τούτο επιβολλεται

3) Εαν τημόστα μας αργούνεις με αποχήθουν εκ Βεσσαρίων τινάρια λόγια ειδοβολής των Γερμανών σταν συμπρέσονταν με αυτούς τούτο θελαστικό επονέλη εις τη Βεσσαρίς πών όμως τη σκωλετή η πολυμερής τούτων.

6) Μετρι οπτικοτητικού από τροφής
της αντιρροπώντων του ΕΛΑΣ και
ΔΕΣ και ευδεχομένως της ΕΚΚ.
Είλει εποπτεύει την πύραυλη της
πορείας σφραγίδων και λάσιτης
πορείας σφραγίδων.

7) Η ασιατική αρχαίωση παραδίδεται να μετι-
σε από το Στρατηγείο Μεσο-
Ασιατικών στην Αραβία, όπου

μαν εργοδοτών των, συ Ήπιτηρίου
δυνάμεων των δύο οργανώσεων,
ανάλογως των προμηθευτών αυτών
κάτιον των πολέων.

8) Εκφράζεται η πονητλήνιας ευχή όπως οι ποθόντες τόσον εκ της ειδοβολίας των Γερμανών δουν και εκ της συγκρύσεως των αριστοκρατών, τύχων της απεριποτού επιφυγούσιας όλων των οργανώσεων. Ιδιαίτερως παρακλήται τα αυταράχικά στρατηγείαν όπως έλ-

181. Η ιστορία του παρόντος αριθ-
τού οικίας Πλάκα 29 Φεβρουαρίου
του 1944. Αντηρόσκοπος ΕΔΔ. —
ΕΛΛΑΣ Σ. Ζωέντες. Π. Ρούσος. Α
υπηρόσκοπος ΕΔΔΣ. Π. Νικόλα-
πολεώς. Κ. Περιμεγέλου. Αντηρό-
σκοπος ΕΚΩΑ Γ. Κοραΐδης Σ. Σ.
Α. Κρις συνταγματάρχης βρετα-
νικής αποστολής. Ουάιλντ Τερρόπο-
λης Η.Π.Α. Αντηρόσκοπος Ελλη-
νικής αποστολής Δελφίνης
Κοίρας. Κρις συνταγματάρχης
βρετανικής αποστολής.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ Κ.Α.Π.Η.

Μια έκθεση ζωγραφικής

Потé бев сінці арм

Χιλιοδάτη πωμένη λαϊκή έκφραση που κλίνει μέσα της όλο το μεγάλειο της επίδιψης για τη δημιουργία, για τη διαθήσιση.

Καθημερινή έκφραση που δεν αφήνει απ' έξω την «τρίτη ηλικία», τους ανθρώπους δηλ. εκείνους που φυσιολογικά θεωρούνται οι απόμαχοι της ζωής, που εξακολουθούν όμως να είναι ανάμεσά μας πολύτιμα σύνολα πάτοια που δεν ταιριούν να προσφέρουν ποτέ μέτρη για την ζωή.

Με την έκθεση ζωγραφικής που έγινε στα τέλη του Μαΐου από ομόδο ζωγραφικής και χειροτεχνίας μέλων του ΚΑΠΗ, αποδείχτηκε κατά τον καλύτερο τρόπο πως «ποτέ δεν είναι αργά, πως η προσφορά του ανθρώπου δεν έγει τρόπο και χώρα».

Δέκα ακόμα συνταξιούχοι, απόμαχοι της ζωής με μέσο όρio ηλικίας 70 χρόνων, αφήσαν το χρόνο έξω απ' τη καρδιά τους, αφήσαν τα ευθυκά τους όνειρα να περάσουν μέσα απ' το τρέμυλο χέρι τους και να μας δώσουν μέσα σε 2 1/2 μήνες έργα ζωγραφικής και ψερτοτεχνίας που μέσα από την απλή σύνθεση παραπέτασεν και χρημάτων δίνουν τα δικά τους μυνώματα, πως δεν ξεμενύγουν απ' αυτά που αγάπησαν και πόνεσαν.

Δέκα άνθρωποι που πέρασαν τη ζωή τους μέσα στους πολέμους, κακουχίες, και σκληρή δουλειά, συνηθησάμενοι στη συνεχή προσφορά, ανοίζουν το νέο κύκλο της δημιουργίας τους, που έχει να μας δώσει και να μας διδάξει πολλά.

Σε λιγό χρόνο

Οργάνωσαν την ομάδα χειροτεχνίας και ζωγραφικής και άρχισαν να ετοιμάζουν διάφορα έργα.

Τα μέλη της ομάδας είναι:

1. Ζέστος χρήστος.
2. Μπακαράννη Βασιλική
3. Γιωργάρα Ελένη
4. Κυράκος Τούλα
5. Σιδέρη Ελένη
6. Σωμανίδης Βασιλίς
7. Γιώτης Χρήστος
8. Κατοπόδης Σπύρος
9. Τσώλης Βαγγέλης
10. Κυριάκος Θωμάς



Και οι 20 ποτέ στη ζωή τους δεν είχαν το χρόνο ν' ασχοληθούν με τέτοια θέματα. Αρκετοί δυσκολεύονται ακόμα και να γράφουν και να διαβάζουν. Αυτό όμως δεν τους εμπόδισε σε τίποτε στην έκθεση Ζωγραφικής και χειροτεχνίας με έργα διάφορα που έχουν να επιδείξουν την ομορφιά της ερασιτεχνικής αυθόρυμητης δημιουργίας.

Έντονα χρώματα, καθημερινές ακηνές, απλότητα και περιγραφή με διάγυη την αγάπη για τη ζωή γι' αυτήν που έρχεται, γι' αυτήν που πέρα σε μέσα από χίλιες διού δυσκολίες.

Κατά τη διάρκεια της έκθεσης πολλοί Πρεβεζανοί είχαν την ευκαιρία να γνωρίσουν αυτή την διλή έκφραση της ζωής αυτών των ανθρώπων.

Όλα τα έργα αγοράστηκαν, οι δε εισπράξεις διατέθηκαν με απόφι-

ση της ομάδας για την αγορά χρωμάτων και άλλον υλικόν για τη συνέχηση, αυτής της δουλειές.

Ακόμη πρέπει να σημειωθεί ότι η έκθεση λειτούργησε στα πλαίσια των εκδηλώσεων για το γιορτασμό της παγκόσμιας ημέρας των υπεριλήκων.

Της μέρας, όλων αυτών που ποτέ δεν έλαψαν να αγοραίζονται για τη ζωή και τη δημιουργία.

Ποτέ δεν είναι αργά τ' ασπρά μαλλιά δεν είναι εμπόδιο στα νέα ξεκινήματα. Ισα – ίσα που εγγυώνται τη σιγουριά της επιτυχίας κάθε τέτοιας πρωτοβουλίας...

Ενας επισκέπτης





Πανηγύρι στον Άι - Λιά

Σπύρου Ντούσια (δάσκαλου)

Παραμονή απόγευμα, της γιορτής τ' Αι - Λιά στις 19 Ιούλη

Ανακατοσούρα στο χωριό. Οι γυναικες είχαν τον πρώτο λόγο. Το χουν τάμα κάθε χρόνο, αυτή τη χρονιάρα μέρα, ν' ανεβαίνουν στο Μοναστήρι του στα Λιοβούνια, να νυχτοξημερώνουν εκεί προσκυνώντας τη χάρη του και πριν πριν στις 20, μέρα της γιορτής του, να κατεβαίνουν μετη δροσιά για το χωριό.

Μαζί τους συνοδιά κι εμείς οι άντρες.

Φροντίδα των γυναικών τα φαγητά της βραδιάς. Φροντίδα δική μας τ' αρτούσια φαγητά. Δηλαδή προμηθευτήκαμε σκωταριά γιδίσια και τ' απαραιότητα καθάρια χέλια, τέσσερα στο κιλό απ' το μπάρμπα Νάκο στ' Αναβρυστικά για σουφλιάτα.

Μαζί μας αρκετό σύζο και κρασί.

Συγκεντρωθήκαμεν στην ώρα π' ορίστηκε και ξεκινήσαμεν για τ' ανέβασμα του βουνού παροδερόδρομο.

Ανηφορικό τ' ανέβασμα, στενό το δρομάκι, γιδόστρατα με πολλές κοιδέλλες. Στην κορφή του βουνού το Μοναστήρι α' ένα έξοχο φυσικό περιβάλλον. Μόνιμο κατοικιό τ' Άι - Λιά.

Μοναστήρι παλιό, δεμένο μ' όλες τις περιπέτειες της πατρίδας μας, όπως όλα τα Μοναστήρια. Ταπεινή απόμακρη κυψέλη, με έντονη επαναστατική δραστηριότητα στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, αλλά κι αργότερα με τη ζωντανή παροικία του βοηθώντας φτωχούς, ορφανά και κάθε αναξιοπλούντα, στην πάλη για επιβίωση.

Μεγαλόπερο, πλούσιο σε κελιά κι άλλους βοηθητικούς χώρους, δυστυχώς παραμελημένα, που αν είχαν φινή, θα μας μολύγαγαν ολόκληρες ιστορίες αγώνων και παλληκαριάς: Καταφύγιο και ορμητήριο της κλεψουριάς και κάθε κατατρεγμένου ραγιά απ' τον Τούρκο δυνάστη.

Μοναστήρι με βακούφικη περιουσία παλιά, γύρω στα 5.000 στρ. βοσκοτόπια, μ' εκατοντάδες γιδοπρόβατα και σε κάθε γιορτή του, φιλοξενούντας τους προσκυνητές υψηνούντας τραγιά και κριάρια.

Στο βακούφικο χώρο του, είναι χτισμένο τώρα το βλάχικο χωριό «Ηλιοβόύνια».

Στολισμένο και πλουτισμένο στις δόξες του μ' έπικλα και σκέυη πανάρχαια και μεγάλης ζιας, πολυέλαιους μεγάλοπρεπείς, τικόντες θαυμαστής τέχνης, Ευαγγέλιο χριστοκαλυμμένο, ασημοκάντηλα κι ασημένια κηροτήγια, κι άλλα πολλά αναθήματα, όλ' αφερώματα χριστιανών αγωνιστών της λευτεριάς και τάματα απελπισμένων και πονημένων ανθρώπων, το καθένα με τη δική του ζεχωριστή ιστορία, όλα στη χάρη του Αγίου που σ' αυτήν στήριξαν καθ' ελπίδα για λευτερά, γιατρέμο και λύτρωση.

Δυστυχώς με τον καιρό, κάποια βέβηλα χέρια, μιά κάποια περίοδο, τ' αφαίρεσαν σχεδόν όλα τα πολύτιμα λίγα λίγα και ευκαιριακά.

Για φύλαξη: για Μουσεατική χρήση; ή για κάτι άλλο πιό εφήμερο; Πολλά λένε οι παλιότεροι απ' τα γύρω χωριά κι όχι τόσο ευχάριστα.

Πάντως αυτοί που τα πήραν έρεουν το γιατί. Κι ο πνευματικός που θα τους εξομολογήσει αν θελήσουν να τα μαρτυρήσουν όλα και πούν την αλήθεια. Για να σχωρεθεί το μεγάλο αμάρτημά τους και για να μπουν στον Παράδεισο αγνοί, σαν καλοί χριστιανοί. Και τον έχουν τόσο ανάγκη, όσοι τάχθηκαν στη δούλεψη του!!! Μπορεί να μη ζούντε τώρα.

Δεν έρω αν ήταν σχηματισμένοι ή όχι, αυτοί οι προστάτες των «ιερών και οσιών». Ήταν τάχα τόσο... προοδευτικοί, που δεν παραδέχονταν μερικές για αυτούς δογματικές λεπτομέρειες της χριστιανικής θρησκείας και θεωρούσαν περιτά αυτά τα όχι και τόσο αναγκαία για αυτούς πολύ ακριβά... στολιδίδια, που για το μέτρο τ' αντιματέστησαν με πιό πρόχειρα και φτηνά;

Όμως η συνείδησή τους, θα πρεπεί νάταν έστω και σε μικρό βαθμό, μπροστά σ' αυτό το μεγαλειό τ' άγιου και ιερού αυτού χώρου, εμποτισμένη με το θρησκευτικό συναίσθημα, με το θρησκευτικό πνεύμα, σαν λογικών υπεύθυνων και ομολογουμένων καλής πίστης ανθρώπων, που είναι πιστεύων, βάση της ανώτερης ψυχικότητας, ειδικά στην προκείμενη περίπτωση.

Αν μπορούμε ν' αγγίξουμε το Θεό, που άλλοι θα τον αγγίζουμε, αν όχι στη συνείδησή του:

Και τι άλλο πρέπει να ναι η συνείδηση του κάθε ανθρώπου, αν δεν είναι ένα κάτι έστω και πολύ μικρό, που το κουβαλάει μέσα του, ένα κομματάκι απ' τη συνείδηση όλων των ανθρώπων της γης, σ' όλες τις εποχές, συνυφασμένο με το πανανθρώπινο πνεύμα της ημικής του φύσης, μιάς οντότητας ζεχωριστής, πραγματικά υπέρτερης και θείας;

Τιμή κι αξιοσύνη στους προγόνους μας, που το στήριξαν καρασούλες και υηλία στην Τούρλα (κορφή) του βουνού, να διαφεύγει τα γύρω του χωριά, που στην αγιοσύνη του ορκίζονται και την αγιοσύνη του επικαλούνται στις δύσκολες στιγμές και ντροπή στους επίγονους, που δε μπορούνται στις δύσκολες στιγμές και ντροπή στους επίγονους,

ρεσαν όχι μόνο να το διατηρήσουν, αλλ' αντίθετα τ' απογύμνωσαν και το κατάντησαν βουβό μάρτυρα μιας περασμένης εποχής, τότε που ο θεός ήταν πιο σιμότερα και συνοικίστηκε με τους ανθρώπους του, τότε που η αγάπη βασιλεύει παλλαγμένη απ' τη δυναστεία του «εγώ» που διατυχώς κυριαρχεῖ σήμερα τόσο αρνητικά, στις ανθρώπινες σχέσεις.

Αξ σινεδίσουμε

Περπατώντας και παραπατώντας κάποτε, σιγά σιγά με κοντανάσες απ' την ανηφοριά, μ' αποσταμένες μιούκουβεντες και με το βάρος των εροδίων μας στην πλάτη, με κάνα δυό τρεις στάσεις ξεκούρασης, όστερ' από μιόμιστη βουνίσια ώρα πορεία, αντικρύσμε μπροστά μας, πολύ κοντά τώρα το περήφανο καμπαναριό του μοναστηριού. Σεωτός γίγαντας, βιγλάτορας παρατηρητής κι ξεουσιαστής που με τη μεγάλη καμπάνα του, όταν χτυπούσε, ακόρκας τους γλυκούς μεταλλικούς ήχους της, σ' όλα τα γύρω χωριά και πιο πέρα ακόμα, ως εκεί που φτιάνε η ανάσα της, σημάδι παρουσίας του θεού και μήνυμα αγάπης στους ανθρώπους, που ακούντας την σταυροκοπούνταν με την καρδιά τους κι επικαλούνταν τη βοήθεια, τη χρηπ' τ' σγιου πάντα και για όλες τις ανάγκες τους.

Γιούμποι ιδρώτα και κούραση αρκετή, μπήκαμε στο μαντρομένο περίβολο, βρήκαμε ένα πλάτωμα, αρκετά θολικό μέρος και καθίσαμεν.

Λίγο λίγο το προαύλιο αρκετά μεγάλο γέμισε προσκυνητές κι η κάθε παρέα ανάλογα με τη συγγένεια και τη φιλία που την έδεινε, χώριζε τα σύνορα της απ' τη δικλανή με τα στρωσίδια που 'χε μαζί της φερμένα για να καθίσουν γυνείς και λιανολαΐδια, μπορεί και κάποιος έκτακτος.

Σιγά σιγά απλώνονταν η νύχτα, κι όλη η έκταση γύρω άρχισε να πνίγεται στην καταχνιά και τα σκοτάδια πύκνωναν και σφιχτόπλεκαν τον κάμπο και το βάλτο, κάτω χαμηλά με τη χαρακτηριστική βουβαμάρα τους.

Η άγα αυτή νύχτα, με το μαγικό της πλέπλο, σκέπαζε κάθε ψυχή κουρασμένη, απλάνεις και γλύκαιντ του κάμπατος τα σημαδια. Έκανε γλυκό κάθε καζμό και ελπίδα κι απλάφωντε κάθε έγνοια και κάθε πόνο, που άρμισαν στον καθένα αισθήματα και συναισθήματα, λειτουργικές καταστάσεις και παραλλαγές απ' τα διάφορα βιώματα, που αποτυλώνονται μέσα μας, κατ' απ' την επίδραση των υποκειμενικών μας εντυλώσεων κι απ' όλους τους τομείς της δράσης μας, της κάθε μέρας που γίνεται παρελθόν. Ήταν νύχτα αισθησιακή και φρησκευτική μαζί. Όλο το «είναι» μας το γλύκαιντ, το χάιδειε, τ' ανακούφιζε μέσα στον παρήγορο ίσκιο της κι αφήνουσαν τελικά μ' εμπιστοσύνη στην αγκαλιά της, για να λευτερωθεί καρδιά και νους απ' τ' άγχος της μέρας, για την καθημερινή φροντίδα να κάνουμε καλύτερη τη ζωή μας, στην υλοποιημένη της μορφή.

Μα, η Αι – Λιότικη νύχτα, δεν ήταν μόνο για ρομαντισμούς, για ονειρα και γαι φιλοσοφικές εξάψεις. Ήταν νύχτα γιορτάσιμη, νύχτα ευλογημένη με της αγιοσύνης τη χάρη κι έπρεπε να ξενυχτίσουμε, γ' ανοίξουμε τις καρδιές μας, να το γλεντήσουμε.

Έτσι λοιπόν, πρώτη δουλειά μας, να μπούμε στην εκκλησιά, να κάνουμε το σταυρό μας, ν' ανάψουμε κεράκια, ν' ασπαστούμε την εικόνα τ' Άγιου, που την είχαν μπροστά μπροστά οι παπάδες λουλουδοστεφανωμένη, να βρούμε κάποια άκρη, να στριμωχτούμε και λέγο, για να πιρακολουθήσουμε τον Εσπερινό.

Πολλοί παπάδες και ψάλτες απ' τα γύρω χωριά.

Κάποιος θεμιτός ανταγωνισμός καλίτερης μελλωδικής φωνής απ' τους ψάλτες στα δύο αναλόγια και σίγουρα μελετημένη εναλλαγή από τους ρόλους τους οι παπάδες στο εσωτερικό του ιερού κι απ' έξω.

Με το «Δι ευχών των αγίων Πατέρων ημών...», βρεθήκαμε δλοι έξω και στρωθήκαμε στη δουλειά.

Δουλειά μας ήταν: Να μαζέψουμε ξερά ξύλα, να τα σωριάσουμε σε κάποια άκρη, να καθαρίσουμε με προσοχή τον τόπο που θ' ανάβαμε τη φωτιά, μη βάλουμε και καμιά μεγάλη φρεσιά και ν' αρχίσουμε να ετοιμαζουμε το φαγητό της βραδιάς.

Ο Θόδωρος, ο πιο φοβιτσιόρης, πήρε ένα χερόξυλο και πρώτος πρώτος μπροστά απ' τις γυναίκες, χτυπώντας τα χορτάρια δεξιά κι αριστερά και μπρός για να διώξει τα φαρμακερά φίδια του βουνού, άνοιγε σίγουρο δρόμο, να φτάσουν με το καλό στη «στέρνα» με το βρόχινο νέρο κι εκεί να πλύνουν και να καθαρίσουν τη γίδινη σκωταριά και τα καθάρια χέλια, για να' ναι έτοιμα, για τους σουφλιαμάδες.

Εγινε κι αυτό και γυρνώντας αρχίσαμεν οι άντρες να κόβουμε κομάτια το κάθε είδος και να τα σουβλίζουμε ριγανοαλατισμένα ξεχωριστά σε πρόχειρες σουφλίες από ξερά βλαστάρια κάποιας αργελιάς που βρέθηκε εκεί κοντά.

Ανάψαμεν φωτιά, έλεσε θράκα, βάλαμεν ανάλογες φούρκες σ' ανάλογη ππόσταση, σηρίζαμεν τις σουβλίες απάνω τους κι αρχίσαμεν το γύρισμα για το ψήσιμο με τη σειρά του ο καθένας.

Γενικός κουμανταδόρος στο ψήσιμο ποιός άλλος; Ο αξέχαστος μπάρμπα Νάσιος.

– Για κούτε δω, το ψήσιμο θέλει ρέγουλα, α ή όχι; θέλει υπομονή για νας φας νοστιμάδα. Ο πάσα ένας δε μπορεί να κάνει το μάστορα. Εee, εσύ λίγο γρηγορότερα το γύρισμα τώρα στην αρχή, α ή όχι; και μ' ένα χερόξυλο μακρύ, έβαζε με υπολογισμό ανάμενα κάρβουνα, πότε στη μιά μεριά, πότε στην άλλη, κατ' απ' τις σουλίβες.

Το πλατύ ασπροζώναρο, που κουλούρενε κι έσφιγγε τη μέση του, έκρυψε πάντα κάποιο εργαλείο κοφτερό και πολύ χρειαζόμενο, τη σακούλα με τον καλνό και τα ροκόφυλλα για το στρίψιμο της τσιγάρας και σπάνια ένα μικρό κουτάκι με λίγο ταμπάκο, πιο πολύ για να εξυπηρετεί κάποιο γεροντότερο, κάρα για λόγου του.

Βουβαλάρης μια ζωή στο Βάλτο, πρώτος στο κυνήγι στις λούφες και στα παπιά, πρώτος χελάς με βαλκούς και κοφίνες, ιδιαίτερα στον Αυλέμπονα και στον Καρυδιά για πολλά χρόνια, πρώτος στο γλέντι και στο χορό με πρώτο τραγούδι το «Γκέγκα» και γάμος και χαρά, χωρίς το Μπάρμπα Νάσιο, δεν γίνονταν στο χωριό.

Όταν μίλαγε, το χέρι του πάντα έπαιζε με το παραδοσιακό μουσικά του. Η βαθιά καλωσυνάτη φωνή του, αντηχούσε γιομάτη προθυμία να σ' ευχαριστήσει, αργή και κάπως κομπλιαστή, αλλά πάντα άδολη και χαρωπή.

Ήταν ένα ζεχωριστό πρόσωπο, που έπαιζε καθοριστικό ρόλο σε κάθε χρονίμενη, αλλά και πένθιμη στιγμή της ζωής του χωριού.

Στο μεταξύ, οι γυναίκες είχαν στρέψει πρόχειρα τραπεζομάντηλα κι είχαν σκορπίσει κλέφτικα τους πρόχειρους μεζέδες που χαν κουβαλήσει απ' το χωριό, τυριά, φωμιά, τυρόπιτες, αυγά κ.ά.

Μας γιόμιαν τα ποτήρια ούζο για τον καθένα και πρώτες αυτές:
— Ε, άντε γειά μας, βιοήθεια ο άγιος μεγάλη η χάρη του, κι έκαναν σταυρό, χρόνια πολλά και καλά κι ά, τι θέλη η καρδιά του καθένα μας μ' ένα γιό η νιόπλαντη, καλή λευτεριά η γκαστρωμένη και στην καρδιά σας οι στέρες, καλή τύχη κορίτσια, να ζήσουν τα παδιά μας, τ' αγγόνια μας μπερδεμένες ευχές απ' την πολυφωνία κι αλ' τη διάθεση για γλέντι και στη συνέχεια τουσύγκρισμα των ποτηριών ένας ένας.
— Άιντε, τισμπέστε τίκοτε πρόχειρο τώρα για μεζέ, ώσπου να ψηθούν οι σουφλιαμάδες.

Τα ίδια έκαναν όλες οι παρές των προσκυνητών.

Πιο πέρη από μας, ένα πρόχειρα φτειαγμένο μουσικό τρίο, από μια λόρα Λιοβουνιώτικη, ένα πλανύδιο κλαρίνο και με τον «πανταχού παρόντα» Πάνο Φιλίππη (Πεθαμένος το επίβετό του) απ' το Πολυυστάφυλλο, όστερ απ' τον Εσπερινό, είχαν αρχίσει το προεισαγωγικό κούρτισμα, λίγο παρατριβηγμένο λόρα και κλαρίνο, πιο πολύ για σημάδι παροιωσίας τους, παρά για να συμφωνήσουν στον τόνο.

Το τράβαγαν όμως πολύ το κούρτισμα και γυρόφερναν ερευνητικά τις ματιές τους για να διαλιστώσουν αν τους προσέχουμε μ' ενδιαφέρον ή όχι.

Λίγο — λίγο άρχισαν να παίζουν κάποιο ταλαπωρημένο απ' την πα-

ραποίηση εμβατήριο για να ξυπνήσουν τα αίματα και συνέχισαν να τραγουδάνε σκοπούς του τόπου μας, κλέφτικα, ποντιακά, για όλα τα γούστα κι έβγαζαν συμπέρασμα απ' τις ρυθμικές κινήσεις των μερακλήδων, αν έφτασε ώρα του νυχτιάτικου μεροκάμπου ή όχι.

Και πραγματικά όστερ από λίγο, οι πιό πρόμησι, μπήκαν στο κέρη κι άρχισαν να στρώνουν χορό, σέρκοι και θηλυκοί αντάμα.

Οι παπάδες, τέσσερες συνολικά, βγήκαν απ' την εκλησία κι άρχισαν να καλησπερίζουν τις παρέες μια μια, να εύχονται «χρόνια πολλά και βιοήθεια ο Άγιος» να μην αρνιούνται να παίρνουν κάποιο μεζέδικι μαζί με το ουζάκι που τους πρόσφεραν έτσι «για το καλόν» έλεγαν, που το παίρναν όμως με μεγάλη προθυμία, μη λάχει και τους χαλάσσουν το χατήρι μια και το καλούσε η Βραδιά κι αφού στο μεταξύ περιεργάζονταν το πλήθος και το είδος των φαγητών της κάθε παρέας, για να ζέρουν που θα στρώνουν και να «ναι έτοιμοι, να μην αρνηθούν τυχόν πρόσκληση» που θα κάλυπτε τις γαστρονομικές τους ορέξεις.

Στο μεταξύ έλεγαν στις γυναίκες της κάθε παρέας την ίδια επωδό:

— Ακούστε γυναίκες κι όλοι σας. Θ' αρχίσουμε τη λειτουργία στις 3.30 η ώρα. Νά στε έτοιμες. Όποια θέλει μπορεί να κοιμηθεί και μέσα στην εκκλησία.

Ρούχα έχετε, στριμωχτείτε η μια με την άλλη στριματαάδα και καλό ξημέρωμα. Και τ' ανάματα στις δυο νταμάνες.

Αφού έτσι πέρασαν όλες σχεδόν τις παρέες, κατάληξαν στη δική μας. Τους προσφέραμεν τόσο να καθίσουν και κάθισαν δίχως πολλά παρακάλια.

Ίσως επειδή η παρέα μας τους ήταν πιο γνώριμη, είχαμεν και Πρεβεζιάνους φίλους μαζί μας, μπορεί κι η προκλητική μυρουδιά των κοκορετσιών και των χελιών να βοήθησε σ' αυτό, ερεθίζοντας την όρεξή τους πιο πολύ.

Εμείς όμως πολύ το χαρήκαμεν αυτό, γιατί έδινε τώρα ένα ζεχωριστό χρώμα στη συντροφιά μας, μια κάλονα σοβαροφάνεια και βαρύτητα ποιότερ απ' τις άλλες συντροφιές.

Τρώγοντας μεζέδες και πίνοντας τα τερψιλαρύγια ουζάκια μας, ανάμεσα απ' αστειά κι ανέκδοτα λαλιά και σύγχρονα, ένας παλάς ήταν αφταστος σ' αυτό, πέρασ' αρκετή ώρα χωρίς να μας φανεί και βγήκαν οι σουφλιαμάδες χέλια και κοκορέτσια.

Ζεστά ζεστά ο μπάρμπα Νάσιος, τα «βγαζε απ' τις σούβλες».

Σε κάθε τράβηγμα έκανε κι ένα φασ, φυσώντας και ταυτόχρονα γλιθρούντας τα δάχτυλα πουπιανά τους μεζέδες, μη λάχει και πάει χαμένη κάποια ζεχωριστή νοστιμάδα.

Τους σκόρπιους στα πρόχειρα πιάτα εδώ κι εκεί, δυο σε δυό ή και τρεις τρεις να τρεψει, χωρίς βέβαια να λογαριάσει πως μερικών τα χέρια ήταν λίγο πιο μακρύτερ' απ' το φυσικό τους.

Ένας παπάς ετοιμάστηκε για το «ευλόγητός». Τσιμουδιά εμείς. Έκανε μια μικρή εισαγωγή... και τελικά ανάθεση στον πιο γεροντότερο την ειλογία του τραπεζιού μας:

— Πάτερ, άγιε ευλόγησον...

Κι ο ήλικιομένος πήρε ύφος, τρίτωσε τα δάχτυλα χαρακτηριστικά σμίγοντας τα σε σχήμα ειλογίας, σήκωσε το χέρι του ψηλά κι άρχισε:

— Χριστέ ο Θεός, ευλόγησον την βρώσιν και την την την, και το μότι του έπαιξι: αστρίτης δεξιά κι αριστερά, και την ... την.

— Μωρέ φέρτε τη νταμιζάνα με το κρασί, το πιάσε κάποιος, δεν ακούτε του σκαλωσ' ο παπάς, που είναι η «πόσις»; φέρτε την γρήγορα ... την έφεραν και συνέχισε ο «ευλόγων».

— και την πόσιν και πλήθυνον αυτά ... κι όλα τ' άλλα ως το τέλος).

Σταυροκοπιθήκαμαν βιαστικά, ξανά οι ίδιες ευχές «χρόνια πολλά» και ρυθτήκαμαν στο φαγητό.

Φας πιες, φά πικς, ξεβαρρέψαμαν κι ο ίδιος παπάς, άρχισε να ψέλλει το τροπάρι τ' Αγίου:

«Ο ένταρκος άγγελος...»

Υστέρα το ρίζαμαν στο τραγούδι «της τάβλας» με μια διάθεση ενθουσιαστική.

Πνιγμένοι στη γοητεία του τοπiou και τη μυστηριακή ανάσα της νύχτας μ' ανήσυχα τα συνεφάκια απόν ουρανό που ετοιμάζαν την προινή δροσιά, νε σερινάνε κολαδιαστά αφήνοντας σε διαστήματα τρύπες γιομάτες ασήμι απ' τ' ασημένιο φως του φεγγαριού που σκορπίζονταν τονιζόντας μεγαλόπερο τ' ασημένιο χώρο της νύχτας, μπήκαμαν όλοι σχεδόν στο κάρπι.

Μας πρόσεξαν οι οργανωπαίχτες, κάτι ψιθύρισαν μεταξύ τους και λίγο λίγο ταπεινά κι επιφυλαχτικά μας πλησίασαν.

«Εδώθι θα παν, «σίγουρα θα πέσει λεφτό απόψε».

Μας πέρασαν ίως για πολύ εχούμενους. Πολλοί ανθρωποί βλέπεις, στέκονται ταπεινά μπροστά σ' αυτούς που τάχουν, όχι βέβαια γιατί τους φοβούνται, αλλά γιατί μπορεί υποστηνθήτα να νομίζουν ή και να το πιστεύουν πως ο Μεγαλοδύναμος δεν τους έπλασε ίδιους μ' αυτούς.

Με το πρώτο και δεύτερο τραγούδι στον «ταϊδικού» και στο «κουρκιά» το σκοκό όλα, με τ' ακαντά τσουγκρίσματα των ποτηριών, τα «βίβα» πάς. Μικρή επανάσταση στα καθηρεκούμενα.

Αφού πρότα κατέβαστε μονορούψι το ζέχειο κραποπότηρο και σκούπισε με τ' αντιστροφό της παλάμης του τα βρεγμένα πληθωρικά μουσικά και τα γένια του, μας άρπαξε έναν έναν σερκαός και θηλυκούς, σωστή ανθρώπινη αλυσίδα, διάταξε σ' αυτή του κλαριτζή τραγούδι κι από τός βρόντιζε τους «Κολοκοτρωναίους».



Ένα απ' τα μοναστήρια μας.

«Λάμπουν τα χιόνια στα βουνά κι ο ήλιος στα λαγκάδια».

Κι αρχίζει ένα γλέντι, τρικούβερτο, που λέμε.

Ο χορός αυτός ήταν το κάτι αλλοιώτικο. Χορεύαμαν ή πιο πολύ χοροπηδούσαμαν ανακατομένοι και δεν ξεχώριζες, ποιος είναι ο πρώτος και ποιός ο τελευταίος.

Ένα πραγματικό ξεφάντομα, που για να το νοιώσας, χρειάζονται να συμμετέχουν όλες οι αισθήσεις τ' ανθρώπου για να το συλλάβουν αστά.

Κι εκεί στη χορευτική μας εξαλλωσύνη, πετύχαιται ο πιο αστείος της συντροφιάς κι αρπάζει στην αγκαλιά του ένα νιογέννητο γαϊδουράκι που ταν πέρα μαζί με τη μάνα του, μπαίνει στη μέση του χορευτικού μας κύκλου κι αρχίζει μαζί του χορευτικά νούμερα.

Στη στιγμή κάποιος διατάξει τα όργανα να παιξουν «Ευρωπαϊκό».

Αρχισαν να το παίζουν, όσο το ζέραν οι ανθρώποι.

Σηματίστηκε τότε ένας πιο μεγάλος χορευτικός κύκλος και μ' άλλους προκυνήτες, ζευγαρώθηκαν όλοι, κι οι απ' δέω χειροκροτούσαν συνέχει. Κι όσο πιο δυνατά τα χειροκροτήματα, τόσο σφίγγονταν και στροβίλιζε... τ' άνοιμο αυτό ζευγάρι των χορευτών. Το γομαρόπουλο κι ο ανθρώπος.

Ξεφύγαμων βέβαια απ' το πρεπούμενο, μπροστά μάλιστα κι από ιερούμενους, χωρίς όμως και κανένας απ' όλους ν' αποδοκιμάσει τ' άπρεπο.

Κι εκεί στη «δίνη» του χορού, ακούγεται επιταχτική μια φωνή:

— «Προμενάντ», έτοι το είπε. Δεν ζέρω αν την είπε σωστά τη λέξη στα Γαλλικά. Άλλο ο ίδιος, μας ζήγησε τι έπρεπε να κάνουμε. Να μπούμε, είπε» τα ζευγάρια το ένα πίσ' απ' τ' άλλο σε κύκλο και να βαδίσουμε σε γύρο με βήμα ρυθμικό. Αυτό κι έγινε.

Σε λίγο δεύτερη προσταγή:

«Σερσέ εν ντάμ». Και πάλι μας ζήγησε, πως έπρεπε ν' αλλάξουμε την ητάμα μας προχωρώντας με την μπροστινή κι έτσι ο καβένας να βρθεί με καινούργια ητάμα.

Κι άλλη προσταγή:

— «Μπλανασέ». Δηλαδή να χορέψουμε τώρα το κάθε ζευγάρι με την καινούργια ητάμα του, έτσι μας είπε πάλι.

Δεν ζέρω αν τα 'δινε σωστά, όπως είπα, τα παραγγέλματα ο πολιγλύωσσος. Όμως η εξήγησή τους ήταν κατανοητή απ' όλους μας και με τη συνεχή επανάληψη των προσταγών, το τυχερό γαϊδουράκι, πέρασε στην αγκαλιά όλων μας, που ζεκαρδισμένοι τελικά στα γέλια, ρεκλωθήκαμεν κατα γης.

Ομορφες κι αξέχαστες στιγμές. Μια σίγουρη καλωσόνη και χαρά, είχε απλωθεί γύρο μας. Πινγμένοι στον ιδρώτα και στη γοητεία της βραδιάς, ζούσαμεν απρόσμενες απίθανες όμορφες στιγμές, που 'διναν διάσταση στο χρόνο. Ποτέ να μην είχαν τελειωμό.

Το κρασί όμως κάποτε τέλειωσε. Και χωρίς πιοτό, το κέφι ήταν έτοιμο να κοκεί στη μέση. Τι θα γίνει τώρα; Να κατεβεί κάποιος στο μπάρι μπα Nάκο να πάρει: 'Ηταν αστείο κι απίθανο να φτάσει σωστός και να γυρίσει τέτοιος τη νύχτα απ' τη γιδόστρατα τη μονοδική.

Τα μάτια μας έλεσαν στους παπάδες. 'Οχι βέβαια για να κάνουν το νερό κρασί, άλλα για κάποια άλλη λύση που στροβίλιζε στο θολωμένο μας μισαλό κι ήταν έτοιμη να προταθεί.

Έντε γεροντάκι όμως κοντούτσικο, τυλιγμένο μέσα σε μια καφένια μισότριψη κουβέρτα, π' αφήνει γυμνά τα καλαμένια ποδάρια του, που κατάληγαν σε δυό λαστιχένια καπούτσια πιο μεγάλα απ' το νούμερό τους, εξω απ' την παρέα μας, μας πρόλαβε.

— Και με το συμπάθιο που μπαίνω στην κουβέντα σας, αλλά εσείς οι πάδες, άμα θέλετε, δεν είναι αμαρτία, βρίσκεται κρασί. Έχετε μαζέψει ένα σωρό ανάματα στην νταμιζάνα· να την πάρετε απ' εκεί που την έχετε στο Ιερό και να συνεχίσετε το γλέντι όσο το θέλετε. Εύκολο μου φαίνεται, κι είπα, δεν είναι κι αμαρτία, τι εδώ να το λείπετε, τι να το μοιράσετε αναμεταξύ σας και να το λείπετε στα σπίτια σας, σωστά δε λέω;

— Ναι, ευλογημένο τέκνο μου, ανταπαντάει ένας παπάς, αλλά το κρασί είναι, όπως καλά είπες, στο Ιερό και πως θα μπορέσουμε να φτάσουμε εκεί;

‘Όλ’ η εκκλησιά είναι ψάθια από γυναικόπαιδα που κοιμούνται να έκοψανται καέναν· Δεν έχουμε πούθε ν' ανοίξουμε δρόμο, δεν μπορεί να γίνει αυτό. Ένας άλλος παπάς, που γένναε το μισαλό του, βρήκε τη λύση και με σοφάροφάνεια αρκετή φωνάζει το γραμματικό μιανού χωριού που 'ταν στην παρέα μας.

— Ήλα δω γραμματικές, ακολούθαμε να μη βγάλεις αχνα.

— Ο, τι πεις εσύ παπούλη, δεν ανοίγω στόμα.

Μπροστά ο παπάς, από πίσ' ο γραμματικός, σίχε το σχέδιο του ο παπάς, έφτασαν στην πόρτα της εκκλησίας.

Στέκεται για λίγο διβουλός ο παπλάς μπροστά στην πόρτα με κάποια μικρή δύση υπομονής για ν' αλοκληρώσει τη σκέψη του. Ήξερε πάντα να περιμένει όταν χρειάζονταν και δε βίαζε ποτέ μια πιθανή εξέλιξη.

Κι αποφάσισε. Πήρε ανάλογο ύψος, σήκωσε το δεξιό μανίκι απ' το ράσο του ψηλά για να λειτερώσει το χέρι του που το σήκωσε κι αυτό ψηλά, έσμιξε τα δάχτυλά του στο γνωστό σχήμα σιλογίας και με δυνατή φωνή άρχισε:

— «Εισελεύσομαι εις τον οίκο του Κυρίου ευλογητός ο Θεός κλκ.»

— Που, που, που, τρομάρα μας οι γυναίκες. Σήμεροντες μαρές κι εμείς καταχωνιαστήκαμεν στον ύπνο οι καψαρές. Σκιούρατε μαρές δεν ακούτε; Ήρθαν οι παπάδες για τη λειτουργία, σκωδάτε γρήγορα και μαζέψτε τα σέα σας η κάθε μια και γρήγορα.

Κι η κάθε μια, μάζωνε, τα σέα της, αναμέραγαν ν' ανοίξουν δρόμο να περάσει ο παπάς με τον άλλον, το γραμματικό. Ψάλτης του πρέπει ν' τανε, θάλεγαν.

Σοφαρός ο παπάς και διαβάζοντας, πίσ' ο γραμματικός σεμνός και ταπεινός, έφτασαν στο Ιερό.

— Πού 'ναι παπά; πού'ναι; Κι αρπάζει βιαστικά μια νταμιζάνα που βρέθηκε μπροστά του κι επομένεται να φύγει.

— Πού πας; τον σταματάει ο παπάς, δοκίμασέ το χριστιανέ μου μην παρουμείς άλλη για άλλη νταμιζάνα. Τη νταμιζάνα με το κρασί θέλουμε.

Γυρίζει ο γραμματικός την υπαιμάνα στο στόμα του για δοκιμή, αλλά ανυπόμονος όπως ήταν, τη γυρίζει απότομα, ήταν και λίγο βαριά για τα χέρια του, και τού τρέξαν τα λάδια τον κατήφορο και τον έκαναν αφανέρεστο.

— Λάδι είχε βλογημένε μου, λάδι είχε, τι μου' κανες απόνες χριστιανέ μου, πως να βγο τώρα όξω που 'μαι παπούρα από πανω ως κάτω, τι μου' κανες, τι μου' κανες.

— Δεν έπαθες τίποτε, ο παπάς, θεία δίκη για τη βιασύνη σου και τη λαιμαργία σου, να μιρίζεις πρότα κι ύστερα να γενεσαι, γιαυτό ο Θεός έβαλε τη μύτη παν' απ' το στόμα, να μιρίζει πρώτ' ο άνθρωπος, και ύστερα να γενεσαι πάρε τώρα τη μπαγκοστρώση και σφουγγίσου όπως όπως, πάρε την άλλη υπαιμάνα τη βουλαζένη με το κότσαλο, κι έλα γρήγορα.

Αρπάζει την άλλη υπαιμάνα ο γραμματικός κι έτοιμοι για την έξοδο. Βγαίνει πρώτος ο παπάς στην ωραία Πύλη και τάχα με κάποια προσοητή αμφιβολία, σηκώνει επιδειχτικά τ' αριστερό του χέρι και κοιτάζει το ρολόι του. Το κοιτάζει πιό προσεχτικά, το βάζει στ' αυτή του, το κουνάει πέρα δώθε, το ξανακούει το ξανακουνάει και κουβεντιάζει με τον ευαυτό του:

— Μπα, δε μπορεί, δεν μπορεί να πηγαίνει τόσο μπροστά, μου φαίνεται πως ζεγγέλαστηκα, δε μου τούχε κάνει ποτέ αυτό το πράμα.

— Ευλογημένες του Θεού, έχει καμιά από σας ωρα, τι ώρα είναι; Πάει το δικό μου τόσο μπροστά που δείχνει, γιατί δε βλέπω να κοντοξημερώνει, είναι πολύ νύχτα ακόμη καθώς φαίνεται, για πέστε, τι ώρα λέει το δικό σας;

Μια πρόταση πρώτη πρώτη.

— Μά μιση λέει το δικό μου παπούλη, μιάμιση μωρές γυναίκες, ποιά άλλη έχει ρολόι να ιδουμε αν ταιριάζουμε, τι ώρα είναι;

— Μιάμιση, μιάμιση, όλες «εν χορό» θαες είχαν.

— Μιάμιση, πυρτά ο παπάς και το δικό μου δείχνει τρισήμιση, παράξενο πράγμα, γιατί να λάβει τόσο μπροστά και δεν έχει τρεις μέρες που το πηρ' απ' το ρολογά, και πήγαινε μια χαρά, τι έπαθε απόνες; σχωράτε με γυναίκες, στενοχωρημένος ο παπάς, σχωράτε με, με ζεγγέλασε το παλιωρολόγι, ζαπλώστε πάλι, όπως βλέπετε είναι νορίς για τη λειτουργία, τη λειτουργία θα την κάνουμε στις τρισήμιση όπως είκαμεν και όπως κάθε χρόνο. Βρε πως γελάστηκα, πως γελάστηκα.

— Δεν πειράζει παπούλη, δεν πειράζει, δεν πάθαμεν και τίποτα, εργάλεια είναι κι αυτά, καλοτε σκανταλίζονται, όλοι μας γελιούμαστε καμιά φορά.

— Ετοι ο παπάς απ' την Ωραια πύλη και ο γραμματικός του χωριού απ' την άλλη παράπλευρη πόρτα με τη υπαιμάνα φυλαχτά στο πλάι, πέρασαν ανάμεσ' απ' τις γυναίκες, βγήκαν όξω πάνοπλοι σε πιοτό κι οι γυ-

ναίκες ξαναξάπλωσαν για να συνεχίσουν τον υπνό τους.

Με περισσότερο κέφι τώρα, το γλέντι συνεχιστήκε ως τις διόδιση η ώρα. Κι αν δεν έφευγαν οι παπάδες, να κοιμηθούν για λίγο και νά ναι έτοιμοι για τη λειτουργία, θα ζημερωνόμασταν.

Στην κανονική ώρα, χτύπησε η καμπάνα, μαζευτήκαμάν στην εκκλησία, διαβάστηκε ο Όρθρος, άρχισε η θυΐα λειτουργία, έβγαλε και λόγο ο πιό νιότερος παπάς απ' το κοντικό χωριό, για το βίο του Αι Λιά, μαζί και παρανάσσεις για τον «κατά Χριστόν θίον» για Παράδεισο και για Κόλαση, και με το «διευχών...» πήραμεν αντίδωρο, βγήκαμεν όξω κι ο καθένας ετοιμάστηκε για την κάθοδο.

Λιανόφεγγε. Αμφιβόλη ώρα, πού' χε κάτι απ' το σκοτάδι της νύχτας και κάτι απ' της μέρας το φως. Κι αυτό το κάτι της νύχτας αργόσας να σκορπίσει. Πετούσε ακόμα χαμηλά, κολλημένο στη γης, και το κρατούσε εκεί η ομίχλη που έπειρε υγρή και λίγο κρύα. Σε λίγο το λίγο σκοτάδι άρχισε να γίνεται ασπρουλιάρικος καπνός, μ' απόφαση να διαλυθεί στην ώρα του κι αυτό.

Ο ουρανός ήταν σχεδόν γκριζοσακόδα και ψυχρός και η καταχνία βαριά βαριά απ' την υγρασία πού' περφε, κατέβαινε στον κάμπο, στο βάλτο και πιό πολύ στο ποτάμι του Λούρου. Σέρνονταν πάνω στις κορφές απ' τα φράξα, σκάλωντε πάνω στα σπίτια των γύρω χωριών, έτσι π' αναρριπούσαν αν στ' αλήθεια ξημέρωμα είναι ή πρεινό;

Μπροστά μας και κάτω το ποτάμι ήσυχο, βουβό κιακ' τη μια μεριά του κι απ' την άλλη απλωμένα ο βάλτος, τα λιβάδια, τα χορτολιβαδια γιομάτα ψηλές θυμωνιές από μπάλλες χορταριού και τριψυλλιού, που μοιαζαν από πάνω, βαλμένη η μια ψηλά στην άλλη, σαν γκρίζα Κάστρα και πιό πέρα ακόμα το δάσος του «Ρουμπά» ο Φραξιάς κι ο «Αυλέμονας».

Ο Αυγερινός πάλευε να τρυπήσει το γλυκόθαμπο ουρανό και το φεγγάρι κυνηγημένο, έτρεχε να κρυφτεί πια' απ' το Ζάλογγο, ψυριστημένο απ' τη νυχτερινή του διαδρομή, παρέα με τ' αστέρια που κόντευαν τα οβοσιούν κι αυτά.

Σε λίγο ολάκαιρ' η φύση, φρεσκοκλυμένη απ' την δροσιά, έλαμπε απ' τις πρώτες δειλές αχτίδες του ήλιου που βγαίνε πρώτος και βιαστικός στις κορυφές των γύρω βουνών.

Η ανατολή έφεγγε αντανακλώντας τ' αδύναμο φέγγος της στο θόλο τ' ουρανού, τυλιγμένο μέσα σε λεπτά υπαντελένια σύννεφα.

Οι ηλιαχτίδες ζωήρεψαν, έζεβάρρεψαν σε λίγο διαπέρασαν αδιάκριτα και προκλητικά κάποιο σχηματισμένο μεγαλύπερπο σύννεφο που βρήθηκε μπροστά τους, αστραψαν στον ουράνιο θόλο κι θώτισαν όλη τη φύση.

Η καταχνιά κατά κύματα άρχισε να υποχωρεί και λίγο λέγο να κατακλείσται στη πλευρά μέρη του βάλτου και στην κοίτη του ποταμού ώσπου να διαλυθεί.

Η ανατολή μ' όλη τη μεγαλοπρέπειά της, μ' όλη τη χρωματική της αρμονία.

Γαληνεμένοι κι εμείς, με την καρδιά πλημμυρισμένη από έκσταση, μετρώντας με τη σκέψη μας τη μεγαλοσύνη, την απέραντη αγαθότητα και σοφία εκείνου που επέτρεψε και διάταξε να υπάρχουν όλες αυτές οι ομορφιές, όλες οι χαρισματικές αντιθέσεις, για να μας δημιουργούν μέσα μας βαθεία ένα πραγματικό ουράνιο τόξο λαμπερό, που να τραγουδάει παντού το εμβατήριο της χαράς και της Ειρήνης, ξαλαφρωμένοι τώρα, κατεβήκαμεν την κατηφορική γιδόστρατα, για τον πρωινό καφέ μας στ' Αναβρυστικό, φτειαγμένο απ' τα χέρια του Μχάρμπα Νάκου, όπως κάθε φορά.

Μπροστά μας τώρα η καθημερινότητα, το κύλισμα της καινούργιας μέρας, μ' ό,τι μας είχε τάμα.

Σπύρος Ντούσιας



Θέματα υγίειας

ΑΝΘΡΩΠΟΖΩΟΝΟΣΟΙ

Δημήτρη Παβέλη
Κτηνιάτρου

Όνομαζονται έται τα λοιμώδη νοσήματα των ζώων που μεταδίδονται στον ανθρώπο και αντίστροφα, παρ' όλο που αυτή η τελευταία περίπτωση γενικά εκδηλώνεται σπάνια και οκλαδηγμένη είναι αμελητέας σημείσιας, σε σχέση με την πρώτη.

Ενδεικτικά αναφέρω ορισμένες από τις πλευρές και επικύνδινες ζωοανθρωπονόσους, όπως τη βρουκέλλωση, τον ανθρακό, τη φυματίωση, τη λεισμανίαση, τη μάλη, τη λύσσα, την ειλογιά, τη λεπτοσπέρωση, την φιτάκωση, την σαλμονέλω-

ση και την τοξοπλάσμωση.

Οι ζωοανθρωπονόσοι παρουσιάζονται συχνά στον ανθρώπο με μιά συμπτωματολογία διάφορη εκείνης που παρατηρείται στα ζώα.

Έται π.χ. ο ανθρώπος που στα ζώα εκδηλώνεται με τη μορφή σημψαμίας στον ανθρώπο στις περισσότερες φορές παρατηρείται σαν μια ειδική αλλοιώση εντοπισμένη στο δέρμα (κακοήθεις σπειρί).

Τονίζω δε πως αν και γενικά τα νοσήματα αυτά στον ανθρώπο χαρακτηρίζον-

ται σαν επαγγελματικά, εντούτοις πολλοί απ' αυτά μπορούν να τα υποστούν και άτομα που δεν έρχονται σε άμεση επαφή με τα ασθενή ζώα.

Για παράδειγμα ο ανθρώπος μολύνεται έμμεσα από τα ζώα όταν καταναλίσκει το γάλα.

Τέλος πρέπει να γνωρίζουμε πως η μετάδοση των ασθενειών αυτών από ανθρώπο σε ανθρώπο σπανίζει.

Δεν θα πρέπει να γίνεται σύγχυση με άλλα κοινά νοσήματα ανθρώπων και ζώων όπως ο τέτανος π.χ. που έχουν τον ίδιο αισιοδοξικό παράγοντα από τον οποίο όμως απονιστάει η μεταδοτικότητα.

Με την πλατιά έννοια της λέξεως μπορούμε να ονομάσουμε ζωοανθρωπονόσους και μερικές παρασιτώσεις, για παράδειγμα, την κυστικέρκωση, την υδατίδωση, τη τριχινίαση κ.ά.

Πέραν αυτού μερικοί συγγραφείς συμπεριλαμβάνουν σ' αυτό το κεφάλαιο τις ασθένειες που προέρχονται από ζώα και προκαλούνται από την κατανάλωση τροφίμων (κρέας, γάλα, αλλαντικά, ψάρια κλπ.) όπως οι τοξικομολύνσεις από σαλμονέλλες και από σταφυλοκοκκούς ενετροξικούς ο βουτιλισμός, παθήσεις πολύ επικίνδυνες για τη δημόσια υγεία.

Στα περιορισμένα χρονικά όρια μάς ομιλίας εννοούμε όλοι πως είναι αδύνατο να αναπτυχθούν όλες οι πτυχές του αντικειμένου των ζωοανθρωπονόσων καταναλώσεις που αν νοσηρές καταστάσεις και σαν προβλήματα που αμειλητά αυτές μας δημιουργούν.

Γι' αυτό θα αναφερθώ σε μια απ' αυτές που επέλεξα με βασικά κριτήρια την συχνότητα των προσβολών του ανθρώπου πληθυσμού, τους μεγάλους κίνδυνους που δια-

τρέχει η δημόσια υγεία εξαιτίας της και γενικά την επικαρφότητά της μέσα στον Ελληνικό χώρο.

Αποφεύγοντας όσα μου είναι δινοτόνα σας υποβάλλω στην ταλαιπωρία μας λεπτομερώς επιστημονικής περιγραφής της νόσου ως προσκαθήσας να αναπτύξει το θέμα σε γενικές γραμμές επισημαίνοντας ορισμένα χρηστήματα που αφορούν κυρίως την αιτιολογία, τον τρόπο μεταδοσίας της και τα προφυλακτικά εκείνα μέτρα που πρέπεινα παίρνονται αποικικά και συλλογικά για την προστασία της υγείας των ζώων και του ανθρώπου. Τέλος θα σας εκθέσω σύντομα τα μέτρα που προγραμματίσμενα παίρνει η Πολιτεία στον τομέα αυτό με το διπλό στόχο την εξιγίανση του ζωικού κεφαλαίου και τη προστασία της δημόσιας υγείας.

Πρόκειται για τη νόσο βρουκέλλωση, γνωστή στο ευρύτερο κοινό σαν μελιταίος πυρετός του ανθρώπου.

Είναι αυτή μά σύνθετη καθολογική οντότητα των ζώων που εκδηλώνεται συνήθως σαν χρόνιο νόσημα, με συμπατωματολογία άλλες φορές σαφή (αποβολή, απτρίτιδες, ορχίτιδες κλπ.) και άλλες φορές ασαφή, που προέρχεται από μία ομάδα συγγενών μικροβίων: τις βρουκέλλες.

Αντίθετα μεταδίδεται στον ανθρώπο σε οξεία συνήθως μορφή και με αυξομειούμενο πυρετό (κυματοειδής ή μελιταίος πυρετός).

Τα μικροβία της ομάδας αυτής έχουν κοινά και το καθένα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που τα διακρίνουν και τα κατατάσσουν σε τρεις τύπους: ήτοι την βρουκέλλα μελιταίασης την βρουκέλλα Abortus και την βρουκέλλα suis.

Μια ιστορική αναδρομή πάνω στην ανακάλυψη και μελέτη των επιμέρους εκπροσώπων της ομάδας, καθώς και στη γεωγραφική διασπορά της νόσου, θα μας βοηθήσει να κτανούσουμε καλύτερα τον τρόπο μεταδόσεως της ασθένειας στα διάφορα είδη ζώων και αλλαγές στον άνθρωπο.

Η ονομασία της βρουκέλλωσεως δόθηκε προς τιμή του Broutis Αγγλου ιατρού που το 1887 ερευνάτως πάνω σε μία επιδημία που έπληξε τις αίγες στο νησί της Μάλτας, ανακάλυψε το πρώτο μικρόβιο της ομάδας στο οποίο δόθηκε η ονομασία Melitensis.

Μετά από μια δεκαετία ο Μπανγκ κτηνίατρος Δανός, μελετώντας τη λοιμόδη αποβολή των αγελάδων απομόνωσε το αίτιο που προκαλούσε τη λοιμωξη. Το μικρόβιο αυτό πήρε την ονομασία βάσικός του Brangk ή Broutella Abortus. Στη συνέχια του 1914 ανεκαλύφθη η βρουκέλλα suis από τον Traum.

Οι τρεις αυτοί τύποι των βρουκέλλων εξωράθησαν στην αρχή ξεχωριστά στο ιατρικό πεδίο η πρώτη και στο Κτηνιατρικό η δεύτερη και η τρίτη.

Τέλος το 1918 η Αμερικανίδα μικροβιολόγος Evans απέκλυψε τη στενή συγγένεια που υφίσταται μεταξύ των τριών τύπων των μικροβίων.

Η βρουκέλλωση παίρνει και διάφορες άλλες ονομασίες, όπως επιζωτική αποβολή όταν αφορά τα βοδινά, μελιτοκοκκίσια στα αίγες, πυρετός της Μάλτας, μελιταϊκός πυρετός, κυματοειδής πυρετός ή πυρετός της Μεσογείου σαν ασθένεια του ανθρώπου κι' αυτό γιατί από τη μία μεριά το

ναι τα βοδινά τα αίγες οι χοίροι και ο άνθρωπος και αλλ' την άλλη εκδηλώνεται ανάλογα με το είδος του ζώου ή του ανθρώπου με διάφορη μορφή, ως προς τη σοβαρότητα τη διάρκεια και την έκβασή της, πέρα από τον διαφορετικό κάθε φορά τύπο της βρουκέλλας.

Η βρουκέλλωση είναι διαδεδομένη σ' ολόκληρο τον κόσμο. Οι διάφορες μορφές της όμως δεν είναι ομοιόμορφα διασπαρμένες τις περιοχές της Γης. Έτσι η μελιτοκοκκίσια και ο μελιταϊκός πυρετός κυριαρχεί στη λεκάνη της Μεσογείου. Η επιζωτική αποβολή ή Νόσος του Bangk των βοδινών στην Αμερική και στη βόρεια κυρίως Ευρώπη και η βρουκέλλωση των χοιρινών στις H.P.A. και πολύ λίγο στην Ευρώπη.

Στη χώρα μας σαν μεσογειακή που είναι προεξέχει η βρουκέλλωση των αίγες και ο μελιταϊκός πυρετός του ανθρώπου, αν και κατά τα τελευταία χρόνια με τις μεγάλες μετακινήσεις και εισαγωγές βελτιωμένων κυριώς φυλών αγελάδων από την Ευρώπη, έχαπλώθηκε και σε μας σε ανησυχητικό βαθμό, για την αγελαδοτροφία μας.

Ενδιπέφερον είναι να επισημανθεί πως οι διάφοροι τύποι των βρουκέλλων δεν έχουν την ίδια παθογόνο δράση, πάνω στα ζώα και στον άνθρωπο. Πράγματι ενώ ο τύπος του Bangk ή της αποβολής είναι πολύ παθογόνος για τα ζώα και ιδίως στα βοδινά και λίγο για τον άνθρωπο, το αντίθετο συμβαίνει με τον τύπο της βρουκέλλας Melitensis που είναι πολύ παθογόνος για τον άνθρωπο και λίγο για τα ζώα (μεταξύ αυτών πλήττει συχνά τις αίγες).

Ο τύπος της βρουκέλλας suis παίρνει θέση ενδιάμεση δύσον μεταξύ των άνθρωπο, ενώ μεταξύ των ζώων εξασκεί παθογόνο

δράση σχεδόν αποκλειστικά στα χοιρινά. Επίσης η μόλυνση είναι στενά δεμένη με την ηλικία: Τα νεαρά άτομα είναι πολύ λιγότεροι στην ασθένεια μέχρι της εφηβίας.

Ένα γεγονός πολύ τυδιαφέρον είναι ότι συνχρόν με μια ορισμένη περιοχή κυριαρχεί ο ένας ή ο άλλος τύπος της βρουκέλλας, όπως σε ορισμένες περιοχές της Μεσογείου και φυσικά και στη χώρα μας, κυριαρχεί ο τύπος Melitensis και σ' αυτές τις περιοχές προσβάλλονται από τη βρουκέλλωση περισσότερο οι αίγες και λιγότερο τα άλλα ζώα.

Η σημασία αυτής της μορφής έγκειται στην συχνή μετάδοση στον άνθρωπο. Σε άλλες περιοχές που κυριαρχεί ο τύπος Melitensis όπως στη Βάρειο Ευρώπη πλήττονται ως επί το πλείστον τα βοδινά με πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία και στην παραγωγικότητα των ζώων αυτών ενώ είναι πολύ χαμηλό το ποσοστό της μετάδοσης στον άνθρωπο.

Ανάφερα στην αρχή πως η βρουκέλλωση σαν ζωοανθρωπονόσος, εκδηλώνεται στα ζώα που πλήττονται από αυτή και σαν μορφή και σαν διάρκεια αλλά και με συμπτωματολογία διάφορη από την ίδια ασθένεια που προσβάλλει τον ανθρώπινο οργανισμό.

Προσθέτω ότι, οι πηγές μολύνσεως και ο τρόπος μεταδόσεως της νόσου από ζώο σε ζώο ή από το ζώο στον άνθρωπο είναι πιο άμεσες στην πρώτη και πιο έμμεση στη δεύτερη περίπτωση, αν και αυτό δεν είναι απόλυτο.

Για τους παραπάνω λόγους θα προσπαθήσω να δώσω ξεχωριστή την εικόνα της ασθένειας, πρώτα στα ζώα και στη συ-

νέχτη στον άνθρωπο, πράγμα που ελπίζω να διευκολύνει το ακροατήριο.

Έχει αποδειχθεί ότι η πιο σοβαρή και επικινδυνή πηγή μολύνσεως είναι το ασθένεις θηλυκό ζώο που προβάλλει, γιατί οι βρουκέλλες ευρίσκονται σε μεγάλο αριθμό στα υγρά και στις εμβριακές μεμβράνες.

Το μολύσμένο ζώο πετούμενο επίσης τα μικρά με τα οόρα και το γάλα και για αρκετό χρονικό διάστημα που ποικιλεύεται διάφορα είδη ζώων, αλλά και στα άτομα του αυτού είδους.

Φαίνεται πως οι βρουκέλλες δεν πολλαπλασιάζονται έξω από τον οργανισμό των ζώων. Επιδή ομοις είναι αρκετά ανθεκτικές στις φυσικές αιτίες καταστροφής των, διατηρούνται στο εξωτερικό περιβάλλον



ζωντανές και παθογόνες για εβδομάδες και μήνες.

Στο μόλυσμένο περιβάλλον η μετάδοση γίνεται ή απαιθείας με την επαφή του υγιούς ζώου με το μόλυσμένο ή έμμεσα από ρύπανση των ζωοτροφών, του νερού, της νομής ή των βοσκοτάπων.

Σε υγιες περιβάλλον η μόλυνση εισάγεται συνήθεως με την αγορά νέων ζώων που είναι φορείς της μόλυνσας.

Κάποτε πίστειαν καὶ τα μικρόβια της βρουκέλλωσεως παχαρούσαν στον οργανισμό ειδικά από το πελτικό σύστημα. Φαινετοί όμως τώρα ότι τις περισσότερες φορές τα μικρόβια εισέρχονται από αμύχες του δέρματος και των βλενογόνους του οργανισμού. Οπωδήποτε σε φυσικές συνθήκες η μετάδοση της μόλυνσεως δεν είναι τόσο εύκολη, όσο ότι νόμιμες κανείς.

Κατά πάσα πιθανότητα είναι ένας συνδυασμός μεταξύ μιάς μαζικής εισόδου μικροβίων, της παθογόνου ικανότητας των μικροβίων και παραγόντων προδιαθέσιων του οργανισμού.

Σαν προδιάθεση αναφέρονται οι αβιταμινώσεις, (Α.Ε.) η άλλεψη μεταλλικών στοιχείων από τον οργανισμό (ασβέστιο, Μαγνήσιο, Κοβαλτίο κλπ), και γενικά οι καλές συνθήκες υγεινής που εξασθενίζουν την οργανική άμυνα και συνοούν την μετάδοση της ασθένειας.

Στη μετάδοση της βρουκέλλωσεως το αρσενικό ζώο παίζει ένα ρόλο αξιούλογο και αυτό μέσω από το μηχανισμό της συζείσεως, γιατί και συχνή είναι η εντόπιση της ασθένειας στα γεννητικά όργανα του άρρενος ζώου μεγάλος είναι ο πριθμός των θηλυκών που καλύπτει σε μικρό χρονικό διάστημα.

Από το σημείο εισόδου του οργανισμού τα μικρόβια φθάνουν στους τοπικούς λεμφαδένες και στη συνέχεια στο αίμα, όπου παραμένουν ελάχιστα χρόνο, τόπο που να μη προκαλέσουν διαταραχές αξιόλογες.

Ακολουθεί ο εντοπισμός των μικροβίων στα όργανα εκλογής των όπως ονομάζονται, μεταξύ των οποίων το πιο σημαντικό, είναι η μήτρα κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης.

Κάνουν δηλαδή οι βρουκέλλες την εκλογή τους που θα εγκατασταθούν και θα προκαλέσουν στο όργανο νοσηρά φαινόμενα με την παθογόνο δράση τους.

Θα καταστρέψουν τους υφιστάμενους δεσμούς και δομές, μεταξύ του επιθηλίου της μήτρας και των εμβρυικών μεμβρανών, θα αλλοιώσουν τις σχέσεις κυκλοφορίας που υπάρχουν μεταξύ μητρικού και εμβυικού πλακούντος, με επακόλουθη την κακή διατροφή του εμβρύου και με τελικό αποτέλεσμα την αποβολή του.

Επίσης θα δημιουργηθεί κατακράτηση του πλακούντος και με αφορμή την αλλοίωση του βλενογόνου της μήτρας, πολλά ζώα θα μείνουν στείρα.

Άλλα όργανα εκλογής των μικροβίων της βρουκέλλωσεως είναι οι μαστοί και οι δοχείς, μερικές δε φορές τα νεφρά και τα επινεφρίδια. Ενδιαφέρουσα παρατήρηση είναι, ότι μετά την αποβολή τα μικρόβια εξαφανίζονται σε διάστημα δύο - τριών εβδομάδων από το όργανο.

Παραμένουν όμως στους μητρικούς στοιχείους της ασθένειας στα γεννητικά όργανα του άρρενος ζώου μεγάλος είναι ο πριθμός των θηλυκών που καλύπτει σε μικρό χρονικό διάστημα.

Οι παθολογικές εκδηλώσεις της βρουκέλλωσεως στα ζώα είναι σοβαρές στο θηλυκό ζώο και συνοψίζονται κυρίως στην αποβολή και ενδεχομένως στη στερότητα.

Η βαρύτητα όμως της αποβολής και των αποτελεσμάτων της, δεν είναι σε όλα τα ζώα που προσβάλλονται ίδια, γιατί στα βοδινά είναι μεγίστη και ελαχιστή στις αίγες, ενώ τα πρόβατα και οι χοιροί κρατούν μια ενδιάμεση θέση.

Στις αίγες η βρουκέλλωση προξενεί μόνο σπάνια την αποβολή και απουσιάζουν άλλες παθολογικές εκδηλώσεις. Δηλαδή η μόλυνση διέρχεται χωρίς εμφανή συμπτώματα, στα πρόβατα εκδηλώνεται περισσότερες φορές με αποβολές στο 3ο - 4ον μήνα της εγκυμοσύνης.

Σε κολάδια πρόσφατα μόλυνσέν μπορεί να δόσει αριθμό αποβολών αρκετά μηδό, από 50% - 90%. Χωρίς αμφιβολία αυτό γίνεται γιατί η εξάπλωση της λοιμώξεως μεταξύ των προβάτων ευνοείται από τον τρόπο που ζουν σε στενή επαφή μεταξύ τους.

Όμως τα πρόβατα που απέβαλλαν μία πρώτη φορά ή το πολύ δεύτερη συνήθεως δεν αποβάλλουν πιά, δηλαδή ελευθερώνονται γρήγορα τα κολάδια από την αποβολή.

Στα βοδινά η εμφάνιση περιπτώσεων όχι μεμονομένων αποβολών, από τον τεταρτον τον όγδοο μήνα εγκυμοσύνης, αποτελεί ήδη μια βασική αποδείξη για την υποψία της βρουκέλλωσεως.

Το αυτό συμβαίνει και στα πρόβατα με αποβολή στον 3ο - 4ο μήνα, ειδικά όταν εκδηλώνεται σε πολλά του αυτού ποινιών.

Παρόμοια συμβαίνει και στα χοιρινά. Αντίθετα στις αίγες τις περισσότερες φο-

ρές η βρουκέλλωση δεν αποκαλύπτεται από κανένα κλινικό συμπτωμα. Επειδή καυμάτι φορά οι αποβολές στα ζώα είναι αποτέλεσμα και άλλων κοινών αιτιών, όπως τραυματισμοί, αβιταμινώσεις απότομη αλλαγή διτροφής ή άλλων μολύνσεων, όπως σαλμονέλλωσεων, λιτεριάσεως κλπ., τη διόγκωση βεβαίας αξίας ή μας την δύσουν οι εργαστηριακές εξετάσεις και ειδικότερα η μέθοδος της οροσυγκολόσεως και του δακτυλίου RING - TEST, στο πεδίο της θεραπευτικής διατυχείας παρ' όλες τις έρευνες και εφαρμογές πολλών χημιοθεραπευτικών ή αντιβιοτικών παρασκευασμάτων, τα αποτελέσματα υπήρχαν πενιχρά και είναι άκολο να εκπειταθούμε σε αυτό. Περισσότερο:

Η βρουκέλλωση στον άνθρωπο είναι όπως είπομε μια τυπική ζωοανθρωπονόσος, πράγματι ο άνθρωπος μολύνεται σχεδόν πάντα από τα ζώα και τα προϊόντα αυτών.

Η δε ανθρώπινη μετάδοση είναι σπάνια.

Και οι τρεις τύποι των βρουκέλλων μπορούν να προκαλέσουν την ασθένεια, αλλά ο πλέον ένοχος είναι ο τύπος Melitensis.

Γι' αυτό στη χώρα μας όπως και σε όλες Μεσογειακές χώρες, οι περιπτώσεις της βρουκέλλωσεως του ανθρώπου είναι πολλές στις περιοχές όπου κυριαρχεί η βρουκέλλα Melitensis μεταξύ των ζώων και είναι ακριβώς εκείνες όπου περισσότερο εκτεταμένες είναι και οι εκτροφές των πιγίων. Ο άνθρωπος μολύνεται προπαντός.

1. Με τη βρώση τροφίμων που περιέχουν τα μικρόβια της βρουκέλλωσεως. Συνηθι-

ζεται να δινουμε εννιούμενη ρόλο σχεδόν αποκλειστικό στο γάλα, ενώ στην πραγματικότητα φαινεται, ότι δεν είναι υπεύθυνο για την μετάδοση, περισσότερο από το 10% των περιπτώσεων.

Περισσότερο θεωρούνται επικίνδυνα για την μετάδοση άλλα προϊόντα με βάση το γάλα, όπως χλωρίτικα, βούτυρα, κρέμες κλπ.

Σε ορισμένες περιπτώσεις οχι συχνάς αναφέρονται και τα λουκάνικα, ποτέ όμως τα νωπά κρέστα. Επίσης πηγή μολύσεως μπορεί να είναι τα μολύσμένα χόρτα. 2. Ο ανθρωπος μολύνεται από την επαφή του με όρρωστα ζώα ή παθολογικά υλικά κυρίως κατά τη διάρκεια της αποβολής.

Σ' αυτές τις περιπτώσεις η είσοδος του μικροβίου από τον οργανισμό του ανθρώπου σημβαίνει δια μέσου του δέρματος. Αυτός είναι ο πιο συχνός δρόμος και το υποφέρουν οι κτηνοτρόφοι, οι κρεοπώλες και οι κτηνιατροί. Γι αυτό η βρουκέλλωση θεωρείται και επαγγελματικό νόσημα.

Δεν πρέπει να παραλείψω ότι συχνά συμβαίνουν μολύσεις, στα εργαστήρια ή κατά τη διάρκεια εμβολιασμών των ζώων, σε βάρος των χειριστών των υλικών που πρέσει ζωντανά μικρόφια.

Τα κύρια χαρακτηριστικά κλινικού συμπτώματος, είναι ο κυματοειδής πυρετός, η εξαντληση, η καρχεξία, η χαμηλή θυμοσιότητα, η μεγάλη διάρκεια της ασθενίας και η μακροχρόνια αναπνορία για εργασία, στις γυναίκες είναι δυνατή η αποβολή.

Ακριβής διάγνωση γίνεται όπως και στην περίπτωση των ζώων με εργαστηριακές εξετάσεις. Η προφύλαξη των ανθρώπων από την ασθένεια να βασίζεται στην

παραπόνω γνώση του τρόπου μολύσεως και την επιδημιολογία. Και επειδή όπως αναφέραμε τα μολύσμένα ζώα, προκαντός οι αίγες, αποτελούν εστίες μολύνσεως (έμεσης ή έμμεσης) θα πρέπει ο ανθρωπός για αποφύγει τις επαφές με τα ζώα αυτά και την βρωση κυρίως γαλακτοκομικών προϊόντων, πρωτού από βρασμό ή παστρίωση.

Ξέρουμε πως η βρουκέλλωση των ζώων είναι μια ασθένεια χρόνια και η εξαπλωσή της συντελείται γενικά με μια σχετική βραδύτητα.

Γνωρίζουμε επίσης πως ακόμα δεν βρέθηκε το κατάλληλο θεραπευτικό σκείνασμα για την καταστολή της, ούτε και τα διάφορα εμβόλια για προληπτική θυράκιση των ζώων, παρ' όλες τις προσπάθειες σε παγκόσμια κλίμακα, δεν απέδουσαν τα αναμενόμενα αποτελέσματα.

Αυτό δε θα πει πιος οι προσπάθειες του παρελθόντος αλέτυχαν τελείως. Όμως περιοριστήκαν στην καταπολέμηση μάλλον των συμπτωμάτων και κυρίως της αποβολής σα βοοειδή, χωρίς να δώσουν όπως σε άλλες ασθένειες τη χαριστική βολή στη βρουκέλλωση. Έτσι το πρόβλημα παρέμεινε όλυτο με αποτέλεσμα η ασθένεια αυτή ν' αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη της κτηνοτροφίας και παράλληλα ν' απειλεί σοβαρά τη δημόσια υγεία.

Γι' αυτό τα διάφορα προσδεμένο κράτη μπροστά σ' αυτή την νόσο, επικίνδυνη, αλεφάσισαν και συνέταξαν ειδικό προγράμμα σε Εθνική κλίμακα με μεγάλες οικονομικές θυσίες για τη ριζική εξυγίανση του ζωικού τους κεφαλαίου, από την ασθένεια αυτή. Μπορούμε δε να πουμότι, επέτυχαν, να θέσουν κάτω από τον

πλήρη έλεγχό τους την ασθένεια και στη συνέχεια να την εξαλείψουν από τις επικράτειες τους.

Με βάση τα διεθνή αυτά δεδομένα στον τομέα της καταπολέμησης της βρουκέλλωσης και τα καινούργια επιτεύγματα στο λεδίο της ανοσοιλογίας, εκπονήθηκαν και ετέθηκαν σε εφαρμογή από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, ειδικά προγράμματα εξυγάνσεως της κτηνοτροφίας μας.

Το πρώτο ειδικό πρόγραμμα αφορά την εξυγίανση της αιγ/βατοτροφίας από τη βρουκέλλωση και άρχισε προ πενταετίας. Το πρόγραμμα αυτό στηρίζεται στον ολοκληρωτικό εμβολιασμό όλων των αμνοεριφίων της χώρας, με ειδικό εμβόλιο αντιβρουκέλλικό, τελευταίο επίτευγμα της επιστήμης, που ανασοποιεί πλήρως τα νεαρά ζώα και για όλη τη διάρκεια της παραγωγής τους ζωής.

Το πρόγραμμα που θα είναι διαρκείας δέκα (10) ετών, προστατεύει τα εμβολιασθέντα νεαρά ζώα από τα ασθενή ενήλικα, που συμβιούν και αποσκοπεί τελικά στην εκκριώση της νόσου από την αιγ/προβατοτροφία με την σταδιακή έξιδο των μη εμβολιασθέντων αιγ/των από τα ποίμνια λόγω τερματισμού της παραγωγής τους ζωής.

Δεν θα επεκταθώ περισσότερα λάνω στο πρόγραμμα αυτό, επισπάνοντας μόνο τα θεαματικά μέχρι σήμερα αποτελέσματα από την εφαρμογή του.

Το δεύτερο ειδικό πρόγραμμα που εφαρμόζεται είδη από πέρισσο, έχει σκοπό την πλήρη εξυγίανση της βοοτροφίας από τη βρουκέλλωση, συμπεριλαμβανομένης και της εξυγίανσης της βοοτροφίας από του προγράμματος

μια άλλη επικίνδυνη ζωοσανθρωπονόσο, τη φυματίωση των βοοειδών.

Γι' αυτό κατά την ανάπτυξη του πρόγραμματος αυτού θα αναφερθώ και σ' αυτή την αρρώστια.

Η βρουκέλλωση των αγελάδων είναι αρρώστια που δεν θεραπεύεται και η επιτυχής αντιμετώπιση της μπορεί να γίνει με την εφαρμογή συγκεκριμένων κτηνιατρικών υγειονομικών μέτρων.

Για να αποδώσουμε όμως τα μέτρα αυτά πρέπει να έχουν ενταχθεί στο ειδικό πρόγραμμα που προαναφέραμε, γιατί μόνο έτσι η εφαρμογή τους θα γίνει με ορθολογική και οικονομική χρησιμοποίηση όλων των δυνατοτήτων των γνώσεων κι εμποριών που έχουμε γύρισαν από τις ασθένειες αυτές διεθνώς και στη Χώρα μας.

Για την επίτευξη των στόχων μέσω απειρονά προσπάθειας που μπήκαν απόλυτα στην αγακαία υπήρξε Ιον. Η εφαρμογή όλων των υγειονομικών κλπ. μέτρων που συνιστούν οι 64/432, 77/391 και 78/52 κατευθύνθηκε στις οδηγίες της ΕΟΚ για την εναρμόνιση των προγραμμάτων των κτηνιατρικών Υπηρεσιών με εκείνα των χωρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και αυτό εκτός των όλων για να μπορέσει η χώρα μας να επιφέλησε από την οικονομική συμμετοχή της ΕΟΚ στις δαπάνες του προγράμματος. 2ο. Η αποκέντρωση του προγράμματος με τη σύνταξη επησίου Νομαρχιακού επιεδου προγραμματισμένων ενεργειών 3. Η ανάθεση ευθύνης εφαρμογής στις επί μέρος περιφερειακές και κεντρικές Κτηνιατρικές Υπηρεσίες που αποτελούν και τους υπεύθυνους φορέα και 4ο. Η συνέχης αξιολόγηση της πορείας εφαρμογής μέχρι περιπτώσεις

Πέρα από τα Νομοθετικά υγειονομικά και οικονομικά μέτρα που θεσπίστηκαν για την αποτελεσματικότητα των εντρογών μας, υλοποιούνται στην πράξη από τις κτηνιατρικές Υπηρεσίες με ικανοποιητικούς αριθμούς καθώς τη χρονολογική σειρά που ακολουθεί 1ο. Σήμερην με ταυτούς, καταγραφή όλων των βοοειδών του Νομού σε μητρά και σε ειδικές καρτέλες απομικής και εκτροφών.

2ο. Εργαστηριακές κλπ. εξετάσεις για βρουκέλλωση - φυματίωση όλων των σημανθέντων ζώων.

3ο. Προστασία των υγεών εκτροφών από τις μολυσμένες με τη λήψη των υγειονομικών μέτρων που προβλέπονται από το πρόγραμμα (υποχρεωτική διακίνηση των βοοειδών με πιστοποιητικά και καρτέλλες είτε για εμπορία είτε για σφαγή).

4ο. Εξυγίανση των μολυσμένων εκτροφών με την σφαγή των ποθενών και την εκταύλη λοιπών υγειονομικών μέτρων (απολυμάνσεις κλπ.).



5ο. Αντικατάσταση των σφαζομένων από βρουκέλλωση με υγιά ζώα.

6ο. Καταβολή οικονομικής ενίσχυσης στους κτηνωτρόφους για την εφαρμογή των μέτρων εξυγίανσης.

Στο Νομό μας έχει τεθεί σε πλήρη έλεγχο ο βρειος πληθυσμός σήμερα και εξυγίανονται συνεχώς όλες οι εκτροφές που βρέθηκαν μολυσμένες - Και που ευτυχώς, δεν ήταν πολλές - με την σφαγή, αντικατάστασή τους, οικονομικές ενίσχυσης, και την λήψη υγειονομικών μέτρων που προβλέπονται απ' το πρόγραμμα.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι κάθε χρόνο στο Νομό εξετάζονται για βρουκέλλωση - φυματίωση περί τις 4.000 αγελάδες εξυγεινισμένων και βελτιωμένων φυλών.

Αισιοδοξούμε λοιπόν μέσα στα χρονικά όρια που θας ορίζει το πρόγραμμα να πετύχουμε τον τελικό στόχο που μπήκε κατά την εκπόνησή του δηλαδή την εξυγίανση της βοοτροφίας και την προστασία της Δημόσιας Υγείας.

Βέβαια υπάρχουν και δυσχέρεις που παρουσιάζονται κατά την πορεία όπως π.χ. η μη συμμόρφωση ορισμένων κτηνωτρόφων στην τήρηση των μέτρων που λαίρηνται παρ' όλη την διαφωτιστική εκστρατεία μας, η διασπορά του ζωτικού κεφαλαίου, η δυσκολία στην παρακολούθηση της μετακίνησης των ζώων για εμπορεία, όπως και η ανελαρκής επάνδρωση των Υπηρεσιών μας σε κτηνιατρικό κλπ. πρωταρικό.

Ελπίζουμε όμως ότι όλα αυτά τα εμπόδια να ξελεφαστούν και να ολοκληρώσουμε αισιά. Μέχρι τότε ας στρέψουμε την προσοχή μας στην προφύλαξη μας από τον μελιταίο πυρετό αποφεύγοντας τις επιμέρεις με τις εστίες μόλυνσης που είναι τα

άρρωστα ζώα και τη βρώση των μολυσμένων εκείνων ζωοκομικών προϊόντων που είναι υπεύθυνα της επικίνδυνης αυτής ασθένειας.

Το μικρόβιο καταστρέφεται με την παστερίωση ή τον βρασμό, για αυτό πρέπει να αποφεύγεται η κατανάλωση των γαλακτοκομικών κυρίως προϊόντων χωρίς προηγούμενη εξυγίανση.

Επίσης η αποφυγή κατανάλωσης νεοπόνων τυριών προ της ωριμαστής του. Βέβαια η πολιτεία τελευταία θέσπισε Νόμο με αυστηρές προδιαγραφές σε βιοτεχνίες και βιομηχανίες επεξεργασίας, μεταποίησης και εμπορίας των γαλακτοκομικών προϊόντων, για την επιτυχή εξυγίανση του κυκλώματος, αλλά η συνεχής από μέρους μας επαγρύπνηση δεν βλάπει γιατί το εμπόριο και η ανθρώπινη αδυναμία για κέρδος πολλές φορές αντιστρατεύονται την ανθρώπινη υγεία. Διυτυχώς τα στατιστικά

στοιχεία που θα θέλαμε να δώσουμε σ' αυτή την ομάδια για τον ακριβή αριθμό των κρουσμάτων του μελιταίου πυρετού στον άνθρωπο είναι ανελαρκή γιατί αν και ο μελιταίος πυρετός είναι ασθένεια επικίνδυνη και υποχρεωτικής δήλωσης στο Τμήμα Υγείας του Νομού μας π.χ. δηλώθηκαν για το 1981 μόνον 20 κρούσματα που πιστεύουμε ότι πρέπει να είναι πολύ περισσότερα.

Τελειώνοντας θα ήθελα να παρακαλέσω όλους τους ακροατές ο καθένας στον τομέα της επιστημονικής κι επαγγελματικής του ενασχόλισης και στον κοινωνικό του περίγυρο να συνδράμει με κάθε τρόπο στην προστασία του ύψιστου εκείνου αγάθου που είναι η υγεία για να είναι μαζί με το σώμα και ο νοος υγής. Για να βάλουμε ένα πολύτιμο λιθάρι σαν υκοδομή στην πανανθρώπινη επιδίωξη που είναι η ευτυχία του ανθρώπου.

ΔΗΜ. ΠΑΒΕΛΗΣ



ΕΧΙΖΟΚΟΚΚΟ





ΤΟΥ ΤΟΠΟΥ ΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΚΑΙΡΟΥ ΜΟΥ

«ΤΟ ΜΠΕΡΜΠΕΚΙ»

Δημήτρη Παπαδημητρίου

«Μπερμπέκι» ονομάζοταν το γκρέμισμα των καρυδιών από τις τιναγμένες καρύδες, πάνω στις οποίες είχαν μείνει ατινάγματα καρίδια, από το ραβδιστή για το λόγο ότι δεν τις δέτανε και δεν το διακινούνεινα τις γκρεμίσει.

Το χειρό μου τα «ΛΕΛΟΒΑ» είχε πολλές καρυές στον όμορφο και παχύσκυρο κάμπο. Το τιναγμα των καρυδιών ήταν για μας τα παιδιά σωστό πανηγύρι.

Από το προϊ η νοικοκυρά στοίμαζε τα τσουβάλια, πήγαινε στο χωράφι με τα καρυόδεντρα και περίμενε το ραβδιστή. Ο ραβδιστής ήταν κάποιος χωριανός μας, που αντλούμενε το ρίζωμα των καρυδιών υποσιακά. Μισές μισές με τη νοικοκυρά, που είχε τα δεντρά. Αυτή ήταν η πληρωμή του.

Κάθε ραβδιστής είχε, από πριν, εφδιαστεί με δύο τρεις βέργιες μεγάλες και γερές, από κατάλληλο ξύλο δερμάτινο και πλεκτόμενό, να μην έχει κόμια στο πιάσινο και πληγάσσει τα χέρια. Ανέβαινε στην καρύα και άρχιζε το ράβδισμα. Οι καρύδες έπεφταν με φύλλα με μικρά κλωναράκια, όπως ραβδίζονταν. Χρειαζόταν και κύλιο δεξιοτεχνία στο χτύπημα, για να έχει κανένας αποτέλεσμα με τα πρώτη χτύπημα, για να μη κουράξεται.

Εμείς τα παιδιά βοηθόδομας στο μάζεμα, εκείνους που δεν είχαν «χέρια» πολλά για να μαζεύουν και πιθιοκτήτρια, μας έδινε ανάλογα με τη ... μαζωτική της μας

ικανότητα. Πονηροί, όμως, τις περισσότερες φορές, στα κλεψτά, ρίχναιμε στο διπλανό χαντάκι, μέσα στη βατσουνιά, αρκετές καρύδες, που τις παίρναιμε υστερα, μετά το τιναγμα, σταν όλα είχαν τελειώσει.

Κατά το τιναγμα αρκετές καρύδες έπειναν στο δέντρο στα ακροκλωνάρα, γιατί δεν φτάνονταν. Άλλες, ξέφευγαν από το βλέμμα του τιναχτή κι έμεναν κι αυτές πάνω στο δέντρο.

Αυτές, λοιπόν, οι ξεμοναχιασμένες, ήταν ο στόχος των μπερμπεκάδων. Διύδυο τα παιδιά μ' ένα τροφά παλιό χιωτικό περασμένο στο στήθος, με τρία τέσσερα «σκόπια» από πριν διαλεγμένα, μήκους περίπου ένα μέτρο ή λιγότερο, ανάλογα με την οργιά του χεριού του καθένα, ξημολιόδασταν στον κάμπο και από καρυάς καρυά αρχίζαμε το «μπερμπέκι» στα τιναγμένα δέντρα. Για να πούμε και τη μαύρη αλήθεια πολλές φορές το «μπερμπέκι» το κάναιμε σε ... ατινάγμα δέντρα, κρυφά και στη ζουλιά, όποτε η συγκομιδή μας ήταν περισσότερη και πιο ... άνετη.

Τη δημιουργία του ζευγαριού των μπερμπεκάδων την υπαγόρευε η φιλία, η γειτονιά και το ταίριασμα των χαρακτήρων. Το δικό μου ταίρι ήταν ο αδελφόκος μου φίλος ο Θωμάς ο Μπόμπορης (Γιανναστάρης σήμερα) που ήταν και δεξιοτέχνης στο πέταγμα του ξύλου, καλύτερος από μένα. Ο Θωμάς ήταν πολυσύνθετο τα-

λέντο. Μπερμπακάς, καραβιδάς, τζουμπάνος, ψαράς και ό,τι άλλο μπορεί να βάνει στον νοό σας.

Μόλις εντοπίζαμε το «ζευγάρι» τις καρύδες, εγώ, σαν πιό αδέξιος..., αναλέμβανα τις χαμηλότερες κι ο Θωμάς τις πιό ψηλές. Συγάζαμε την απόσταση με το μάτι, σκύβαμε λίγο μπροστά, ύστερα πίσω, συγεντρωνόμαστε και, με τη φόρα που παίρναμε, εξεσφενδονίζαμε τα «σκόπια». Χρειαζόταν δεξιοτεχνία για να πετύχει η προσπάθεια. Αν ήμασταν τυχεροί γκρεμίζαμε τις ... αδέσποτες καρύδες και σιγά - σιγά γεμίζαμε τον τροφά μας. Τις περισσότερες φορές όμως ξεπλατιζόμασταν και αποτέλεσμα τζίφος. Άσε που πολλές φορές τα «σκόπια» μας σκάλωναν ψηλά στο δέντρο και ρίχναιμε άλλο για να τακριμίζουμε, που κι αυτά κάλοτε σκάλωναν και τότε κοντεύαμε να σκάσουμε από το κακό μας.

Μ' αυτό τον τρόπο μαζεύαμε το πολύ 150 ζευγάρια καρύδες, τις οποίες και μοιράζαμε ακριβοδίκαια και τραβούσαμε για τα σπίτια μας.

Οσο διαρκούσε το «μπερμπέκι», άγραφος νόμος απλυόρτευε να σπάσουμε και να φάμε καρύδες. Μόνο που στην αρχή σπάζαμε ... δειγματοληπτικά δύο τρεις και δοκιμάζαμε μήπως ήταν γκούφαλα. Επειδή όμως πεινάγμα πήγαιναμε σε κάποια δέντρα, εντοπισμένα πό πριν, που είχαν απανώ τους κληματαρίες και κόβαιμε κανένα ... γρέντζελο. Άλλες φορές πάλι τρώγαμε ροδάκινα και δαμάσκηνα και οπωδήποτε σύκα. Όχι όμως πολλά για να μη ... βαρυστομαχιάζουμε και δεν μπορούμε να μπερμπεκίσουμε ύστερα. Τότε ο κάμπος ήταν ευλογημένος και είχε απ' όλα,

Στο σπίτι ή ξεφλουδάγαμε αμέσως τις καρύδες ή τις αφήναμε κάποιες μέρες στον ήλιο να δερμαθούν. Και στη μά και στην άλλη περίπτωση τα χέρια μας γίνονταν ... γάντα από το βάψιμο. Τα τσόφλια σι μανδιές μας τα φυλάγανε, για να βάψουν κανένα μαύρο ρούχο να το έχουν για ταυς βανάτους του χωριού.

Τις ξεφλουδισμένες καρύδες τις απλώναμε σε σακιά ακλωμένα ή και κατάχαμα στην αυλή, για να τις ξεράνει ο ήλιος. Και όταν ξεραίνονταν τις μαζεύουμες ή στην κασέλα, ή, αν ήταν πολλές, σε τσουβάλια για να τις έχουμε το χειμώνα. Δεν ξέρω πόσοι έχετε φάει «μπασούμα» με καρύδες. Ήταν νόστιμο και δρεπτικό προσφάτι. Τις φύλαγαν όμως οι δικοί μας τις καρύδες για να ξεντροπιάζομασταν στους συγγενείς και επισκέπτες, άμα μας έκαναν επίσκεψη. Τα καρύδια, μαζί με τα μύγδαλα, που και αυτά τα μαζεύαμε με ράβδισμα, ήταν για κάθε σπίτι οι ήροι καρποί, που με λίγο μπασούμα και τυράκι ήταν αριστος μεζές για το συζάκι που σχεδόν όλοι οι χωριανοί μας πίναν. Σήμερα τα πράγματα έχουν αλλάξει. Σήμερα τα ποτά μας είναι ξένα. Στα χωρά μας πίνουν οιόσκι, ενώ το δικό μας τοίπουρο σίνια ο βασιλίας των ποτών και το περιφρονούμε! Τέλος πάντων.

Στο χειρό μου, εκείνο τον καιρό, πολλοί βάζανε μπροστάνια. Εμείς λοιπόν, κάποιες φορές, (τάχο μου τόχα μου) μπαίναμε στο μποστάνι, δήθεν για να δούμε στην άκρη την καρύα αν έχει καρύδες και, υφάση βεβαιωνόμασταν ότι δεν μας βλέπει κανένας, βουτάγματα και τρέπομαχιάζουμε στα γρηγορά κανένα χειμώνικο (καρπούζι) ή μπακίρι (πεπόνι) ή κανένα καστραβέτοι (αγγούρι). Αν δεν

βρίσκαμε βολευόμαστον και με κανένα... κορατσίδι! Τρέμαμε, δίνας μη μας πιάσει το αφεντικό του μποστανιό μα περισσότερα τρέμαμε το... θηρίο του Κάμπου. Πιό ή ταν το «θηρίο», θα το καταλάβετε αφού διοιδάστε την παρακάτω αληθινή, πέρα τη πέρα ιστορία:

Είχαμε κάνει «μπερμπέκι» στην ατίναγκη καρυά του Σπύρου Παπαχρήστου δύο δεινοί μπέρμπεκάδες της εποχής τους ο Γιώργος ο αδερφός μου και ο Θωμάς ο Νταλαγιάννης, γειτονόπουλα, βαφτιστήρι ο δεύτερος του πρώτου, μα πάνω από όλα φίλοι αχαριστοί. Γρήγορα γέμισαν τα παλιοτροφάδια τους. Ήθελαν στο χωράφι τους πρώτους ικανοποιημένους.

— Τι λέεις, πάμε μια βόλτα ακόμα; πρότεινε ο Γιώργος.

— Και δεν πάμε, απάντησε ο πάντα καλόβουλος Θωμάς.

Αδιασαν τις καρύδες στη βατσουνιά, τις σπάκοσαν τις καμουφλάρισσαν και ξεκίνησαν για το πραγματικό «μπερμπέκι».

Κάνωνας «μπερμπέκι» καμιά ώρα, μαζέψαμε λίγες καρύδες και γυρίσανε να πάρουν τις υπόλοιπες, μια και το κάμα του Ιουλίου ζεμάται και φρυγάνιαζε την πλάστη. Παραμερίζουν το καμουφλάς της βατσουνιάς, αλλά καρύδες πουθενά. Η μάλλον υπήρχαν δύο καρύδες και αυτές γκουφαλάρισσες, μια για τον καθένα! Τους έπιασε μουγγαράρια. Να χάσουν μέσα από τη χεριά τους πεντακόσια γενιγάρια καρύδες; Ποιός να τους τις έκλεψε; αναρωτιούνταν:

— Πολύ παλιοκερατάς αυτός που τις έκλεψε.

— Δεν θα τις καμουφλάρισσε καλά και τις βρήκαν.

— Ας τις καμουφλάρισσε εσύ, είπε οργανισμένος ο Γιώργος. Ήθελα να ξέρω ποιός είναι που μας πήρε τον κόπο μας.

— Ποιόν κόπο μας, παρατήρησε ο Θωμάς. Κι εμείς.... κλεμμένες τις είχαμε.

Πες, πες κι επειδή η.... ανέχεια φέρνει γκρίνια, και η γκρίνια τσακευμό, μάλισσαν και ο μεν Θωμάς έφυγε για το σπίτι του, ο δε Γιώργος παρέμεινε στο χωράφι του.

Εκεί, αφού έφαγε διό ροδάκινα και τριά δαμάσκηνα, σκέφτηκε πώς ψύχραιμα:

— Μας κορίδεψαν. Πώς θα πάω στο σπίτι χωρίς καρύδες;

Και αμέσως βρήκε τη λύση. Αράζει τον τροφά και γραμμή στην πρώτη ατίναγκη καρυά, που την είχαν μπερμπεκάδες.

Η ώρα ήταν σχεδόν υπάλληλη. Ερημιό στον κάμπο. Ερημιά και στο δρόμο. Μόνο τα τζιτζικιά λάλαγον την ανερεδιά τους, μ' εκείνο το μονότονο τζι-τζι-τζι.

Σκαρφαλώνει σαν αγριόγατος στην καρυά. Αρχίζει να μαζίσει, να μαζεύει. Ο τροφάς βάρυνε. Αρχίσει να κατεβαίνει.

Αξαφνιά του! Από την άκρη του χωματόδρομου προς το «ΠΗΓΑΔΟΥΛΙ» φάνηκε το θεριό του κέμπου, με το αμπλέχοντο στον ώμο, ο αγροφύλακας ο Κώτσο - Καλντάνης (μακαρίτης σήμερα). Τα πόδια του Γιώργου πέτροσαν και τα χέρια του ζύλιασαν. Θέλει να κατεβεί, αλλά το σώμα του δεν υπακούει. Το «θηρίο» πλησιάζει αργά αργά. Ο Γιώργος έχει κουρνιάσσει στο μεσιανό μεγάλο κορμό κι έχει γίνει ένα μαζί του. Κρατεί και την ανάσα του μη προδοθεί.

Ο μπάρμπα - Κώτσος κοντοστάθηκε λίγο κάτω από το δέντρο στον παχύ ίσκιο του. Με μιά αργή κίνηση έστρωσε το απλό

χοντρό στη γη και... ξάκλωσε στην σιγά. Ο καπνένος ο Γιώργος κοντεύει να μπαίλισει από την τρομάρα του που γίνονταν μεγαλύτερη και από το βαρός του φορτίου, αλλά περισσότερο από τη βαριά ενοχή.

— Αν με δει κάπκα, είπε μέσα του. Μουδιάζει ολόκληρος κι έχει ιδρώσει. Τα αφιχτοσγκάλλασμα του κορμού χαλαρώνει. Μουδιάζει ολόκληρος. Λίγο ακόμα και θα πέσει. Συγκεντρώνει όσες δυνάμεις του είχαν απομείνει και τρέμοντας περιμένει το «μοιραίο». Από μέσα του ορκίζεται πως δεν θα το ζανακάνει. Αρχίζει να σκέφτεται το κατέβασμα και ο Θεός Βοηθός.

Ο μπάρμπα Κώτσος, μάλλον τον είχε αράζει τον υπνάκο. Εκείνη τη στιγμή ακούστηκαν χλιμιντρίσματα και ρουθουνίσματα στο βάθος του δρόμου. Ήταν ένας ζευγίτης που πήγαινε τα αλογά του να τα ποτίσει στο πηγάδι.

Ο μπάρμπα - Κώτσος ζύλινης. Αναστοκώθηκε και έπιασε κουβέντα με τον καβαλάρη. Αντάλλαξαν κάποιες κουβέντες, έκαναν τσιγάρο και σε λίγο το θερίο του Κάμπου σηκώθηκε, τίναξε το αμπέχοντο, έβγαλε κάποιες μουχύρισσες που ήταν κόλημένες πάνω του και τραβάσι απ' τον άλλο το δρόμο προς το πηγάδι.

Ο Γιώργος λυτρωθήκε. Πετάκι τον τροφά με τις καρύδες που κάνει ένα γκαζ στο χώμα, πήδασε κυριολεκτικά κάτω, αράζει τον τροφά και όπου φύγει φύγει. Φτάνει στο χωράφι του πετούντας. Ο τροφάς είχε ελάχιστες καρύδες μέσα του. Οι άλλες είχαν χθει, οταν πέταξε το φορτίο καταγής. Παίρνει και τις λίγες άλλες, που είχε στο μερικό του και αμέσως στο σπίτι του:

— Τι έγινες παιδάκι μου, σήμερα; του λέγει μάνα μας.

— Ο Γιώργος.

— Μόνο αυτές γκρέμισε σήμερα;

— Τις άλλες μου τις πήραν, μοναδόγησε ο μπερμπεκάς μας.

— Θεέ μου, ζεφύνεις η μάνα. Τι παντελόνι είναι αυτό που έκανες; Βγάλτο μωρέ μπερμπεκάς μας. Θεέ μου, ζεφύνεις η μάνα. Τι παντελόνι είναι αυτό που έκανες; Βγάλτο μωρέ μπερμπεκάς μας.

Τι έχει γίνει; Στην προσπάθεια του να κατέβει τρίγυρα (για να γλυτώσει το «θερίο») ο Γιώργος από το δέντρο, είχε σκίσει το ντρίλινο παντελόνι, που το είχε φτάξει η μάνα μου από το παντελόνι του πατέρα μου, όταν είχε παλωσει. Αυτό το παντελόνι, όταν πάλωσε του αδερφού μου, μου του έκαμε... καινούριο έμενα. Και είναι αλληλία ότι το φοράσσα με πολύ καράρι, γιατί μου θύμιζε την περιπέτεια του αδερφού μου.



Ετας στρεπτοπής πρωιμήνκε με εικονικήμερη φρεσηηα επιλόγη παντελόνη μεμπέμενο. Άλλη σπειά συνήθες φταν καλος στρεπτοπής, ο λογαριας του πλοροστει τα τον δεσμοι μερικες πιτρικες συμβουλες;

— Θα μπωρησε να γινεκδεκατενεο, ακόμα και λογια, αν τινας τα μεδας.

— Εισαρματω, κυριο λοχαρε, μετα βλέπει, στα μεθανι, γιαμαι συνταγματαρες;



ΣΑΠΟΥΝΑΡΙΑ

Γράφει ο Γιώργος Μουστάκης

Η σαπονοποίηση είναι ανακάλυψη του πατέρα της χημείας, Γάλλου Λαβουεζέ. Η σαπονοποίηση με την οποία αξιοποιήθηκε η μεγάλη ανακάλυψη, έκιναν από τις αρχές του περασμένου αιώνα από την Μασαλία που θεωρείται και η πατρίδα του σαπουνιού.

Οι Συρακιώτες και Καλαρυκιώτες που διέλιπαν στην Ευρώπη γνώρισαν το σαπούνι, διεπίστεωσαν την αποτελεσματικότητά του στο μεγάλο θέμα της καθαριότητας και το έφεραν στα μέρη τους. Συνέπεια διέγυνωσαν ότι αν γίνονταν και στον Ελλαδικό χώρο σαπουναρία, το προϊόν θα είχε ζήτηση και θα έδινε κέρδη, γι' αυτό έκινησαν καλέκαναν σαπουναρία σε όλα τα μέρη του Ιονίου που υπήρχε ελαιοπαραγωγή.

Η εμπορική πείρα, η ανταλόκριση με τα εμπορικά κέντρα και η οικονομική επίφανεια που είχαν βοήθησεν να ιδρυθούν τα σαπουναρία αυτά σεμικρό χρονικό διάστημα, αποκλειστικά από τους Συρακιώτες και Καλαρυκιώτες. Έμειναν δε στα χέρια τους μέχρις ότου η τεχνολογική εξέλιξη άλλαξε τον τρόπο παραγωγής του σαπουνιού.

Τότε οι βιοτεχνικές αυτές μονάδες έκλεισαν.

Δεν είναι εύκολο να γνωρίζει κανείς σήμερα πόσα σαπουναρία έγιναν τότε αφού πέρασαν πολλά χρόνια και δεν υπάρχουν γραπτές μαρτυρίες.

Έκείνα που γνωρίζει είναι του Μπαζάκη και Πατούνη στην Κέρκυρα του Γεωργίου Βασταρούχα¹ και Μπαζάκη στην Ζά-

κυνθο των Χρήστου και Δημ. Βασταρούχο στην Πάργα.

Στην Πρέβεζα ήταν από τα μέσα του περασμένου αιώνα δύο του Κων/νου Μουστάκη φώτισται το κτίριο στη παραλία – και του Μπόλταζή στην οδό Μπιζανίου, που καταδαφίστηκε και έγιναν τα καταστήματα Λαγοπάτη – Βασιλάκου. Προς το τέλος του αιώνα κτίστηκαν άλλα δύο δίκλινα στα παλαιά του Χρ. Τσώκου στην παραλία – εστιατόριο Αιγαίη – και του Κων/νου Ψαλίδα – καταστήματα Τσουσίση, Γίλη – που τελικά έγινε και αυτό ιδιοκτησία του Ιατρού Λεωνίδα Πάλιου που ήταν Γαμβρός από την δεύτερη κόρη και κληρονόμος του Μπόλταζή.

Ο Λεωνίδας Πάλιος ήταν από τους πιο σημαντικούς Συρακιώτες της εποχής του με πολλές δραστηριότητες, δεν άφησε απογόνους, το μοναχόπαιδε του πέθανε σε θεραπευτήριο.

Στην Ζάκυνθο που είχε πολλά ελαιόδεντρα και πηρηνελαιοιουργείο το σαπουναρίο του Μπαζάκη εξελήχθηκε σε δυναμική βιομηχανική μονάδα, όπως και του Πατούνη στην Κέρκυρα που είχε διπλάσια ελαιόδεντρα και πηρηνελαιοιουργείο.

Οι δύο αυτές βιομηχανίες κάλυπταν τις ανάγκες της δυτικής Ελλάδας σε σαπούνι που τότε ήταν μεγάλες.

Το 1932 οι Αφοι Καλημέρη ίδρυσαν το πηρηνελαιοιουργείο της Πρέβεζας, που χροκόπησε και έκλεισε σε πολύ μικρό διάστημα για να ξαναλειτουργήσει από τους νέους ιδιοκτήτες του μετά το 1950.

Από γράμμα που έστειλε τότε στον έμ-

πορο της Πρέβεζας Π. Κοκνουρή το «Εργοστάσιο Σαπωνοποίησης Αποστόλου Γρ. Πατούνη πρόην Μπαζάκη και Πατούνης» διαπιστώνουμε την ισχυρή θέση της βιομηχανίας αυτής και την πρόβλεψη της για την τύχη του εργοστασίου της Πρέβεζας:

«Βιομηχανία Πρέβεζης είναι αδύνατον να ανταπεξέλθει εις τον συναγκρονισμό μας και λόγω ποιότητας και διότι δεν είναι δυνατόν να παρακολουθήσει τις τιμές του εργοστασίου μας αρκεί να λάβετε υπ' οφέν σας ότι: Σαπωνοποίηση Πατρών και Αθηνών προμηθεύονται τους ανθεκτούς σάπουνας του εργοστασίου μας δια να τροφοδοτίσουν την πελατείαν των, συνεπώς όρθιον αύγουστος μεθ' ημών ουδέποτε να φοβιστε τον συναγωνισμόν των άλλων εργοστασίων».

Αριστοί στην παραγωγή, ασυναγώνιστοι στην αγορά, επόμενο ήταν να κρατήσουν στα χέρια του το προϊόν μέχρι τέλους.

¹ Δι. Βόλιο του Ι.Ν. Αγ. Κωνσταντίνου της Παρέβεζας, επιμ. κατερίνασμα το παλαιό.

² 1887 Μάρτιος 30. Ο εις Ζάκυνθον ε. Γούρης Βασταρούχος, καταρρόφος εκ Σαράκην της Ηλιάρου, ελέγχει κατ' επί την παν επιφύλαξ και την επαργύρωση με επιστολή την την 26 Ιανουαρίου 1887, μεταξύ των επιφύλαξ Θρίαμβου.

Τότε στην Πρέβεζα ιερούς θυραφούς, ο Πρεβεζανός Αλεξάνδρος Καραντσούλας, όπος αποφέρεται επι στο Βίλια της Λε. Ι Μεσοτίκαιην ή Λεκκα του Μπότσαρης που τρέφει όπως την ανέγραψε τον Άγιο Βασίλειο, καθεδρικός ναός της Στρατείας, το οποίο ει επι το τέμπλον εκόπις, απομένει από τον Πρεβεζανό θυραφό Αλέντο Καραντσούλα, οπούν δραπολίστηκε 1884, ν. εικόνα στο Τέμπλο του Ι.Ν. Αγίου Νικολάου προ Σιρόκο, επάρχη ποντίκης της Κεφαλονίας, διάρκε Γερρών, με δραπολίστηκε 1900.

Και στην Ζάκυνθο ήπου τούλοι και κοινοί θυραφοί.

Απόγονος των Γιανη, Βασταρούχο, οποιας ει αικούγειτης Βασταρούχη στην Αρτού.

³ Ο Μπαζάκης και Πατούνης την υπ' τους Καλαρούχους.

Στο

Ο Διάβολος προκαλεύει τον Άγιο Πέτρο να οργανώσουν ένα ποδοσφαιρικό ματς για ν' αναμετρήσουν οι δυνάμεις της Καλασης και του Παράδειου. Άλλ' ο Άγιος Πέτρος δεν θήηλε ν' ακούσει τίποτε.

Τελικά, έπειτα από χρόνια, δύο οι παιχτες, του Παναθηναϊκού του Ολυμπιακού και της Α.Ε.Κ. πέθαναν και πήγαν στον Παράδειο.

Τότε ο Άγιος Πέτρος κάλεσε το Διάβολο και του είπε:
Αν θέλεις, μπορούμε να οργανώσουμε εκείνο το μάτς που μου τίγες προτένει.
Είσαι στη διαθέση σου, του είπε ο Διάβολος, αλλά δε χρεετε το παιχνίδι.

Υπάγε πισιν ήσυντα! γέλασε ο Άγιος Πέτρος. Ή ομάδα που θα περιλαμβάνει όλη τη ιστορία του Ελληνικού ποδοσφαιρίου, πώς θα ράσουμε;

Και οικείς θα χρεετε! είπε ο Διάβολος χαμογελώντας πονηρά.
Καταρραμέλε, και πώς μπορει να 'σαι τοσο βέβαιος;
Ειπει φρειά, κάτιο στην Κόλπω, έχουμε μαζεύει όλους τους διεισπρέπες!

ΑΠΟΓΕΥΜΑ ΣΤΟ ΜΠΟΥΝΤΑΡΙ (Βαλανιδούσα)

Κώστας Φίλου

Μεγάλη βδομάδα, με δύο φιλοξενούμενος Αθηναίους διασχίζουμε την κοιλάδα Μερσύνης – εκκλησιών – Βαλανιδούσας. Μια κοιλάδα που την διασχίζει ένας ξερόπόταμος που αυτή την εποχή έχει πεντακάθαρο κρύο νερό και στις όχθες του αναπαύονται θεόρατα πλατάνια, λεύκες και λιτίες. Αριστερά μας ορθώνται το ζακουσμένο παρθένο δάσος Λεκατσά. Δεξιά και αριστερά μια πλημμύρα από αγριολούλουδα κατακυριεύει φράχτες, λιβάδια και βοσκοτόπια. Ο πέρας γεμίζει μυρωδίες, τα ρουθουνιά και τα αυτιά μας χαίρονται το δρόμο απ' τα φυλλώματα και το κελάδισμα των πουλιών. Όλα τα ταμεία της άνοιξης έχουν γεμίσει την πλάση με τα ελέγη της ευφορίας και της χαράς.

Έχουμε βρεθεί σ' ένα κόσμο που ζει ακόμα απειροχώρι και αμόλυντα, σ' ένα κόσμο που στην καπνογόνο Αθήνα ξεχνάμε στις υπέρχει. Πλησιόζουμε στην Βαλανιδούσα. Σταματάμε σ' ένα δρόμο ανάμεσα σε χτήματα μ' ανθισμένα δέντρα. Ρωτάμε έναν άνθρωπο που στέκει στοι φράχτη: «τι δέντρα είναι;» «Μηκιές μας λέει, εδώ στα ορεινά αργούντε να ανθίσουνε.»

Ο ανθρώπος θα κοντεύει τα εβδομήντα έχει ασημιά μαλλιά γύρια από ένα πρόσωπο υψηλόν από τον ήλιο, χέρια, δυσανάλογα μακριά για το μπού του, λες και μακρύνανε απ' την ασταμάτητη επίμονη δουλειά. Τον κερνάμε τοιγύρο για να πλάσουμε κουβέντα μαζί του. Κουβέντα που θα μεγαλώσει την ευδαιμονία που μας έκα-

νε να νοιάθουμε η άθικτη αιωνιότητα της φύσης. Τον ρωτάμε αν τίναι δικό του το χτήμα, και περιμένουμε να τον ακούσουμε να λέει με το δέος, που θα στήναμε αυτή, για ν' ακούσουμε την φωνή της γης.

Αλλά η φωνή του είναι τόσο ανθρώπηνη κι ό,τι μας λέει τόσο επίκαιρο προβληματισμένο, που μας προσγειώνει πολύ ανώμαλα... «Ας πούμε ότι είναι δικό μου, απαντά, και τι με τούτο; Να, εκεί πέρα είναι η γη μου, τη βλέπετε; Κάναμε δύο γιούς, ο ένας πήγε στην Αθήνα κι είναι αερβιτόρος σε ταβέρνα. Ο άλλος είναι εισπράκτορας στα λεωφορεία εδώ στο ΚΤΕΛ. Μας αφήσανε την γη και μένω, αλλά τι να κάνουμε πιά εμείς, γεράσαμε. Αυτός ο δεύτερος, που είναι εισπράκτορας, περνά με το λεωφορείο από το χτήμα και γυρνά απ' την αλλη για να μην το βλέπει... Τέτοια έχθρητα για την γη, μίσος δηλαδή. Ανεξήγητο πράμα... Κι όχι μόνον οι δικοί μου οι γιοί, όχι, πιό πολλοί νέοι, μπρού να σας που ότι σχτώ στους δέκα... Δεν την θένε τη γη οι νέοι... εμένα που βλέπετε είμαι ένας από τους στερνούς. Άμα φύγουμε για τον άλλο κόσμο όσοι είμαστε τώρα γέροι, αντίο μηλιές κι αχλαδιές... Ο κάρπος και τα χωράφια θα ξαναγίνουν όπως ήταν τότε που τα είχαν οι Τούρκοι. Έτσι, περιβόλια εμείς οι Έλληνες τα κάναμε από το 1912 και μετά. Γι αυτό φαρμακώνομαι και λέω τι θα γίνει άμα πεθάνουμε εμείς οι παλιοί. Ξέρετε τι μου λένε οι γιοί μας; Εμείς άμα πεθάνετε θα τα πουλήσουμε γι'

αυτό πούλατα από τώρα να ησυχάσσεις... Άκου πούλατα... Τι είναι τα χτήματα να τα πουλήσουμε; Έπιπλα είναι; Εγώ λέω πως οποιος δεν αγαπά το δέντρο δεν έχει ανθρωπιό μέσα του. Δεν έρει σεις οι μορφούμενοι τι γνώμη έχετε, πάντως, εμένα του αγρύπνιατου αυτή είναι η γνώμη μου... Τι θα δει άνθρωπος που δεν αγαπά την γη του, το δέντρο του, το λουλούδι;

Παντρεύεσαι, λουλούδια σου φέρνουνε, πεθαίνεις πάλι λουλούδια σου φέρνουνε. Δεν λέω είναι σκληρή η δουλειά στη γη. Όμως τι είναι καλύτερο; Σερβιτόρος, εισπράκτορας.

Είμαι από τους στερνούς... Κι η γη μου είναι από τις στερνές... τι να κάνουμε... Εμείς μια φορά δεν τα πουλάμε, εμείς έτσι ζόμαμε, με τα δέντρα, όμα πεθάνουμε μεις ας τα πουλήσουμε... Ν' ανοίξει δικά του ταβέρνα ο ένας και ν' αγράσει αυτοκίνητο ο άλλος...

Φύγαμε αφήνοντάς τον στην φυσική του μοναξιά, ανάμεσα στις ανθισμένες μηλιές. Όμως κι εμείς ήμασταν στο ίδιο φυσικό χώλι.

Την άδικη αιωνιότητα της φύσης που μας είχε στην αρχή αναστηλώσει, τη νοιάσαμε ζωντικά στα τελευταία της. Σαρώς μαζί με το χτήμα του να κινδύνευε να ξεπούλησει ακόμα και η άνοιξη.

Όταν ωστέρα από αρκετή ώρα αποπής φτάσαμε στην Πρέβεζα, περιέργο κι οι τρεις μας κάναμε τις ίδιες σκέψεις. Είναι λυπηρό να βλέπει κανείς τους νέους να μαγνητίζονται από τα απατηλά φύτα των πολεων που κρύβουν αβεβαιότητα και κινδύνους μόνο.

Πρέπει με κάθε τρόπο να ενημερωθούν οι νέοι, ότι το μέλλον τους είναι κοντά στη γη.

Η καλλιέργεια της γης θα γίνει στο κοντινό μέλλον τους η επικερδεστηριακή απασχόληση, πολύ πιό υγιεινή από οποιαδήποτε απασχόληση μέσω στις πόλεις.

Και ας μην ξεχνάμε ότι το παν στον άνθρωπο είναι «η καλή υγεία σωματική και φυσική».

Κώστας Φίλου

ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΟΥ ΔΑΣΟΥΣ

Εμπήκα μέσα στην απέραντη εκκλησία που ανθρώπου χέρι δεν την έχει χτίσει που πέρα ως πέρα έχει σκέπτη τον ουρανό στην εκκλησιά πουλερικούτια της τη φωστή

**

Τα δένδρα σαν κατάρτια δίχεος τελειωμό με τα γερύ κλαδιά τους απλευτά χέρια πιστών έμοιαζαν κείνο το πριντό για κάποια δέσηση όλα μαζί υψηλάνε.

**

Του δασούς γέλινουν οι αναρίθμητες φωνές σεμνά της Κυριακής τη λειτουργία κι έχουν τα ανθούλακια τους αντί λιβανωτό το μέρος τους για την ημέρα την αγία.

**

Κανδούλια κι λαμπόδες είχαν αναφτεί από την κάθε μιά του ήλιου σχίδη, παντού ο ύμνος εποκρημάνων της χαράς κι άλαπε της ζωής ασθεστή ελπίδα.

**

Στο Αγιο τούτο τόπο προσκυνήτης γονάτισε μ' αιλέβισα κι η ψυχή μου κι τότε ενέθηκε σαν μέσα σ' εκκλησιά στης Κυριακής την προσευχή κι η προσευχή μου.





ΑΦΙΕΡΩΜΑ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

Επιμέλεια Αφιερώματος: Γ.Χ. ΖΑΚΑΣ
(καθηγητής Φιλόλογος)

Πραγματοποιήθηκε στις 3 και 4 Αυγούστου στην αίθουσα τελετών της Ένωσης Γεωργικών Συνεταιρισμών στο Καναλάκι το πρώτο Περιφερειακό Συνέδριο για την ανάπτυξη της περιοχής Φαναρίου με θέμα «Ανάπτυξη και Πολιτισμός» που διοργάνωσε ο Πολιτιστικός Σύλλογος Φαναρίου σε συνεργασία με την Κοινότητα και το Κέντρο Λαϊκής Επιμόρφωσης Καναλακίου.

Την έναρξη των εργασιών κήρυξε ο Νομάρχης Πρέβεζας κ. Στρατινάκης, ενώ χαιρέτισαν εκπρόσωποι των συνδιοργανωτών φορέων και των πολιτικών κομμάτων. Από τους Βουλευτές του Νομού παραυρεθήκε και χαιρέτισε τους Συνέδρους ο κ. Κατηνιώτης, βουλευτής του ΠΑΣΟΚ.

Πάνω από 150 αντιπρόσωποι φορέων από όλο το Νομό και κάτοικοι της περιοχής Φαναρίου πήραν μέρος στο Συνέδριο, τις εργασίες του οποίου άνοιξε με σύντομη ομιλία του ο πρόεδρος της Οργ. Επιτροπής που αναφέρθηκε στην προετοιμασία και στους στόχους του Συνεδρίου.

Ακολούθησαν οι προγραμματισμένες εισηγήσεις ως εξής:
Γ. Σκλαβούνος, εκπρόσωπος ΥΓΝΑ «Η Ανάπτυξη ως θεωρία και διαδικασία»

Χρ. Βακάκης, εκπρόσωπος ΑΤΕ «Τα κίνητρα της ΑΤΕ για την Αγροτική ανάπτυξη»

Απ. Ντούσιας, Πρόεδρος Ε.Γ.Σ. Πρέβεζας «Συνεταιριστικές δυνατότητες για ανάπτυξη της περιοχής Φαναρίου»

Ευρ. Αφεντουλίδης, εκπρόσωπος ΤΕΕ «Δυνατότητες αξιοποίησης της Τύρφης στην περιοχή Κοράνης».

Με βάση τις εισηγήσεις και τις προτάσεις της Οργ. Επιτροπής (προστιθεντικό ιλικό) άρχισε ο διάλογος που συνέχιστηκε σε όλη τη διάρκεια της 2ης μέρας του Συνεδρίου με τοποθετήσεις των Συνέδρων και παρέμβασης των εισηγητών. Τη λήξη των εργασιών του Συνεδρίου κήρυξε ο Πρόεδρος της Ε.Γ.Σ. Πρέβεζας, κ. Απ. Ντούσιας.

Α. Ο ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Βασικός άξονας του προβληματισμού των Συνέδρων ήταν οι δυνατότητες και οι προοπτικές για ανάπτυξη της περιοχής με αξιοποίηση όλων των παραγογικών δυνάμεων (Κράτος, Τ.Α., Συνεταιρισμοί, Σύλλογοι). Συνοπτικά ο προβληματισμός αναπτύχθηκε κατά τομέα ως εξής:

1. Αγροτοβιομηχανικός Τομίας:

Τονίστηκε με έμφαση ότι οι Γεωργικοί Συνεταιρισμοί και κάθε μορφή συλλογικής δράσης έχουν παίξει σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της περιοχής, συμβάλλοντας στη βελτίωση του αγροτικού εποδηματος και τη γενικότερη πρόοδο του τόπου. Ταυτόχρονα διαγράφηκαν οι προοπτικές και επισημάνθηκαν οι μεγάλες συνεταιριστικές δυνατότητες που υπάρχουν κάτω από τις σημερινές συνήθειες (κοινωνικές, θεατρικές κλπ.) για αγροτική ανάπτυξη. Οι δυνατότητες αυτές συνδυάζονται:

α) με την ολοκλήρωση των έργων στην πεδιάδα του Αχέροντα σύμφωνα με τους στόχους του δεσμού προγράμματος για εξασφάλιση υποδομής.

β) με την προώθηση του Κτηματολογίου σύμφωνα με τους στόχους του Υπουργείου Γεωργίας για συνολικό σχεδιασμό της αγροτικής ανάπτυξης στην περιοχή και γ) με τη συνένωση συνεταιρισμών και την ανάπτυξη συλλογικών και ατομικών πρετοβουλίων για αξιοποίηση των κινήτρων της ΑΤΕ σε μια προοπτική σύγχρονης αγροτικής ανάπτυξης.

2. Περιβαλλοντικός – Τουριστικός – Πολιτιστικός – Εκπαιδευτικός Τομέας:

Ο προβληματισμός των Συνέδρων αναπτύχθηκε με δεδουλεύοντα:

α) τους πλούσιους φυσικούς πόρους και τη μεγάλη πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

β) τα συμπτώματα υπανάπτυξης και στρεβλής ανάπτυξης.

γ) την έλλειψη υποδομής και

δ) τη διάθεση των κατοίκων να συμβάλλουν στην κοινωνική και πολιτιστική ανάπτυξη του τόπου τους.

Τονίστηκε ιδιαίτερα η σημασία της συνεργασίας των τοπικών φορέων για καταγραφή – μελέτη των προβλημάτων και για διαμόρφωση συλληρομένων προτάσεων σε μια προσπάθεια δημιουργικής συμβολής των φορέων στην ανάπτυξη της περιοχής με συμμετοχή και προς άφελος των κατοίκων της. Προς αυτήν την κατεύθυνση μπορούν να εξεταστούν σε πρώτη φάση οι δυνατότητες για συνένωση Κοινοτήτων της περιοχής, ενοποίηση Δημοτικών Σχολείων και αξιοποίηση τουριστικών τόπων στην περιοχή με εφαρμογή εναλλακτικών μορφών τουριστικής ανάπτυξης.

Β' ΠΡΟΣΥΝΕΔΡΙΑΚΟ ΥΑΙΚΟ

1. «ΧΩΡΟΘΕΤΗΣΗ - ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ»

Η περιοχή Φαναρίου αποτελεί το Β.Δ. τμήμα του Ν. Πρέβεζας περιλαμβάνοντας την έκταση μεταξύ Ιονίου και διαχωριστικής γραμμής των Νομών Πρέβεζας - Θεσπρωτίας πλην περιοχής Πάργας. Αποτελεί γεωγραφική ενότητα που συνθέτουν η πεδιάδα του Αχέροντα μαζί με τους ρεματινούς όγκους στους οποίους καταλήγει. Χαρακτηριστικό του ορεινού τμήματος της περιοχής είναι το σχετικά άγονο έδαφος (έλλειψη δασών, καλλιεργησιμών εκτάσεων κλπ.) σε αντίθεση με τους σημαντικούς φυσικούς πόρους της πεδιάδας του Αχέροντα (εύφορο έδαφος, υδάτινο δυναμικό, τύφη κλπ.). Τέλος, η παραλιακή ζώνη από Ριζά μέχρι Αμμουδιά καθώς και ορισμένες άλλες τοποθεσίες στην ενδοχώρα αποτελούν αξιοποίησμας πηγές υδρού κάλλους.

A. Δημογραφικά Χαρακτηριστικά

Ο πληθυσμός της περιοχής Φαναρίου (π.Φ.) κατά την τελευταία απογραφή ήταν 10.656 κάτοικοι σε σύνολο 55.915 του Νομού που κατανέμονται σε 38 οικισμούς και 25 κοινότητες σε σύνολο 136 και 66 του Νομού αντίστοιχα. Εποι, ως περιοχή η π.Φ. κατατάσσεται σε επίπεδο Νομού πρώτη σε αριθμό οικισμών και κοινοτήτων και δεύτερη σε πληθυσμό μετά την περιοχή της Πρέβεζας. Χαρακτηριστική είναι η σημαντική αύξηση του πληθυσμού που έχει παρουσιάσει τελευταία η κοινότητα Καναλακίου - διοικητικό και εμπορικό κέντρο της π.Φ. - κατά 32% με δεδομένη τη φθίνουσα τάση του πληθυσμού α) σε επίπεδο Νομού β) σε επίπεδο ορεινών οικισμών της π.Φ.

B. Οικονομικά Χαρακτηριστικά (Απασχόληση)

Με εξαίρεση την κοινότητα Καναλακίου που παρουσιάζει έντονα χαρακτηριστικά αστικοποίησης (= 20% των κτισμάτων στεγάζουν κατοίκια και υπηρεσίες) οι κάτοικοι της περιοχής απασχολούνται κύρια με τη Γεωργία (πεδινά) και με την Κτηνοτροφία (ορεινά). Η απασχόληση κατά τομέα επηρέαζεται από τα παρακάτω δεδομένα:

I. Γεωργία

a) Εκτάσεις της πεδιάδας του Αχέροντα

- Συνολική έκταση = 50.000 στρέμματα
- Καλλιεργήσιμη έκταση = 40.000 στρ.
- Αρδευόμενη έκταση: 6.830 στρ. (1/7 σε σχέση με τα 50.000 στρ. που είναι ο στόχος του πενταετούς προγράμματος).

- Βάλτοι = 10.000 στρ.

β) Γεωργικός κλήρος: = 20 στρ. κατά μ.ο. ανά γεωργική εκμετάλλευση γ) ειδη καλλιεργειών: φασόλι, καλαμπόκι, βαμβάκι.

2. Μεταποίηση

Σε ένα σύνολο πάνω από 100 μεταποιητικές επιχειρήσεις που λειτουργούν στο Νομό η περιοχή συμπεριέχει με λιγότερες από 10 μικρής δυναμικότητας που δεν αξιοποιούν τους κύριους παραγωγικούς πόρους της περιοχής.

3. Τουρισμός

Η έλλειψη υποδομής δεν έχει επιτρέψει την τουριστική ανάπτυξη.

G. Περιβαλλοντικά Χαρακτηριστικά

Η άναρχη οικοδομική ανάπτυξη ιδιαίτερα στο Καναλάκι έχει συσσωρεύσει προβλήματα που αντιμετωπίζουν τα αστικά κέντρα (έλλιψη κοινόχρηστων χώρων, αποχέτευση, κλπ.).

D. Πολιτιστικά Χαρακτηριστικά

Η περιοχή διαθέτει πολιτιστική ομοιογένεια και πλούσια πολιτιστική κληρονομιά (αρχαιολογικά μνημεία, έργα λαϊκής τέχνης κλπ.) που δεν έχει αξιοποιηθεί.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Για την οριοθέτηση της π.Φ. εκτός από τα γεωγραφικά κριτήρια πήραμε υπόψη

α) το διοικητικό και εμπορικό κέντρο (Καναλάκι) ως σημείο αναφοράς για τους γύρω οικισμούς

β) την πολιτιστική φυσιογνωμία της περιοχής και γ) τις προτάσεις του ΥΧΟΠ για χωροταξική οργάνωση του Νομού Πρέβεζας (δεκ. ΥΧΟΠ, Μάρτιος 1984).

ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

(κατάλογος Οικισμών/Κοινότητων)

ΟΡΕΙΝΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Αιδονιά
Άνω Ράχη
Βαλανιδούσα
Βράχος
Δεσποτικό
Κ. Δεσποτικό
Εκκλησίες

ΠΕΔΙΝΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ

Κ Αηδόνι	K
Κ Αμμουδιά	K
Κ Αχερουσία	K
Κ Βαλανιδοράχη	K
Κ Βουβολόταμος	K
Δίκορφο	
Κ Θεμέλιο	K



Κορυφόλα	Καναλάκι	K
Κουκούλι	Κ Καστρί	K
Λούτσα	Κ Κλεισούρα	K
Λυγιά	Κορώνη	
Σκαφιδωτή	Κ Κορκονόπουλο	K
Κ. Σκαιριδωτή	Κυψέλη	
Σκελαστό	Κ Μεσολόταμος	K
Τρίκαστρο	Κ Μουζακέικα	K
Τσεκούρι	Νάρκισσος	K
Χεμαδιό	Κ Ξηρόλοφος	
	Σταυροχώρι	K
	Τζάρα	
	Τσουκνίδα	
	Χάχλα	
Σύνολο ορειν. Οικισμών 17	Σύνολο πλ. Οικισμών 21	
Κοινοτήτων 12	Κοινοτήτων 13	

Σύνολο Οικισμών/Κοινοτήτων περιοχής 32/25

ΧΑΡΤΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ ΦΑΝΑΡΙΟΥ

3. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Οι προτάσεις μας για ανάπτυξη της περιοχής κατατάσσονται κατά τομέα (Αγροτοβιομηχανικός, περιβαλλοντικός – πολιτιστικός – τουριστικός, εκπαιδευτικός) και αποτελούν απλές επισημάνσεις που συμπληκώνουν τις εκτιμήσεις και αναζητήσεις των κατοίκων της περιοχής όπους εκφράστηκαν προσυνεδριακά. Τις προτάσεις αυτές καταθέτουμε στο Συνέδριο με σκοκό να συζητηθούν, να εξειδικευτούν και να επλουτισθούν σε συσχετισμό με το πνεύμα των επιμέρους εισηγήσων και του Συνεδρίου.

Α' Αγροτοβιομηχανικός Τομέας:

Συνεργασία με Ε.Γ.Σ. ΠΑΣΕΓΕΣ, ΑΤΕ, Υπουργείο Γεωργίας, ΙΓΜΕ και άλλους αρμόδιους φορείς για μελέτη και προώθηση των θεμάτων:

1. Σύνδεση της αγροτικής δραστηριότητας με ίδρυση κτηνοτροφικών συνεταιρισμών παραγωγής κρέατος (π.χ. Βοοτροφία, Χοιροτροφία, Αιγολοφατοτροφία κλπ.).

2. Ίδρυση συνεταιριστικής μετολογικής επιχείρησης την σκευασία, τυπολοίηση ή βιομηχανική επεξεργασία ενός από τα γεωργικά προϊόντα που παράγονται ή μπορούν να παραχθούν στην περιοχή.

3. Εδαφολογική και κλιματολογική έρευνα για προσδιορισμό των καλλιεργειών που μπορούν να γίνονται στην περιοχή.
4. Προώθηση των ομαδικών καλλιεργειών στις Κοινοτικές ή δημόσιες εκτάσεις σε παιδαριατρική βάση.
5. Σχεδιασμός δενδροφύτευσης ορεινών περιοχών.
6. Αξιοποίηση βάλτου Αμμουδιάς – Βαλανιδορράχης.
7. Δυνατότητες ιχθυοκαλλιέργειας.
8. Αξιοποίηση τύρφης και υδάτινων πόρων.

Β. Περιβαλλοντικός – Πολιτιστικός – Τουριστικός Τομέας

Συνεργασία με Νομαρχιακό Συμβούλιο, ΕΟΤ, ΥΧΟΠ, και ΥΠΠΕ/ΥΝΤΑ για μελέτη και προώθηση των θεμάτων:

1. Τουριστική αξιοποίηση των ακτών του Ιονίου (πρόσβαση στις παραλίες, Κοινοτικά Κάμπινγκ Αμμουδιάς, Αγροτοτουρισμός Λούτσας, Βράχου, Λυγιάς κλπ.).

2. Αντιμετώπιση πλημμυρών Αχέροντα και αξιοποίηση δάσους Καστριού.

3. Συνολική αξιοποίηση και προβολή της πολιτιστικής κληρονομιάς με κύρια αιχμή το Νεκρομαντείο ως αρχαιολογικό μνημείο μοναδικής αξίας (Διαμόρφωση τοπίου αρχαιολογικών χώρων, ανέγερση Αρχαιολογικού και Λαογραφικού Μουσείου στο Μεσοπόταμο, επιστροφή αρχαιολογικών ευρημάτων κλπ.).

4. Αξιολόγηση και αξιοποίηση φυσικού θεάτρου Κορώνης.

5. Έρδυση και λειτουργία Πνευματικού κέντρου στο Καναλάκι για ενίσχυση και συντονισμό των πολιτιστικών δραστηριοτήτων στην περιοχή.

6. Ανέγερση Διοικητηρίου, κλειστού Γυμναστηρίου και ολοκλήρωση των εργασιών του Γηπέδου στο Καναλάκι.

7. Εξέύρεση οικολέδων για δημιουργία πάρκων στο Καναλάκι και παιδικής χαράς σε όλα τα χωριά.

8. Σχεδιασμός για κεντρικό φωτισμό στους οικισμούς που βρίσκονται κοντά στις κύριες οδικές αρτηρίες.

Γ. Εκπαιδευτικός τομέας

Συνεργασία με το 2ο Γραφείο Λ.Ε. και τη Διεύθυνση Μ.Ε. για μελέτη και προώθηση των θεμάτων:

1. Ενοποίηση των Δημοτικών Σχολείων της περιοχής στην προοπτική λειτουργίας Πολυθέσιων Δημοτικών Σχολείων για όλους τους μαθητές.

2. Ανέγερση στο Καναλάκι ΚΕΤΕ με προβλεψη για συστέγμαση με το Γενικό Λύκειο σε μια προοπτική λειτουργίας Πολυκλαδικού Λυκείου στην περιοχή.

Για την υλοποίηση των προτάσεων αυτών σε μια προοπτική γενικότερης οικονομικής, κοινωνικής και πολιτιστικής ανάπτυξης απαιτείται:

- Συντονισμός της δράσης των τοπικών φορέων.
- Συνένωση με το Καναλάκι των γειτονικών οικισμών
- Συγκρότηση διακοινοτικής επιτροπής περιφερειακής ανάπτυξης Φαναρίου για συστηματική καταγραφή των προβλημάτων, διαμόρφωση ολοκληρωμένων προτάσεων και ενίσχυση αναπτυξιακών πρωτοβουλιών.

Γ' ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

1. Προστομασία – Αφόρηση και στόχοι του Συνέδριου

Γ.Χ. Ζάκας, εκπρ. Οργ. επιτροπής

Κυρίες και κύριοι Σύνεδροι, Αιδεσιμότατε, κ. Νομάρχη,

Στο συνέδριό μας που διοργανώνεται ο Πολιτιστικός Σύλλογος Φαναρίου σε συνεργασία με την Κοινότητα και το Κέντρο Λαϊκής Επιμόρφωσης Καναλακίου συμμετέχουν με εισηγήσεις δύο Κρατικοί φορείς, το ΥΝΓΑ και η Διοίκηση της ΑΤΕ, μαζί με δύο Κοινωνικούς φορείς, την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Ν. Πρέβεζας και την Επιτροπή Πρέβεζας του Τεχνικού Επιμελητηρίου. Έχουν κληθεί να πάρουν μέρος στο Συνέδριο εκτός από τους κατοίκους της περιοχής.

α) Όλοι οι φορείς σε επίπεδο περιοχής

β) Οι αντιπροσωπευτικότεροι φορείς σε επίπεδο Νομού και

γ) Οι βουλευτές του Νομού, τα κόμματα και οι εκπρόσωποι του τύπου.

Ανταποκρίθηκαν στην πρόσκλησή μας και παρεμπισκονται κανονικά από 100 (εκατό) κάτοικοι της περιοχής και πάνω από 50 (πενήντα) εκπρόσωποι φορέων. Τους ευχαριστούμε. Ευχαριστούμε επίσης

α) την Ένωση Γεωργικών Συνεταιρισμών Πρέβεζας για την καραχωρηση της αίθουσας.

β) Τον τοπικό και Αθηναϊκό Τύπο («Βήμα») καθώς και την ΕΡΤ για την προβολή του Συνέδριου μας και

γ) τα «ΠΡΕΒΕΖΙΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ» που ανάλαβαν την έκδοση των πρακτικών του Συνέδριου.

Για τις ατέλειες και παραλείψεις ζητούμε την επισκεψία σας. Μια τέτοια παράλειψη είναι η μη συμμετοχή της ΠΑΣΕΓΕΣ στο Συνέδριο μας που οφείλεται αποκλειστικά στην καθυστέρηση μας να την καλέσουμε.

Το θέμα του Συνεδρίου μας είναι «Ανάπτυξη και Πολιτισμός». Κατά την προετοιμασία του συναντήσαμε πολλές δυσκολίες. Οι κυριότερες συνδέονται με φαινόμενα παθητικότητας, σδράνειας και άγνοιας. Είναι χαρακτηριστικές οι εκφράσεις που ακούσαμε σε σχετικές συζητήσεις:

- «Δε γίνεται τίποτε»
- «Εδώ το λέν Φανάρι» κατά το «εδώ είναι Μπαλκάνια».

Δεν απογοητευτήκαμε. Προχωρήσαμε στην προετοιμασία του πρωτοβουλιακού υλικού που είναι διατυπωμένο στα δύο κείμενα που έχουν διανεμηθεί. Σίγουρα το υλικό αυτό για υποκειμενικούς και αντικειμενικούς λόγους είναι ελλιπές. Μπορεί όμως σε συνδιασμό με τις επιμέρους επηγησίες να αποτελέσει πρόταση για διάλογο με θέμα του Συνεδρίου μας είναι:

«Ανάπτυξη και πολιτισμός» στην περιοχή Φαναρίου. Είναι βέβαιο ότι οι ατομικές και συλλογικές πρωτοβουλίες σε επίπεδο περιοχής είναι ο καλύτερος τρόπος για την αξιοποίηση του διαλόγου μας.

Η απόφασή μας για διοργάνωση Συνεδρίου είχε ως αφόρμηση.

α) Το γεωφυσικό και πολιτιστικό πλούτο της περιοχής Φαναρίου που, ενώ είναι ιδιαίτερα σημαντικός, μένει σε μεγάλο βαθμό αναξιοποίητος.

β) τον προβληματισμό των κατοίκων της περιοχής σχετικά με τις δυνατότητες και προοπτικές για βελτίωση του βιοτικού επιπέδου και πολιτιστική πρόοδο και

γ) Τις ευκαιρίες που δίνονται από διάφορους θεσμούς για περιφερειακή ανάπτυξη.

Με βάση αυτά τα δεδομένα ξεκίνησε η προετοιμασία του Συνεδρίου μας. Προσδοκία της Ο.Ε. είναι το Συνέδριο αυτό ν' αποτελέσει μόνιμο θεσμό ενταγμένο στην αναπτυξιακή διαδικασία του τόπου. Προσβλέπουμε σ' ένα Συνέδριο εργασίας με πρακτικά αποτέλεσμα και συνέχεια και όχι σ' ένα Συνέδριο εντυπώσεων ή σκοπιμοτήτων που απομακρύνει όσους ενδιαφέρονται πραγματικά και μπορούν να συμβάλλουν στην ανάπτυξη της περιοχής μας.

Σε αντιστοιχία με αυτή τη φιλοσοφία βρίσκονται οι στόχοι μας που είναι το Συνέδριο να αποτελέσει ερέθισμα.

- για συνειδητοποίηση, καταγραφή και μελέτη των προβλημάτων
- για κατάθεση ιδεών και προτάσων και
- για ανάληψη ευθυνών και δράση στα πλαίσια μιας μόνιμης συνεργασίας των αναπτυξιακών φορέων της περιοχής και όχι σε ανταγωνιστική βάση μεταξύ τους.

Απότελος στόχος μας είναι η ίδια η ανάπτυξη της περιοχής Φαναρίου με τη συμμετοχή και προς οφέλος των κατοίκων της.

Έχοντας ν' αντικαλέψουμε με τα φαινόμενα ποθητικότητας, αδράνειας και άγνοιας διοργανώσαμε αυτό το Συνέδριο στην προσπάθεια μας να συμβάλλουμε στην ενεργοκοίτηση της λαϊκής θέλησης που αποτελεί την κινητήρια δύναμη κατά του οικονομικού μαρασμού, της πολιτιστικής υποβάθμισης και της πνευματικής λειψυδρίας του τόπου μας.

Η αξιοποίηση των πρακτικών, των συμπερασμάτων του Συνεδρίου, είναι, όπως είπα στην αρχή, υπόθεση ατομικών και συλλογικών πρωτοβουλιών. Δεν αποτελούμε οι διοργανωτές του Συνεδρίου συνδικαλιστική οργάνωση. Είμαστε ένας πολιτιστικός Σύλλογος που συνεργάζεται με την τοπ. Αυτή και με έναν κοινωνικολιτιστικό φορέα, την ΝΕΛΕ και μ' αυτή τη συνεργασία προσπαθούμε να προωθήσουμε τη λύση των προβλημάτων της περιοχής.

Η διαδικασία για την Α' φάση, για απόψε δηλαδή, περιλαμβάνει εισηγήσεις, Διευκρινιστικές ερωτήσεις και απαντήσεις. Θα συνεχίσουμε αύριο στις 10 η ώρα το προϊ με τοποθετήσεις φορέων και διάλογο στα πλαίσια της Β' φάσης των εργασιών μας.

Πρώτος εισηγητής μας είναι ο εκπρόσωπος του ΥΝΓΑ, κοινωνιολόγος κ. Γ. Σκλαβούνος. Θα εισηγηθεί το θέμα: «Η ανάπτυξη ως θεωρία και διαδικασία». Παρακαλώ το φίλο κ. Γιώργο Σκλαβούνο να πάρει το λόγο.

2. ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ Γ. ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΥ, Κοινωνιολόγου εκπρ. Υ.Ν.Γ.Α.

Θέμα: «Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ως ΘΕΩΡΙΑ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ»

Κύριε Νομάρχη, κύριε Βουλευτή, κυρίες και κύριοι Σύνεδροι, Αιδεσιμότατε,

Θα ήθελα να τονίσω ότι είναι τιμή μου να βρίσκομαι σ' αυτό το Συνέδριο, έχω ξαναπεράσει εδώ σαν προσκυνητής στον τόπο σας – σαν προσκυνητής της Αρχαίας αλλά και της σύγχρονης Ελλάδας. Είναι δύσκολο να μην αρχίζει κανείς συνοισθηματικά όταν νιώθει έτσι. Θέλω να πιστεύω πως, αν έχω κάτι να προσφέρω, δεν θα είναι μονάχα ορισμένα λόγια· θα είναι και μιά προσωπική αγωνία, γιατί τυχαίνει να έχω γεννηθεί και να έχω μεγαλώσει σε επαρχία, όπου ένιωθα λίγο άσχημα, όταν έρχονταν οι «φωτισμένοι» εκπρόσωποι από μια κάλοια πρωτείουσα να φωτίσουν εμάς τους επαρχιώτες. Αν κάτι τέτοιο συμβαίνει και τώρα, θέλω να διευκρινίσω από την αρχή πως δεν είναι στις προθέσεις μου να παίξω το ρόλο του διαφωτιστή ώστε θα με τιμούσε. Πιστεύω πως αν ήρθα εδώ για κάτι, αυτό είναι ο διάλογος. Βέβαια, ο τρόπος που είναι οργανωμένο το Συνέδριο μπορεί να μην επιτρέψει τόσο διάλογο και να μοιάζει μάλλον με

σύνολο από ομίλις προς τη βάση.

Πιστεύω πως η προσπάθεια είναι, όχι απλά αξιέπαινη, είναι πολύ σημαντική! Η αυτοκριτική έχει γίνει κιόλας, δηλ., πριν έρθουμε εδώ μας είχαν επισημανθεί ορισμένες αδυναμίες του Συνέδριου και ξεκινάμε, κατά ένα τρόπο, ένα ξεκίνημα. Έτσι, σαν ξεκίνημα, από τη δική μου την πλευρά θα θέσω μάλλον ερετηματικά και δε θα δώσω απαντήσεις. Ενώ υπάρχουν ολόκληρες εισηγήσεις και για το τι είναι ανάπτυξη και για το τι είναι πολιτισμός, καλό θα είναι θα θέσουμε ερετηματικά πάνω σ' αυτό και ιδιαίτερα στο θέμα μας «Η ανάπτυξη ως θεωρία και διαδικασία». Άλλα για να μπορέσουμε να κάνουμε κάτι τέτοιο, θα πρέπει να εξασφαλίσουμε ένα κλίμα και ένα πνεύμα διαλόγου και συζήτησης.

Ευχαριστώντας τον κ. Νομάρχη για τα καλά του λόγια, ειλικρινά και εγώ συγκινήθηκε να τον βλέπω εδώ Νομάρχη φέρνωστη μνήμη μου ότι δεν ήταν από εκείνα τα χρόνια άνθρωπος φανατικός ή άνθρωπος των άκρων, αλλά ήταν άνθρωπος δημιουργικός. Προσθέτω όμως ότι, αν ήρθα εδώ, δεν ήρθα ως εκπρόσωπος κανενός κόμματος, για κανενός είδους κομματική προπαγάνδα. Έτσι, ξεκινώντας από την αφετηρία πως μονάχα με το ΠΑΣΟΚ ή μονάχα με το ΚΚΕ ή μονάχα με τη Ν.Δ. ανάπτυξη δεν κάνουμε καλό, θα είναι να τεθεί ως προϋπόθεση για τη συζήτηση μία όσο το δυνατόν περισσότερο υπέρ - κομματική διάθεση.

Εάν ξεκινήσουμε έτσι, θα κάνουμε τη συζήτηση ελληνοπρεπέστερη, θα είναι δηλαδή από κοινού αναζήτηση. Γιατί αν δεν είναι από κοινού αναζήτηση θα είναι αντιπαράθεση και αν είναι αντιπαράθεση δεν αξιζει τον κόπο να γίνει. Μέσα σ' αυτό το πντήμα λοιπόν, θα μπορούσαμε να θέσουμε ορισμένες βάσεις για συζήτηση.

Το ΥΓΝΑ, έχει μια κάποια μικρή πείρα, επειδή είναι και καινούριος θεσμός, σε περιφερειακά Συνέδρια. Όπου αλλού έχουμε ξεκινήσαι, ξεκινήσαι με χρόνο προετοιμασίας τουλάχιστον δυο – τρεις μήνες. Οργανώνοντας προσυνεδριακές Συνέδριασις κατά ενότητες Κοινοτήτων, με τους τοπικούς φορείς, με τους φορείς της Νομαρχίας, καταλήγουμε να δουλεύουμε τα προβλήματα και κατά Γεωγραφικές ενότητες και κατά κλάδους αλλά και κατά ενότητες συμφερόντων και ενδιαφερόντων. Σκοπός είναι το Συνέδριο στο οποίο θα καταλήξουμε να είναι αφετηρία, να είναι ξεκίνημα μιας αναπτυξιακής προσπάθειας. Έτσι, λοιπόν, και σήμερα μπορούμε να θεωρήσουμε ότι το συνέδριο είναι ξεκίνημα, ώστε στην επόμενη φάση να λάμε προς αυτή την κατεύθυνση.

Σε σχέση με το θέμα μας:

«Ανάπτυξη και πολιτισμός» το γενικό θέμα, «Ανάπτυξη ως θεωρία και διαδικασία» το ειδικό.

Είναι αλήθεια πως δεν έχουμε αυτό καθαυτό αναπτυξιακή θεωρία.

Παρότι κυβερνήσουμε, κόμματα, τύπος μιλούν συνεχώς για ανάπτυξη, εάν ρωτήσουμε στο επίπεδο συνεταιρισμών, στο επίπεδο υπηρεσιών, στο επίπεδο φορέων, «πως νοείτε αυτόν τον όρο», θα έχουμε εντελώς διαφορετικές απαντήσεις. Αυτό σημαίνει πως, και αν ακόμα έχουμε, μια θεωρία για την ανάπτυξη, αυτή η θεωρία δεν είναι εκλαϊκευμένη, δεν έχει γίνει κτήμα από τους ανθρώπους που θα αξιοποίησουν την δύο ποια αναπτυξιακή θεωρία. Καλό θα είναι, λοιπόν, να θέσουμε ορισμένα ερωτήματα σχετικά με την έννοια της ανάπτυξης, τι είναι ανάπτυξη.

Συνήθως λέγοντας ανάπτυξη έννοούμε ένα μεγάλωμα. Άλλα εάν κάτι που μεγαλώνει, αναπτύσσεται, τότε θα μπορούσαμε πολύ απλά να πούμε ότι, π.χ. και ο καρκίνος είναι ανάπτυξη. Αυτό λογικά σημαίνει πως δεν μπορούμε να ταυτίζουμε τους όρους: άλλο πράγμα είναι η μεγέθυνση, άλλο πράγμα η αυξηση και άλλο πράγμα η ανάπτυξη. Άλλο παράδειγμα πέρα από τη βιολογία: Μπορούμε να πούμε πως η συνεχής αύξηση – μεγέθυνση της Αθήνας, σημαίνει και ανάπτυξη της Αθήνας; Ασφαλώς όχι.

Προχωρώντας έτσι αρνητικά μπορούμε να συμφωνήσουμε ότι ανάπτυξη δεν είναι ούτε αύξηση ούτε μεγέθυνση. Μ' αυτή την έννοια θα μπορούσαμε ακόμα να πούμε ότι ούτε η αύξηση του εισόδηματος είναι υποχρεωτικά ανάπτυξη. Χτυπητό παράδειγμα που αποδείχνει αυτό τον ισχυρισμό: Υπάρχουν περιοχές που, με τη λογική ότι αύξηση του εισόδηματος σημαίνει ανάπτυξη, προχωρήσαν σε σύγχρονες καλλιέργειες. Πραγματικά σ' αυτές τις περιοχές αυξήθηκε το εισόδημα, αλλά ταυτόχρονα η αύξηση αυτή συνοδεύτηκε από άλλα κοινωνικά φαινόμενα, όπως χαρτοπαικία και κακόφημα κέντρα (σκυλάδικα κλπ). Θα μου πείτε ότι είναι κακό πράγμα η διασκέδαση; Όχι, βέβαια. Καταλαβαίνετε όμως ποιό είναι το σημείο που τονίζεται: Εάν η αύξηση του εισόδηματος στη Γεωργία μεταφέρεται στην πράσινη ταύχα ή στο «σκυλάδικο», που και εκείνο έρχεται από την Αθήνα, τότε σε καμία περίπτωση, δεν μπορούμε να μιλούμε για ανάπτυξη και μάλιστα της Γεωργίας. Άλλο χτυπητό παράδειγμα που δεν έχει παρατηρηθεί μονάχα στον τόπο μας αλλά σε πλαγκόσημα κλίμακα, είναι τα αποτέλεσματα από μονομερή μεγέθυνση «ανάπτυξη» του Τουρισμού. Εάν πάρουμε μια κοινωνία, έναν οργανισμό στον οποίο μονάχα ένα μέρος μεγευθύνεται, εάν πάρουμε μια οικονομία στην οποία μονάχα ο Τουρισμός «αναπτύσσεται» θα δούμε ότι τα αποτέλεσμα είναι αρνητικό.

Σχετικά με τον τουρισμό υπάρχουν πολλές μελέτες που έχουν γίνει σε αναπτυγμένες, αναπτυσσόμενες και υπανάπτυκτες χώρες. Τα αποτέλεσματα της μεγέθυνσης, αύξησης του Τουρισμού στις αναπτυσσόμενες και υπανάπτυκτες χώρες είναι αρνητικά, ενώ στις αναπτυγμένες χώρες είναι πολύ θετικά. Παραδείγματα:

Η άφιξη των Τουριστών, π.χ. στη χώρα μας, γίνεται με ξένα αεροπλάνα – ξένης κατασκευής – ή με ξένες εταιρείες. Αν τώρα παρακολουθήσουμε τον τουρίστα από την στιγμή που φεύγει από το Αεροδρόμιο, θα δούμε ότι χρησιμοποιεί στη χώρα μας ξένο αυτοκίνητο και καταλύει στο Ξενοδοχείο που είναι εξοπλισμένο με ξένα μέσα (αριθμομηχανή, ασανσέρ, κρις – κράφτ για διασκέδαση κλπ.). Τα λεγόμενα ευγενή ποτά, και αυτά είναι εισαγωγής. Για να μη φτάσουμε και σε είδη που καταναλώνει ο Τουρίστας, π.χ. το κρέας, που πολλές φορές είναι εισαγωγής. Αποτέλεσμα: Ο τουρίστας που έρχεται εδώ δημιουργεί ζήτηση προϊόντων που παράγονται στη χώρα του.

Στο μεγαλύτερο μέρος τι παράγουμε εμεις από όσα αφορούν τον Τουρίστα; Εμεις παράγουμε γκαρδόνια και σφριβετόρους. Και θέλω εδώ να δούμε κάτι που είναι λίγο η πολύ «υπέρ – κομματικό»:

Εάν, η Ιαπωνία για παράδειγμα, έχει σύνολο εργατικού δυναμικού 100 (εκατό) άτομα και η Ελλάδα 100 (εκατό) άτομα και η Ιαπωνία αξιοποιεί τα 100 (εκατό) άτομα στην παραγωγή τεχνολογίας, ενώ εμεις τα αξιοποιούμε στο «δίσκο», τότε είτε σοσιαλιστικά είναι τα Ξενοδοχεία μας είτε καπιταλιστικά, δηλ. είτε τα Ξενοδοχεία μας βρίσκονται στον έλεγχο της Κοινότητας και του Συνεταιρισμού είτε βρίσκονται στον έλεγχο του ιδιωτή, η ανταγωνιστική δυνατότητα της χώρας μας θα είναι η ίδια ή με μικρές διαφορές. Έτσι στον παγκόσμιο καταμερσμό δύναμης και γνώσης η Ελλάδα θα είναι η χώρα που παίρνει τη δύναμη και τη γνώση που απαιτείται για τη δουλειά του σερβιτόρου, ενώ η Ιαπωνία θα είναι η χώρα που παίρνει τη δύναμη και τη γνώση που απαιτείται για την ανάπτυξη της Τεχνολογίας και βιομηχανίας.

Μ' άλλα λόγια δεν μπορούμε να πούμε πως αύξηση του αριθμού των Τουριστών ή του συναλλάγματος που φέρνουν οι τουρίστες σημαίνει ανάπτυξη έστις και του Τουρισμού. Θα πρέπει να υπολογίζουμε ταυτόχρονα και αυτά που εξάγονται για την αύξηση των Τουριστών, αλλά θα πρέπει να βλέπουμε – όπως πολύ τόνισε και ο κ. Νομάρχης στη σύντομη εισήγησή του – σε ποιό ποσοστό οι διάφοροι τομείς της οικονομίας δένει ο ένας με τον άλλο. Εάν αυτό που λέγεται Τουρισμός στηρίζεται στη υπότιτλη Γεωργία, Βιοτεχνία, βιομηχανία κλπ.

Εάν ο κάθε παραγωγός τομέας τρέφει ο ένας τον άλλο. Γιατί αν αυτό δεν υπάρχει, αν δηλ. ο κάθε κλάδος μεγαλώνει ξεχωριστά από τους άλλους, μπορεί να μεγαλώνει, αλλά, όπως είπαμε για τον Τουρισμό αυτό γίνεται κάτιο από τον έλεγχο ξένων χωρών. Κάτι παρόμοιο μπορεί να συμβεί και άλλο. Έχουμε αυτή τη στιγμή αύξηση της παραγωγής μας σε ορισμένα γεωργικά προϊόντα. Παρατηρούνται όμως και εκεί κάποια παράδοξα:

Ενώ ανταγωνιζόμαστε με π.χ. τους Ολλανδούς στην υπομάτα, ο σπόρος που χρησιμοποιούμε είναι Ολλανδικής προέλευσης, αν θυμάμαι καλά. Εφόσον είναι έτοι, θα ήταν κάπως παράλογο οι Ολλανδοί να μας προμηθεύουν σπόρο κατά τρόπο που θα είχε αποτέλεσμα να ηττηθούν στον ανταγωνισμό που έχουν μαζί μας στην παραγωγή υπομάτας.

Έτσι, εάν και ο Τουρισμός μας δεν είναι σε θέση να τραφεί από υπόπια υπομάτα και ανταγωνιστικά, από υπόπιο κρέας και ανταγωνιστικά και ο ίδιος ο Τουρισμός δεν μπορεί να είναι ανταγωνιστικός. Οι ακτές της Τουρκίας ετοιμάζονται και είναι πρόσφορες, οι ακτές ολόκληρης της Β. Αφρικής ετοιμάζονται και είναι πρόσφορες.

Έτσι, αν δούμε τι συμβαίνει άλλο, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι πρέπει να αντιγράφουμε, θα καταλήξουμε στο συμπλέρωσμα ότι αυτό που λέμε αυτοδύναμη ανάπτυξη, δεν είναι ένα καπρίτσιο του κυβερνώντος κόμματος, αλλά είναι εθνική ανάγκη. Και είτε η κυβέρνηση είναι Α' χρώματος ή Β' κόμματος σαν εθνική ανάγκη πρέπει να το αντιμετωπίζει.

Για να κάνω μία σύντομη επανάληψη θα πω ότι ανάπτυξη δεν είναι μεγέθυνση ούτε του ενός κλάδου ούτε του άλλου κλάδου. Είναι κάτι παρόμοιο μ' αυτό που συμβαίνει σ' έναν οργανισμό που τα διάφορα μέρη του θα πρέπει να μεγαλώνουν όσο είναι αναγκαίο το ένα για να υπηρετεί το άλλο. Όπως συμβαίνει με τον οργανισμό, που δεν μπορούμε να πούμε ότι αναπτύσσεται όταν παθαίνει ελεφαντίαση, το ίδιο συμβαίνει και με την κοινωνία και την οικονομία. Πώς θα πούμε ότι αναπτύσσεται χωρίς κάποιους αυγκεκριμένους στόχους; Και εδώ μπορεί να μπει το ερώτημα: πώς πάμε; Το «πού πάμε» το έχουμε ξεκαθαρίσει; Και ποιός θα το ξεκαθαρίσει; Μπορούμε να έχουμε ανάπτυξη όταν τους στόχους του θέτει μια κυβέρνηση; Μπορούμε να έχουμε ανάπτυξη όταν οι στόχοι έρχονται μονάχα από κάνω; Ποιές είναι οι ευθύνες των «κάτεων» και ποιές είναι των «κάτεων»;

Εάν δεν υπάρχει ψυχολογία ανάπτυξης μπορεί ένας τόπος ν' αναπτυχθεί; Εάν δεν έχουμε τους φορείς – την οργάνωση για ανάπτυξη, πώς θα προχωρήσουμε; Και, βέβαια, στις μέρες που έχουμε πολλές αυγκρούσεις και γκρίνες σχετικά με το θέμα. Θα γίνει ανάπτυξη με τους Συνεταιρισμούς; Ας πούμε ναι. Μα ο συνεταιρισμός δεν είναι μια ιδέα. Είναι και μια πραγματικότητα. Έχουμε τα κατάλληλα στελέχη στην Ενωση Συνεταιρισμών. Η προσπαθήσαμε να διορίσουμε τους συγγενείς και τους φίλους και στελέχώσαμε τους συνεταιρισμούς μα θαους δεν μπόρεσαν να πετύχουν στον ιδιωτικό τομέα. Εάν είναι έτοι, ο Συνεταιρισμός δε θα μπορεί να τραβήξει. Μα μπορούμε να αποκλείσουμε το Συνεταιρισμό; Μήπως θα μπορούσε να αναλάβει η κοινότητα με τις Δήμο – συνεταιριστικές εκχειρήσεις; Θαυμάσια. Αυτό έχει γίνει και στην Αμερική, έχει γίνει και στη

Βουλγαρία, δηλ. σε χώρες και του λεγόμενου Δυτικού κόσμου και του λεγόμενου Ανατολικού κόσμου. Υπάχουν κατεκεί και Συνεταιρισμοί και Δημο - συνεταιριστικές επιχειρήσεις. Άλλα ποιός θα αναλάβει στις δικές μας κοινότητες να τραβήξει αυτή την προσπάθεια ανάπτυξης. Ο Γραμματέας; Είναι ο Γραμματέας το στέλεχος που μπορεί να προγραμματίσει. Μα σ' αυτόν έχουμε αναθέσει τόσες άλλες δουλειές άσχετες με προγραμματισμούς. Θα είναι ο πρόεδρος; Μα μπορεί ο πρόεδρος να κάνει και αυτή τη δουλειά; Πώς θα οργανωθεί η Κοινότητα;

Στο επίπεδο της μιας κοινότητας; Τι συνεταιρισμό θα κάνει ένας πρόεδρος και ένας Γραμματέας, όταν η κοινότητα έχει πληθυσμό 50 (πενήντα) ατόμων; Και πώς θα ανταγωνιστεί τους γίγαντες των Μονοπωλίων. Θα πείτε τότε δεν υπάρχει άλλη ελπίδα, μήπως θα πρέπει να λάμε ξανά και μονάχα στην ιδιωτική πρωτοβουλία; Μη ων η ιδιωτική πρωτοβουλία μονάχα έστινε, δεν θα ήμασταν εδώ που είμαστε σήμερα για να συζητάμε για ανάπτυξη.

Αν πάμε στο επιγεγγελματικό επιπλητήριο ενός Νομού και ρωτήσουμε να μας πουν αν έχουν τις δυνατότητες ανάπτυξης... (αλλαγή κασούττας).

Καταλήγουμε, λοιπόν, ότι είτε καπιταλιστική ανάπτυξη επιδιώκουμε είτε σοσιαλιστική, υπάρχουν ορισμένες προϋποθέσεις.

Απαιτείται αυτό που λέμε «ουσιωρείστη» γνώσεων, κεφαλαίου και οργάνωσης. Χωρίς αυτές τις προϋποθέσεις, χωρίς οργάνωση και γνώση, δεν θα έχουμε ούτε της μιας μορφής αποτελεσματική ανάπτυξη ούτε της άλλης. Έτσι, γνώμη μου είναι, πως ενώ στην παρούσα φάση δίνονται κάποιες προτεραιότητες στους συνεταιρισμούς και δεν έχουν αποκλειστεί τα κίνητρα στους ιδιώτες, φοβάμαι πως συμβαίνει το εξής: μπορεί να γίνεται πολύ συζήτηση για το ποιοί θα είναι η μορφή της ανάπτυξης, αλλά όταν δίνονται οι δυνατότητες και όταν ερχόμαστε να δούμε στην πράξη τις αναπτυξιακές δυνατότητες μιας κοινότητας ή μιας περιοχής βλέπουμε να μην υπάρχουν αυτό που λέμε υποκείμενα ανάπτυξης. Δηλαδή ούτε οι ιδιώτες ούτε ο συνεταιρισμός ούτε η κοινότητα μπορούν να τραβήξουν. Και ενώ τα δάνεια είναι έτοιμα και οι τεχνικοϊκονομικές μελέτες είναι έτοιμες εμείς ως ΥΝΓΑ έχουμε κάνει πάρα πολλές - στο τέλος αντιμετωπίζουμε άλλους είδους εμπόδια. Είχαμε ξεκινήσει στην Κρήτη με ορισμένους εγκαταλειμμένους συνοικισμούς για εφαρμογή εναλλακτικών μορφών Τουρισμού. Ένας απ' αυτούς ο σινοϊκισμός Τζενεβιανά του Ν. Χανίων. Ενώ έγινε η τεχνικοϊκονομική μελέτη για να ξαναστηθεί ο συνοικισμός όπως ακριβώς ήταν, ένας από τους ιδιοκτήτες τελικά διαφώνησε με αποτέλεσμα να καταγήσει ολόκληρη η προσπάθεια.

Φαίνεται, λοιπόν, ότι ούτε το χρήμα ούτε η μελέτη είναι το «παν». Έχει αποδειχθεί ότι ο πλούτος δεν είναι προϋπόθεση πλούτου.

Αυτό είναι θεωρητικά διαπιστωμένο από την εποχή του Αριστοτέλη και έχει επιβεβαιωθεί και στην πράξη. Ο πολύς παρά στην Ελλάδα δε συκεντρώθηκε στη Θεσσαλία και στη Σπάρτη, αλλά σε άγονες περιοχές, στα εγκαταλειμμένα νησιά του Αιγαίου και στα Αμπελάκια, όπου είχαμε και τις πρώτες μορφές συνεταιριστικής ανάπτυξης.

Τελειώνω με το θέμα των πολιτισμού μέτοντας λίγα ερωτηματικά:

Με την ίδια έννοια που δώσαμε στην ανάπτυξη ότι δεν είναι μεγάθυνση τι θα λέγαμε για τον πολιτισμό;

Στις μέρες μας συνηθίζουμε να θεωρούμε πολιτιστική ανάπτυξη την κατανάλωση από πολιτιστικά αγαθά.

Το να μας καθίζουν δηλ. σε μια καρέκλα και να βλέψουμε μια παράσταση. Βέβαια, πολλοί μας λένε πως αν δε βλέπουμε ποσόσφαιρο και βλέπουμε θέατρο ή ακούμε κλασική μουσική τότε αυτό είναι πλέον. Θυ ηθελα να διαφωνήσω. Είτε βλέπουμε ποσόσφαιρο είτε είμαστε στις καρέκλες της όπερας αυτό που μας έδωσε η φύση ή ο θεός, τη δημιουργικότητά μας δεν την καλλιεργούμε. Και στη μια περίπτωση και στην άλλη παίρνουμε σαν το πουλί αυτό που του δίνει η μάνα του. Μ' άλλα λόγια μαθαίνουμε να είμαστε και να παραμένουμε καταναλωτές.

Βάλλαμε μέσα στο σπίτι μας μουσική αλλά χάσαμε τη δυνατότητα να τραγουδάμε. Τώρα τραγουδάνε άλλοι στη χαρά, άλλοι στο θάνατο, άλλοι την εκκλησιά. Στην εκκλησιά ο ύαλτης, στο τραγούδι της χαράς ο τραγουδιστής. Αποτέλεσμα η συνεχής φτώχεια, η συνεχής αδύναμια του ανθρώπου να είναι δημιουργός. Έτσι, αν θε μιλήσουμε για ανάπτυξη πολιτιστική, πρέπει να εννοήσουμε εκείνο που μας βγάζει από την καρέκλα και μας ανεβάζει στο επίπεδο της δημιουργίας.

Ένα πάρουμε έναν άνθρωπο που ζει στην Αθήνα σε κάποια πολυκατοικία και του θέπουμε το ερώτημα «τι τραγούδι του θερισμού ή του τρυγού του φτιάζετε φέτος στην πολυκατοικία» ή απλάντηση, φυσικά, ότι είναι «κανένα», γιατί ο Αθηναίος δε θερίζει και δεν τρυγάει. Μ' άλλα λόγια δεν μπορούμε να δεχωρίζουμε τη διασκέδαση, την πολιτιστική έκφραση από την οργάνωση της ζωής μας. Το «τι» καράγουμε, το «πώς» και το «γιατί», το «πώς» καταναλώνουμε και μοιράζουμε την παραγωγή μας έχει να κάνει με την πολιτιστική ανάπτυξη. Εάν είμαστε λύκοι στην παραγωγή, στη διανομή και στην κατανάλωση των προϊόντων, δεν μπορούμε να είμαστε άνθρωποι στην αναψυχή.

Έτσι, είτε οκεφτούμε από αριστερά, είτε από δεξιά είτε από Κέντρο παραμένει να ενδιαφέρει το ερώτημα, υπάρχει ξένη επιδροσή. Υπόριζη πο-

λιτιστικός υπεριαλισμός; Εάν υπάρχει, εμείς τι θέλουμε να βάλουμε στη θέση του; Ακό τις ρίζες μας υπάρχει κάτι που αξίζει να διατηρηθεί και τι είναι αυτό; Επιστροφή στις ρίζες είναι να πάμε προς τα πίσω και ανάπτυξη είναι να πάμε μπροστά ή είναι κάτι άλλο; Έχουμε δικαίωμα να διαλέξουμε τον πολιτισμό μας; Έχουμε δηλ. δικαίωμα πολιτιστικής αυτοδιάθεσης και πώς αυτό συνδέεται με την εθνική και την πολιτική αυτοδιάθεση;

Τα παραπάνω ερωτήματα, ίσως και άλλα, μπορούν να αποτελέσουν άδονις για τη συζήτηση που θα επακολουθήσει, η οποία πιστεύω να καλύψει και τα κενά που αναλόφευκτα υπάρχουν σε μια εισήγηση, όταν γίνεται χωρίς χειρόγραφο.

3. ΕΙΣΗΓΗΣΗ ΤΟΥ Ευρ. Αφεντουλίδη

(Μηχανολόγου - Οικονομολόγου, εκπρ. του ΤΕΕ (Τ.Ε. Πρέβεζας)

Θέμα: Δυνατότητες αξιοποίησης της Τύρφης στην περιοχή Κορώνης

Εκ μέρους του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδας ευχαριστούμε την Οργανωτική Επιτροπή για την πρόσκληση να συμμετάσχουμε στη σημερινή εκδήλωση. Πριν προχωρήσουμε στην ανάπτυξη του θέματος θα θέλαμε να αναφέρουμε πληροφοριακά τα εξής:

1. Σχετικά με το κοίτασμα της τύρφης στην Κορώνη βρίσκεται σε εξέλιξη μελέτη σκοπιμότητας που προβλέπεται να ολοκληρωθεί στο τέλος του 1985. Η μελέτη αυτή γίνεται από ομάδες επιστημόνων, υπαλλήλων του ΙΓΜΕ, του Υπ. Γεωργίας και της Αγρ. Τράπεζας.

2. Μέχρι τώρα από δημοσιεύματα στον Τύπο έχουν γίνει γνωστά ορισμένα ποσοτικά στοιχεία του κοίτασματος, ενώ με την ολοκλήρωση της μελέτης αναμένεται να γίνουν γνωστά τα ακριβή ποιοτικά στοιχεία του κοίτασματος. Αυτά τα ποιοτικά στοιχεία θα επηρέασουν ασφαλώς και την τελική απόφαση για την τύχη του κοίτασματος.

3. Για το πώς θα αξιοποιηθεί η τύρφη της Κορώνης υπάρχει διαφωνία ανάμεσα στο Υπουργείο Γεωργίας και στην Αγροτική Τράπεζα. Η Αγροτική Τράπεζα θεωρεί ότι είναι συμφορότερο να αξιοποιηθεί η τύρφη με την εξόρυξη και τη χρησιμοποίησή της σαν βελτιωτικό του εδαφούς (λίπασμα). Αντίθετα το Υπουργείο Γεωργίας υποστηρίζει ότι η Τύρφη αξιοποιείται καλύτερα αν δεν αξορυχθεί αλλά παραμείνει ως έχει, κάγοντας πιο εύφορα τα εδάφη όπου βρίσκεται.

4. Η δική μας εισήγηση θα βασιστεί στα λίγα στοιχεία που έχουν δημοσιευτεί στον Τύπο, θα έχει περισσότερο ενημερωτικό χαρακτήρα και θα δίξει κύρια την οικονομική διάσταση του θέματος.

Περνάμε τώρα στην ανάπτυξη του θέματος, αναφέροντας στην αρχή λίγες συγκεκριμένες γνώσεις για την τύρφη.

Η τύρφη είναι ορυκτό του άνθρακα, με περιεκτικότητα σε άνθρακα, από 55 μέχρι 65 %. Σχηματίζεται σε ζέλη και λίμνες με την αργή αποσύνθεση της οργανικής ύλης των φυτών του πυθμένα χάρη στη δράση μικροοργανισμών σε αναερόβιες συνθήκες (δηλαδή χωρίς την παρουσία ατμοσφαιρικού αέρα).

Η χημική σύσταση και η ποιότητα της τύρφης εξαρτάται από το φυσικό είδος από το οποίο προέρχεται, από τις φυσικές συνθήκες υπό τις οποίες γίνεται η αποσύνθεση και από την ηλικία του κοιτάσματος.

Τα κοιτάσματα της τύρφης είναι επιφανειακά και έχουν μικρή γεωλογική ηλικία (όχι πάνω από 50.000 χρόνια), είναι δηλαδή τα πιο συγχρόνα από τα κοιτάσματα του άνθρακα.

Η απορροφητική ικανότητα της τύρφης σε νερό είναι συνήθως 8 πλάσια μέχρι 10 πλάσια του βάρους της, γι' αυτό και το βάρος της εξαρτάται από την περιεκτικότητά της σε υγρασία. Η διατιθέμενη στο ευπόριο τύρφη έχει υγρασία που κυμαίνεται από 30 μέχρι 45 % του βάρους της.

Όταν το κοίτασμα είναι μεγάλο, τότε συνήθως η τύρφη συμφέρει να χρησιμοποιηθεί σαν καύσιμο. Όταν όμως το κοίτασμα είναι μικρό τότε, κατά κανόνα, η μόνη οικονομικά συμφέρουσα δυνατότητα είναι η χρησιμοποίηση της τύρφης για λίπασμα στη γεωργία ή αυτούσιας ή αναμιγμένης με ανόργανα λιπάσματα.

Η τύρφη, σαν οργανικό υλικό, βελτιώνει αισθητά τις φυσικές, χημικές και μικροβιολογικές ιδιότητες του εδάφους όπου χρησιμοποιείται. Γι' αυτό και συνιστάται για μεταπλάσεις προβληματικών εδαφών. Ειδικότερα η λίπαση με τύρφη χρησιμοποιείται με εντυπωσιακά αποτελέσματα στην ανθοκομία.

Και ερχόμαστε τώρα να εξετάσουμε το κοίτασμα της τύρφης στην περιοχή Κορώνης και τις δυνατότητες αξιοποίησή του. Σύμφωνα με στοιχεία της Αγροτικής Τράπεζας, το κοίτασμα αυτό καλύπτει έκταση 12000 στρεμμάτων. Είναι επιφανειακό και έχει βάθος που κυμαίνεται από μια μέτρη μέχρι 3 μέτρα. Τα συνολικά αποθέματα της τύρφης υπολογίζονται σε 4,5 εκατ. τόννους με υγρασία 72% ή σε 2,1 εκατ. τόννους με υγρασία 40%.

Η τύρφη που εισάγεται σήμερα στη χώρα μας είναι σε μπάλες των 40 έως 45 κιλών βάρους. Ο όγκος της κάθε μπάλας είναι σταθερός και ισος με 0,17 κυβικά μέτρα. Η περιεκτικότητα σε υγρασία κυμαίνεται γύρω στο 40%. Η σημερινή τιμή της μπάλας στη διεθνή αγορά είναι γύρω στις 1000 δρ., δηλαδή ο τόννος βάρους της εισαγόμενης τύρφης στοιχίζει γύρω στις 25.000 δρ.

Οι εισαγωγές της χώρας μας σε μπάλες τύφφης ξεπέρασαν στους 5000 τόννους το 1982 και το 1985 προβλέπεται να πλησιάσουν τους 10000 τόννους.

Τα αποθέματα της τύφφης της Κορώνης σε σημερινές τιμές πρέπει να αξιούνται γύρω στα 50 δισεκατομμύρια δραχ. Αν αφαιρέσουμε τα έξοδα εξόρυξης, τυχόν εμπλουτισμού και εμπορίας, τότε η καθαρή αξία τους είναι τουλάχιστον 30 δισεκατομμύρια δραχμές.

Η εξαγογή της ελληνικής τύφφης είναι μάλλον ανέφικτη γιατί άλλες χωρες διαθέτουν τύφφης ποιοτικά καλύτερες. Δηλαδή η τύφφη της Κορώνης, αν εξερυχθεί, θα διατείθει βασικά στην ελληνική αγορά. Αν υποθέσουμε ότι στα προσεχή χρόνια η ζήτηση της ελληνικής αγοράς σε τύφφη θα διπλασιαστεί, φτάνοντας τους 20.000 τόννους το χρόνο, και αν το ένα τρίτο αυτής της ποσότητας θα προέρχεται από το κοιτάσμα της Κορώνης, τότε η διάρκεια της εκμετάλλευσης του κοιτάσματος θα ξεπεράσει τα 200 χρόνια και το μέπο ετήσιο όφελος από την εκμετάλλευση του κοιτάσματος, θα είναι γύρω στα 100 εκατομμύρια δραχ.

Βέβαια η εκμετάλλευση του τυφφώνα θα έχει σαν αποτέλεσμα τη βαθμαία απώλεια μιας εύφορης γεωργικής γης και αυτό είναι ο κυριότερος λόγος για τον οποίο το Υπουργείο Γεωργίας αντιτίθεται στην εξόρυξη της τύφφης.

Σήμερα το 1200 στρέμματα του τυφφώνα καλλιεργούνται σχεδόν στο σύνολό τους με καλαμπόκι και τριφύλλι. Οι αποδόσεις και στις δύο καλλιέργειες είναι από 1500 μέχρι 2000 κιλά το στρέμμα. Η σημερινή τιμή στο καλαμπόκι είναι 22 δραχ. το κιλό από τις οποίες οι 15 δραχ. περίπου είναι η αμοιβή της γεωργικής εργασίας. Η σημερινή τιμή στο τριφύλλι είναι 18 δραχμές το κιλό από τις οποίες πάλι οι 15 δραχ. περίπου είναι η αμοιβή της γεωργικής εργασίας. Επομένως από τα 1200 στρέμματα σήμερα προκύπτει κάθε χρόνο γεωργικό εισόδημα γύρω στα 30 εκατομμύρια δραχ.

Βέβαια σήμερα η γεωργική αξιοποίηση αυτών των εκτάσεων δεν είναι πλήρης γιατί οι εκτάσεις αυτές το χειμώνα κατακλύζονται από την ρέα. Με την φλοκλήρωση της Β' φάσης των εγγειοβελτιωτικών έργων Αχέροντα - Φαναρίου θα γίνεται δυνατή η γεωργική αξιοποίηση των εδαφών αυτών σε όλη τη διάρκεια του έτους, με παράλληλη στροφή και σε πιο δυναμικές και προσδοκόφορες καλλιέργειες. Όλα αυτά θα μπορούσαν να αυξήσουν το ετήσιο γεωργικό εισόδημα των 1200 στρεμμάτων από τα 30 στα 300 ίσως εκατομμύρια δραχ.

Οι δυνατότητες αξιοποίησης του τυφφώνα της Κορώνης δεν αποκλείουν τη μία την άλλη. Μπορούν να συνδυαστούν. Θα ήταν δυνατό π.χ. η

εκμετάλλευση του κοιτάσματος να περιοριστεί μόνο στα 200 στρέμματα με το μεγαλύτερο βάθος. Αυτό θα εξασφάλιζε διάρκεια εκμετάλλευσης μεγαλύτερη ίσως από 50 χρόνια και παράλληλη γεωργική αξιοποίηση των υπόλοιπων 1000 στρεμμάτων.

Αν δηλαδή θυσιαστεί ένα μέρος της γεωργικής γης και μειωθεί έτσι το σημερινό ετήσιο γεωργικό εισόδημα από τα 30 στα 25 εκατομμύρια δραχ. (ή το πιθανό μελλοντικό ετήσιο γεωργικό εισόδημα από τα 300 στα 250 εκατομμύρια δραχ.), τότε θα εξασφαλιστεί για την περιοχή ένα πρόσθιο εισόδημα της τάξης των 100 εκατομμυρών δραχ. για 50 τουλάχιστον χρόνια.

Με μια πρώτη λοιπόν προσέγγιση οι αριθμοί δείχνουν ότι μάλλον συμφέρει οικονομικά η αξιοποίηση μέρους του κοιτάσματος της τύφφης. Ήσως όμως είναι πρώτο ακόμα και να διατυπώνονται αυτές οι σκέψεις, εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η μελέτη σκοπιμότητας που θα εκτιμήσει με μεγαλύτερη ακρίβεια την ποιότητα και την αξία του κοιτάσματος.

Ένα ζήτημα που θα πρέπει από τώρα να εξεταστεί είναι οι πιθανές επιπτώσεις στο περιβάλλον από την εκμετάλλευση μέρους του κοιτάσματος. Εκεί όπου θα αφαιρεθεί το κοίτασμα, η επιφάνεια του εδάφους θα κατεβεί ορισμένα μέτρα και μελλοντικά πιθανό να σχηματιστεί μια λίμνη. Καθοριστικός παράγοντας θα είναι η ποσότητα των νερών της περιοχής. Για την εκτίμηση αυτής της ποσότητας βρίσκεται σε εξέλιξη υδρογεωλογική μελέτη του ΙΓΜΕ.

Η εγκατάσταση εξόρυξης και εμπλουτισμού της τύφφης δεν παράγει βιομηχανικά απόβλητα και επομένως δεν δημιουργεί κανένα πρόβλημα ρύπανσης του περιβάλλοντος.

Λόγω της ιδιαίτερης μέριμνας που απαιτείται για την προστασία του περιβάλλοντος αλλά και για να μη δημιουργηθεί κοινωνικό πρόβλημα από την ξαφνική αλλαγή χρήσης της γης, η αξιοποίηση του τυφφώνα ενδικεύεται να γίνει από Κοινωνική Επιχείρηση σε συνεργασία με άλλους συλλογικούς φορείς (συνεταιρισμούς).

Τελειώνοντας, θέλουμε να τονίσουμε ότι η εισήγηση μας βασίστηκε σε αριθμούς που ίσως να μην είναι απόλυτα ακριβείς. Γι' αυτό και διατυπώνουμε τα συμπεράσματα μας με μεγάλη επιφύλαξη. Ελπίζουμε στη συζήτηση που θα επακολουθήσει να διατυπωθούν περισσότερες απόψεις για να διαφωτιστεί το θέμα από όλες τις πλευρές και να πετύχει έτσι η σημερινή εκδήλωση το στόχο της: να συμβάλει στην ενημέρωση του λαού για τα ζητήματα που τον αφορούν, κάνοντάς τον έτσι πιο άφιμο για να διεκδικεί σωστές λύσεις για την ορθολογικότερη ανάπτυξη της περιοχής.

Σας ευχαριστώ.

ΤΟΥ ΑΧΕΡΟΝΤΑ

Ιωνας Ηλασάββα Ντούσια

Νερό των αναστεναγμών και ποταμέ των Θρήνων,
κου μ' ευκοδιές του νέρκισου, των σκίνων και των κρίνων,
των ποθαμένων πεθυμές να ξεγιλάς πλασκίζεις
— καθώς που σεργιανώντας τες — λόγγους και δάση σκίζεις,

στείλε μας ένα μήνυμα,
δείξε κάνα σημάδι,
το πώς περνάν στον 'Αδη
δίχως της μάνας χάδι

μικρά παιδιά, που τάσκιαζε της νύχτας το σκοτάδι.

Ποτάμι μεγαλόπερο, καθώς στα παραμύθια,
βάλσαμο του ξεχωρισμού, για πες μας την αλήθεια,
το ψυχονέρι σου ως κυλάς από χιλιάδες χρόνια,
από της γης τα τρίσβαθα, ως του Χάρου τ' αλώνια,

στείλε μας ένα μήνυμα
δείξε κάνα σημάδι
το πώς περνάν στον 'Αδη,
δίχως αγάπης χάδι,

Οι νιοί κι οι νιές που εσκέπασε θανατερό σκοτάδι.

Σε πόσες γλώσσες νάκουσες του θρήνου μοιρολόι!
Σαν πόσες μέρες μέτρησες στου ήλιου το ρολόι!
Πόσους λυγμούς να σκέπασες και από πόσα χείλια!
κελαρυστός καθώς φιλάς τα μαρμαροκοχύλια!

Στείλε μας ένα μήνυμα
δείξε κάνα σημάδι,
το πώς περνάν στον 'Αδη
δίχως κερί και λάδι
στου πόλεμου όσοι χάθηκαν το ζωφέρο σκοτάδι.

Ξάφνου φεντή ακούγεται από τον κάτω κόσμο
και μύρισ^o ο Αχέροντας απήγανο και δύσσοσμο:
— Αν δείξω κακοσήμαδο, αλίμονο στον 'Αδη,
και θα ερημώσει η απάνω γης, καλό αν δει σημάδι!

(Απ' το βιβλίο της «Ορθοί στη Θύελλα»)

ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ

«Στα βράχια της ακρολιμνιάς
τα πρώτα βήματά μου....
εκεί το πρώτο σκίρτημα
κούνοιωδα στην καρδιά μου.

Την ώρα του Εσπερινού
πίσω απ' το Ξωκκλήσι
τη στάμνα γέμιζε νερό
στη δροσερή τη βρύση.

Αγάπης πήρα το φύλι
πρωτού να μου μιλήσει
εκεί μας βρήκε η Αυγή
κάτω απ' το Κυπαρίσι!

Ευτυχισμένοι δώσαμε
όροκο μη χωριστούμε
και στο φτωχό μας το χωριό
παντοτεινά να ζούμε!

ΘΑΛΑΣΣΑ

Το γαλανό το πέπλο σου
βλέπω να κυματίζει
στον αργυρό καθρέφτη σου
ο ήλιος καμαρώνει.

Γλυκά το παιστράλι σου
την αύρα του σκορπιζει
ο μπάτης μεσ' στα νάζα σου
ολοένα και φουσκώνει.

Στα γαλανά σου τα νερά
βαρκούλες αρμενίζουν
μεσ' στη γλυκειά σου αγκαλιά
χορεύουν με μαγεία.

Τα μάτια μου αχόρταγα
τη χάρη σου απενίζουν
καθώς τα ακρογάλια σου
τα βλέπω με λατρεία».

ΠΡΕΒΕΖΑ: Νόφη του Αιμβρακικού

Οι φωτεινές ακτίνες του άστρου
της ημέρας σαν προβάλλουν
χρυσώνουν το θαλάσσιο γαλάζιο
χρώμα σου και θάμπουν.
Στο πρώτο τους χαιρετισμό
απ' των νησιών το πέρασμα
ερωτευμένο στέλνει γλυκά φίλια
στην Μαγεμένη ΠΡΕΒΕΖΑ!

LUEDENSCHIED/B.R.D.

5 - 9 - 65

1985

Ανδρέας Καρής

Ανδρέας Καρής Γεννήθηκε στο Βρετανό Κορινθεύς
Μεγάλου στη Πρέβεζα. Από το 1964 πήγε απαντώντας στη Γερμανία όπου θεωρείται μέρη σπάρτου.

Ασχολείται με τη συγχρόνιση λαογραφίας
και ιστορικών στοιχείων της Πρέβεζας και παραδίδει
λαογολέτες με τη βοήθεια.

Κανείς έκαλψε ποτέ Πρεβέζανος που διαβήτηκε μέσω στοιχείων μέση της Πρέβεζας να έρθει σε επαφή με την Ελλάδα. Εσείς όσοι να περινοτρέψετε μερικό τόπο την έκδοση καπού βαζίστε σημεία σε την Πρέβεζα.

Abs
Katzis Andreas
Kettenberg 19
5880 Züdenheid
R.R. Deutschland

ΕΠΙΣΤΗΜΗ

Το «φαινόμενο του θερμοκηπίου» απειλεί να καταστρέψει τον πλανήτη
απ' τη Σ.Ε. («Ελευθεροτυπία» της 8.7. 1986)

Βιβλική καταστροφή

Πραγματικότητα εφιλτική, αφού το «φαινόμενο του θερμοκηπίου», όπως το έχουν αποκαλέσει οι επιστήμονες, σημαίνει ότι:

- Μέσα στα επόμενα 50-100 χρόνια, η θερμοκρασία της ατμόσφαιρας της Γης θα αυξηθεί 2-4,5 βαθμούς Κελσίου, όποτε οι κάγιοι των πόλεων θα λειώσουν, η στάθμη των ακανθών θα ανέβαι και τα νερά τους θα κατακλύσουν τις παραλίες πεδιάδες της υφαλού, προκαλώντας τεράστιες καταστροφές σε περιοχές με χαμηλό υψόμετρο, όπως η Ολλανδία, η πεδιάδα του Σακραμέντο, στην Καλιφόρνια, η Μαγκαντές.
- Ως το έτος 2.100, όπως υπολογίζει η Υπηρεσία Προστασίας Περιβάλλοντος των ΗΠΑ (EPA), η στάθμη της θαλασσας θα υψωθεί κατά 60 εκατοστά ώς 3,50 μέτρα.
- Αρκεί μια ανύψωση 90 εκατοστών του μετρου για να προκληθούν μεγάλες πλημμύρες σε πόλεις που είναι κτισμένες κοντά σε εκβολές ποταμών, όπως η Νέα Ορλεάνη και το Κάρο.

Αυτία της προβλεπόμενης βιβλικής καταστροφής, όπως σημειώνει και το «Νιούσγουνκ», είναι τα αέρια που εκλύνονται στην ατμόσφαιρα, από μια μεγάλη σειρά βιομηχανίες και προϊόντα.

Τα αέρια αυτά σχηματίζονται ένα στρώμα και συγκρατούν τη θερμότητα που ακτινοβολεί το έδαφος.

Προειδοποίηση

Πριν από δάδεκα χρόνια, δύο Αμερικανοί επιστήμονες, ο Σέργουντ Ρόουλαντ και Μάριο Μολίνα, προειδοποίησαν για τον κίνδυνο που προκαλεί η έκλυση στην ατμόσφαιρα αυτών των αερίων, που έχουν αποκληθεί χλωριοφορανθρακες (XFA).

Οι XFA καταστρέφουν το άζον της ατμόσφαιρας, που το στρώμα του λειτουργεί προστατευτικά εμκοδίζοντας κατά 99% τις υπεριάδες ακτίνες να περάσουν στην ατραπού-

ρα και να φθίσουν στην επιφάνεια του εδάφους.

Οι υπεριόδεις ακτίνες προκαλούν καρκίνο του δέρματος. Η EPA προσδοκούει τώρα ότι αριστερή του στρώματος του άζοντος, μόλις κατά 2,5%, θα σημάνει αύξηση των θανατηφόρων περιπτώσεων κακοκρήνους μελανώματος, κατά δεκατέντες χιλιάδες το χρόνο.

Όχι αεροζόλ

Στις Ηνωμένες Πολιτείες, το 1978, πριν ακόμα επισημανθεί ο κίνδυνος του «φαινόμενου του θερμοκηπίου», απαγορεύτηκε η χρήση αερίων στα αεροδρόμια - στρατά.

Ωστόσο, σήμερα, η ποσότητα των XFA

επόμενα 50 χρόνια, ποσοστό 5-9% του άζοντος της ατμόσφαιρας θα εξαριθμηθεί.

Παρόλα αυτού, ο τομέας της βιομηχανίας προσπαθεί να υποβαθμίσει τον κίνδυνο, τη στηγμή μάλιστα που ακόμη και υπολογίζεται, όπως αυτός της NASA, υπάρχει χερίτωση να μην αποδίδουν τις προγνωστικές διεστάσεις του επερχόμενου αλέρου.

Τραγική μείωση

Υπάρχουν ενδείξεις ότι το άζον (χημικό στοιχείο που το μέριό του αποτελείται από τρία άτομα οξυγόνου) καταστρέφεται με το γρήγορο ρυθμό.

Ο αμερικανικός τεχνητός δορυφόρος «Ni-



Η αύξηση της θερμοκρασίας θα προκαλέσει το λειώμα των πογκ και φρα, την ανύψωση της επιφάνειας της θάλασσας. Οι χαμηλές - υφασματικά - περιοχές, θα υποστούν τις συνέπειες...

πού εκλύνονται στην ατμόσφαιρα, κάθε χρόνο, ζεπερνάει τους 700 χιλιάδες τόννους.

Ολη αυτή η ποσότητα δεν είναι παρά τα παραπροϊόντα της χρήσης γυναικείων και διαλυτικών συσκευών και ουσιών, όπως και σπρέι, από τη βιομηχανία και την κατανάλωση.

Αυτές οι συσκευές και οι ουσίες, όπως υποστηρίζει το «Νιούσγουνκ», παράγονται σε ποσοστό 50%, σε όλες χώρες, εκτός από τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Οπως και αν είναι, η NASA υπολόγισε ότι αν η έκλυση των XFA στην ατμόσφαιρα συνεχιστεί με το σημερινό ρυθμό, τότε μέσα στα

πούς 7» κατέγραψε μείωση της ποσότητας του άζοντος στην ατμόσφαιρα, 2,5% μέσα σε πέντε χρόνια μόνο!

Επίσης, Βρετανοί μετεωρολόγοι διαπιστώνται πάρα πολύ κάθε Οκτώβριο, πάνω από το Νότιο Πόλο ανοίγει μια «τρύπα άζοντος» (αριστερή 40%).

Άλλα εκτός από τον κίνδυνο της αύξησης των θυελώνων από καρκίνο και εκτός από τις επιπτώσεις του «φαινόμενου του θερμοκηπίου», στις χώρες με χαμηλό υψόμετρο, η επανειλημμένη καταστροφή θα έχει παγκόσμιες διαστάσεις:

■ Η εκροή θαλασσινού νερού στις χώρες



ΝΕΑ ΥΟΡΚΗ, Ιούλιος.

ΝΑ ΜΑΣ το αποδείξετε! Το άζον της ατμόσφαιρας καταστρέφεται, κάνοντας προβληματική την επιβίωση του ανθρώπου γένους, αλλά οι βιομηχανίες που προκαλούν την καταστροφή του, αντίδρουν στην επιβολή περιορισμών, πριν η επιστημονική έρευνα μπορεί να παρουσιάσει χειριστικές αποδείξεις για αυτό που κανένας δεν μπορεί πια να αρμφιβάλλει.

Υπόρχει πιθανότητα - σχεδόν βεβαιωτήτα - ότι ο ανθρώπος, από αγνοία ή αδιαφορία, ή και από το δυο, καταστρέψει ανεπανόρθωτα την ιδιότητα της ατμόσφαιρας να συντηρεῖ τη ζωή.

Αυτή τη δραματική προειδοποίηση απήγγεινε ο Αμερικανός γερουσιαστής Τζων Τσάφ, πρόεδρος της υποεπιτροπής της Γερουσίας, για την προστασία του περιβάλλοντος.

Το «φαινόμενο του θερμοκηπίου» δεν αποτελεί μια απλή επιστημονική θεωρία, είναι πραγματικότητα, προειδοποίησην οι μάρτυρες που κατέθεσαν στις συνεντεύξεις της υποεπιτροπής, στα μέσα Ιουνίου.

λές περιοχές θα καταστρέψει αρδευτικά συστήματα και υδραγωγεία σε πολλές πόλεις, σε όλο τον κόσμο.

Πολλές παραλαβές περιοχών θα εξαφανιστούν, καθώς ο ρυθμός της διέβρωσης, που παθούν σήμερα από τη θάλασσα, θα αυξηθεί 2-5 φορές.

Με την τήξη των παγετώνων θα αλλάξουν τοπίας οι κλιματολογικές συνθήκες.

Η αύξηση της θερμοκρασίας των κλεινών θα αυξήσει τη συγχονότητα και τη γέννηση των τροπικών καταγγίδων.

Αύξηση της θερμοκρασίας της ατμόσφαιρας κατά τέσσερις βαθμούς θα μετατρέψει τους αποβολώντες της Γης σε αιχμηρές περιοχές.

Μέχρι πριν από λίγα χρόνια, οι επιστήμονες ανησυχούσαν για τις διαστάσεις που έδινε στο «φανόμενο του θερμοκηπίου», τη έκλοση στην ατμόσφαιρα διοδίδιου του άνθρακα.

Τώρα διαπιστώνεται ότι η θερμική ακτινοβολία που ανακάλυψε από το έδαφος και αι-

χμελωτίζεται στην ατμόσφαιρα εξ αιτίας του «φανούμενου του θερμοκηπίου», που προκαλούν οι ΧΦΑ, είναι 10.000 μεγαλύτερη από εκείνη που αιχμαλωτίζει ιστή ποσότητα διοδίδιου του άνθρακα.

Μέτρα, αλλά πώς;

Είναι φανέρω δότι το πρώτο βήμα για την αντιμετώπιση του θανάσιμου κινδύνου, είναι ο έλεγχος των βλασφεμών αερίων που εκλύονται στην ατμόσφαιρα.

Αλλά η λήψη μέτρων εναντίον των βιομηχανιών δεν είναι εύκολη υπόθεση.

Η απαγόρευση της χρήσης ΧΦΑ μόνο στην παραγωγή φυτικών και κλιματιστικών συσκευών, στις ΗΠΑ, θα σήμανε μεγάλα προβλήματα σε έναν τομέα που απασχολεί 715.000 εργαζόμενους και παράγει προϊόντα και υπηρεσίες αξίας 28 δισ. δολ., το χρόνο.

Πατόδιο, ο υπεύθυνος της ΕΡΑ, Λη Τόρας, προειδοποεί ότι δύο καθυστέρει η λήψη μέτρων, τόσο σοβαρά πότε γίνονται τα προβλήματα του περιβάλλοντος που θα αντιμετωπίσουν τα παιδιά μας.

Υστέρα από απαίτηση των αναγνωστών μας αναφορικά με την όλη εμφάνιση του περιοδικού μας και όσον αφορά την αισθητική του μορφή και τα τυπογραφικά στοιχεία, αναγκεστήκαμε να ψάξουμε για κάτι καλύτερο.

Πήραμε γρατες κροσφόρες απ' τα τυπογραφεία κι' εδώ και στα Γιάννενα και καταλήξαμε στα Γιάννενα. Πιστώμε πώς θα βελτιώσουμε την έκδοσή του. Αυτό θα το κρίνουν και πάλι οι αναγνώστες του. Αν όχι, θα φροντίσουμε και πάλι για τη βελτίωσή του, όπου και διέξι μπορέσουμε.

Η Συντακτική Εκπροπή



ΣΥΝ/ΣΜΟΣ ΠΩΛΗΣΗΣ ΚΗΠ/ΚΩΝ ΚΑΙ ΔΕΝΔΡ/ΚΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΣΥΝ.Π.Ε. (Ν. 921/79)

ΟΝΟΜΑΣΙΑ – ΝΟΜΙΚΗ ΜΟΡΦΗ

Ο Συνεταιρισμός πώλησης κηπευτικών και δενδροκομικών προϊόντων Πρέβεζας ΣΥΝ.Π.Ε. είναι μία Οργάνωση περιορισμένης ευθύνης του Ν. 921/79.

2. ΙΣΤΟΡΙΚΟ – ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ – ΕΔΡΑ ΙΔΡΥΣΗΣ

Ο Συνεταιρισμός ιδρύθηκε στην πόλη της Πρέβεζας το 1946 από μία ομάδα 21 παραγωγών με σκοπό την από κοινού πώληση των προιόντων τους με όμεσους στόχους την αύξηση της διαπραγματευτικής τους δύναμης και την βελτίωση του αγροτικού τους εισοδήματος. Ήτσι οι λιγοστοί αυτοί αγρότες της περιοχής παίρνοντας στα χέρια τους την τύχη της διακίνησης του προϊόντων τους ήρθαν αναγκαστικά σε σύγκρουση με τα οργανωμένα ιδιωτικά συμφέροντα των εμπόρων που μέχρι τότε αναλάμβαναν την εμπορία των οπωροκηπευτικών της περιοχής μόνο όταν και στο βαθμό που αυτοί έκκριναν αναγκαίο. Παρ' όλες δώμας τις δύσκολες οικονομικές καταστάσεις που αντιμετώπισε η οργάνωση εξακολούθει να λειτουργεί μέχρι σήμερα.

3. ΑΡΙΘΜΟΣ ΜΕΛΩΝ

Η οργάνωση ξεκίνησε το 1946 με 21 μέλη. Μετά το 1981 όμως και κυρίως λόγω της κυβερνητικής πολιτικής που κυριαρχήθηκε από την θέσπιση καταλλήλων μέτρων για την ενθάρρυνση της συνεταιριστικής δραστηριότητας, τα μέλη αυξήθηκαν σε 174 το 1982 (από 60 που ήταν το 1981), 211 το 1983, 264 το 1984 και σε 268 μέλη το 1985 και σήμερα 270.

4. ΚΥΡΙΕΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

Η χωριτική αρμοδιότητα του Συνεταιρισμού καλύπτει όλο το Νομό Πρέβεζας. Στις αρμοδιότητες της οργάνωσης περιλαμβάνονται:

α) Συγκέντρωση και Εμπορία των προιόντων.

Ο Συνεταιρισμός αναλαμβάνει τη διακίνηση των οπωροκηπευτικών των μελών του, είτε μέσω των ιδιών του καταστημάτων – πρατηρίων (Πρέβεζας – Κ. Λαζανογιάρας Αθηνών – Ιωαννίνων), είτε μέσω των εμπόρων και ακολουθεί εκκαθάριση για τις τιμές που επιτυγχάνονται κατά περίπτωση. Ο Συνεταιρισμός κατά το 1962 και 1983 διακίνησε τις παρακάτω ποσότητες:

	<u>1982</u> ποσότητα (τον)	ποσοστό παραγ. Νομού	<u>1983</u> ποσότητα	ποσοστό παραγ. Νομού
Ντομάτα	17.000	59,8%	18.000	62,8%
Πατάτα	10.000	83,3%	12.000	86,9%
Εσπεριδοειδή	6.000	52%	8.000	60,1%
Λαχανικά-Φρούτα	10.000	83,3%	10.000	81,9%
Αγγούρια	1.500	83,3%	1.500	81%

β) Προμηθευτικές εργασίες

Προμήθεια και διάθεση στα μέλη της διαφόρων ειδών γεωργικής ανάγκης (κρατήριο γεωργικών φαρμάκων και μηχανημάτων) π.χ. γεωργικά φάρμακα, λιπάσματα, εξοπλισμός θερμοκηπίων: νάυλον, σόμπες κλπ.

γ) Πιστωτικές εργασίες

Λογιστική και διαχειριστική εξυπηρέτηση των μελών της (εκκαθαρίσσιες, καλλιεργητικά δάνεια).

5. ΚΤΙΡΙΑΚΟΣ ΚΑΙ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ

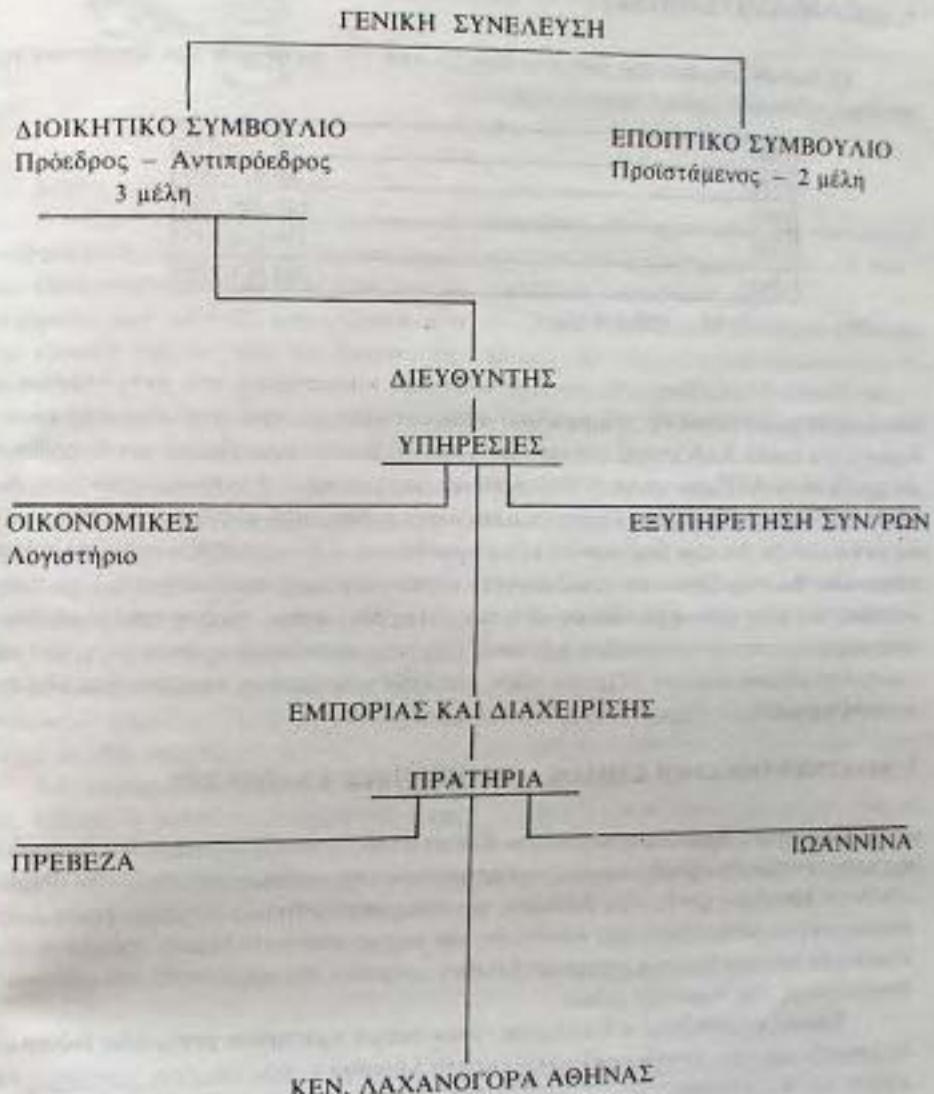
Τα κάγια στοιχεία του ενεργητικού του Συν/μού αφορούν κυρίως κτιριακές εγκαταστάσεις που βρίσκονται στην πόλη της Πρέβεζας και περιλαμβάνουν:

- α. Ισόγειο κτίριο γραφείων του Συν/μού έκτασης 60 τμ.
- β. Ισόγειο κτίριο πρατηρίου οπωρ/κών έκτασης 60 τμ.
- γ. Ισόγειο κτίριο πρατηρίου φυτοφαρμάκων και μηχανημάτων έκτασης 90 τμ.
- δ. Ισόγειο κτίριο αποθηκών συνολικής έκτασης 400 τμ.
- ε. Δύο ισόγειες καταστήματα μισθωμένα σε ιδιώτες έκτασης 200 τμ.
- στ. Ψυκτικός θάλαμος για συντήρηση αποθηκευμένων προϊόντων χωρητικότητας 60 τμ.

Επίσης η οργάνωση έχει στην ιδιοκτησία της για την μεταφορά των προϊόντων ένα φορτηγό αυτοκίνητο 6 τόννων.

6. ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ – ΟΙΚΟΝ. ΟΡΓΑΝΩΣΗ – ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ

Η διοικητική οργάνωση του Συν/μού μας είναι όπως παρουσιάζεται στο παρακάτω σχεδιάγραμμα:



Στις υπηρεσίες απασχολούνται 16 μόνιμοι και 5 έκτακτοι υπάλληλοι από τους οποίους ένας είναι απόφοιτος Ανωτάτης Οικον. Σχολής.

7. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Οι εισπράξεις που πραγματοποιήθηκαν από την διακίνηση των προϊόντων τα τέσσερα τελευταία χρόνια είναι:

1981	28.732.435
1982	86.651.209
1983	146.594.503
1984	230.030.837
1985	245.000.000

και 1985 έως 30/9/85 : 209.510.651

Όπως αναφέρθηκε στην αρχή οι δύσκολες καταστάσεις που αντιμετώπισε ο Συν/μός στην 3ίστη πορεία του με κύρια αιτία τον ανταγωνισμό του ιδιωτικού κεφαλαίου στον τομέα διακίνησης και εμπορίας των, είχαν σαν αποτέλεσμα την συσσωρευση χρεών στην ΑΤΕ που κατά το 1982 έφθαναν το ύψος των 7.5 εκατομμυρίων δρχ. Από το 1983 όμως και κυρίως λόγω του απαραίτητου θεσμικού πλαισίου που τέθηκε από την πόλιτεία για την δημιουργία της απαραίτητου υλικοτεχνικής υποδομής πάνω στην οποία θα στηριζόταν και εξελίσσονταν υγείες συνεταιριστικό κίνημα (μέτρα προστασίας των Συν/κών οργανώσεων από το κράτος στον άνισο αγώνα τους μετά ιδιωτικά συμφέροντα των εμποριούμεχάνων), άρχισε η οικονομική ανάκαμψη χρόνο μεταξύ των χρόνων μέχρι το τέλος του 1984 η οργάνωση να εξαφλήσει όλο το παραπάνω χρέος.

7. ΜΑΚΡΟΠΡΟΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΧΟΙ – ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Μέσα στους άμεσους στόχους του Συνεταιρισμού τίναι η δημιουργία κτιριακών εγκαταστάσεων Κεντρικής αγοράς και υπερεσιών στο ισόγειο του οποίου θα στεγανώθουν τα πρατήρια χονδρικής διάθεσης των οικωροκηλευτικών, των γεωργικών φαρμάκων και μηχανημάτων, των αποθηκών και των ψυκτικών θαλάμων, ο όροφος του κτιρίου θα χρησιμεύσει για την εγκατάσταση γραφείων της οργάνωσης και αίθουσας συνελεύσεως των αγροτών μελών.

Επίσης σχεδιάζεται η λειτουργία τριών ακόμη πρατηρίων χονδρικής διάθεσης των προϊόντων, ένα στη Θεσσαλονίκη και στη Λάρισσα καθώς και στην περιφερειακή αγορά της Φλώκιπιάδας.

Σημαντικό παράγοντα για την διακίνηση των προϊόντων μας θα αποτελέσει και η κατασκευή Συσκευαστηρίου οπωροκηλευτικών από την ΕΓΣ Πρέβεζας, γιατί με την διαλογή και την τυποποίηση η οποία θα επιτυγχάνεται με το Συσκευαστήριο, ο Συν/μός μας θα μπει κάθετα όχι μόνο στην εσωτερική αγορά αλλά και στην εξωτερική.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΣΥΝΕΤ/ΜΟΥ
Μιγάλης Αδάπης



ΓΡΑΜΜΑΤΑ ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ ΜΑΣ

Προς την Δ/ση του Περιοδικού
«ΠΡΕΒΕΖΙΑΝΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Κύριοι

Ο δάιμον που λίγο ή πολύ ενδημεί στα τυπογραφεία, έμεινε ασύντοτος, έγινε θηρίο και κατασπάραξε το κείμενό μου, που αναφέρεται στο ΑΚΤΙΟ, και μάλιστα στα πιο κρισιμά σημεία, που δεν δημοσιεύτηκαν όπως.

«Γεωγραφικοί, ιστορικοί, ιδιοκτησιακοί λόγοι και προκάντων η θέληση των κατοίκων του Ακτίου, επιτάσσουν (και μάλιστα εφόσον υπεύθυνα έχει εξαγγελθεί η δημοπράτηση και σύντομη κατασκευή της γέφυρας Ακτίου – Πρέβεζας, οπότε θα εκλείψουν και τα οικονομικά οφέλη του Λ.Τ. Βονίτσης) η περιοχή του Ακτίου μέχρι την παλαιά μεθόριο γραμμή να υπαχθεί και πάλι στον Δήμο της Πρέβεζας, όπως ήταν μέχρι το 1881 από αιώνες».

Και επειδή αναφερθήκαμε στην Γέφυρα, πρέπει να πούμε ότι η κατασκευή της θα πρέπει να γίνει ώστερα από έρευνα και μελέτη του οικολογικού συστήματος της εισόδου του Αμβρακικού (Ανανέωση ιδάτων Αμβρακικού από το Ιόνιο, ταχύτητα

ρευμάτων, με ή χωρίς γέφυρα, είσοδος γονιών, και ποιές άλλες επιπτώσεις θα προκλέσει η κατασκευή της.

Γιατί αν βιάσουμε τη φύση και ανατρέψουμε την ισορροπία του οικολογικού συστήματος, θα το πληρώσουμε ακριβά».

— Επίσης, ο Καποδίστριας πέρασε από τον Μύτικα Επρομέρου, όπου ο αρχιστράτηγος «Τζούρτζης» είχε κάνει στρατόπεδο, συνεζήτησε την όλη κατάσταση και την είσοδο στολίσκου στον Αμβρακικό που ο αρχιστράτηγος «την έκρινε αποφασιστική για την απελευθέρωση της Δ. Ελλάδος».

Και στην πιό κρίσιμη φάση της επιχείρησης την ώρα που τα πλοία περνούσαν το στενό τραγουδώντας το θωύριο του Ρήγα, κόπτηκε το «έπεισμα» και έμεινε ξεκάρφωτο το «μπρούμητα».

Δεν ελεκτείνομε πιό πέρα και πιστεύω ότι θα δημιουργήσετε το τρόμα για να αποκατασταθεί το νόμα του κειμένου.

Πρέβεζα 12-7-86
Γεώργιος Ιαν. Μουστάκης

Διαδώστε

Τα ΠΡΕΒ. ΧΡΟΝΙΚΑ γιατί στηρίζονται αποκλειστικά στους συνδρομητές και φίλους τους.



ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΠΡΕΒΕΖΑΣ
«ΓΥΜΝΑΣΙΑΡΧΗΣ ΚΟΝΤΟΣ»
ΕΘΝ. ΑΝΤΙΣΤΑΣΗΣ & ΘΕΟΦΑΝΟΥΣ
ΤΗΛ. 22375

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ



Η Δημοτική Βιβλιοθήκη της Πρέβεζας

Ο Δήμος Πρέβεζας στην προσπάθειά του για την Πολιτιστική και Κοινωνική αναγέννηση και ανάπτυξη του λαού της πόλης μας και του Νομού μας γενικότερα, έδωσε πρωτεύοντα θέση στην αναδιοργάνωση και τη λειτουργία της Δημοτικής Βιβλιοθήκης του.

Από το 1983 άρχισε την εκιστημονική της οργάνωση σε συνεργασία με άλλες οργανωμένες Βιβλιοθήκες, τον εμπλουτισμό της με καινουργία βιβλία, τον εξοπλισμό της με όλα τα απαραίτητα υλικά για τη λειτουργία της και ήδη πλέον λειτουργεί με σύγχρονη μεθοδολογία και είναι στη διάθεση των κατοίκων της πόλης μας αλλά και του Νομού μας.

Ώρες λειτουργίας

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη λειτουργεί καθημερινά εκτός τις Κυριακές και Εορτές.

Για το κοινό οι ώρες λειτουργίας της Βιβλιοθήκης είναι :

- **Δευτέρα - Τετάρτη : 11 π. μ. - 2 μ. μ.**
- **Τρίτη-Πέμπτη-Παρασκευή : 11 π. μ.-1 μ. μ. & 5 μμ.-8 μμ.**
- **Σάββατο : 9 π. μ. - 1 μ. μ.**

Κ Α Ν Ο Ν Ι Σ Μ Ο Σ

Εγγραφή μελών

1. Ο αναγνώστης για να έχει δικαίωμα δανεισμού βιβλίων και περιοδικών θα πρέπει να είναι μέλος της Βιβλιοθήκης.
2. Μέλη της βιβλιοθήκης εγγράφονται :
 - Οι κάτοικοι του Νομού Πρέβεζας
 - Οι καθηγητές και μαθητές του Νομού Πρέβεζας.
 - Οι εργαζόμενοι στο Νομό Πρέβεζας.
3. Η εγγραφή των μελών γίνεται βάσει της αστυνομικής ταυτότητας. Οι νέοι που δεν έχουν αστυνομική ταυτότητα μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον γονέα ή τον κηδεμόνα τους. Οι αλλοδαποί κάτοικοι του Ν. Πρέβεζας εγγράφονται βάσει της άδειας παραμονής του Κέντρου Αλλοδαπών.

Δανεισμός

1. Η ταυτότητα κάθε μέλους είναι αγορική.
2. Κάθε μέλος της Βιβλιοθήκης έχει δικαίωμα να δανειζεται:

- 1 βιβλίο για (15) δεκαπέντε μέρες.
 - 1 περιοδικό για έξη μέρες, εκτός του τελευταίου τεύχους.
3. Ο δανειζόμενος ευθύνεται για οτιδήποτε δανειζεται από τη Βιβλιοθήκη.
4. Τα δανειζόμενα βιβλία, περιοδικά, ή άλλο υλικό, πρέπει να επιστρέφονται το αργότερο τη μέρα που λίγει ο δανεισμός.
 5. Μόλις λήξει η περίοδος δανεισμού, ο αναγνώστης μπορεί να ζητήσει ανανέωση, εκτός αν το βιβλίο ή το περιοδικό έχει ζητηθεί από άλλον αναγνώστη ή έχει μεγάλη ζήτηση. Ο αναγνώστης μπορεί να ζητήσει ανανέωση δανεισμού έως δύο φορές. Οι ανανεώσεις δεν γίνονται τηλεφωνικά.
 6. Ο χρήστης που επανειλημμένα καθυστερεί να επιστρέψει τα βιβλία ή τα περιοδικά ή άλλο υλικό που δανειζεται, στερείται του δικαιώματος δανεισμού. Στην αρχή για ένα διάστημα και αν επαναληφθεί πολλές φορές για όλο το χρόνο.
 7. Τα πληροφοριακά βιβλία δεν δανειζονται (λεξικά, εγκυκλοπαίδειες, άτλαντες κλπ.)
 8. Ορισμένο υλικό δανειζεται για περιορισμένο χρόνο και ανάλογα με την περίπτωση, όπως αν πρόκειται για μελέτη, έρευνα, ομαδική εργασία κλπ.

Αναγνωστήριο

Υποχρεούνται οι χρήστες όταν διαβάζουν βιβλία μέσα στην αίθουσα :

- Να παραδίδουν τα δελτία των βιβλίων στην]στον υπεύθυνο του δανεισμού μαζί με την ταυτότητα δανεισμού της Βιβλιοθήκης ή την ταυτότητά τους.
- Να τηρούν τάξη, ησυχία και καθαριότητα.
- Να προσέχουν τα βιβλία και τα περιοδικά που χρησιμοποιούν μέσα στην αίθουσα ή που δανειζονται για να διαβάσουν στο σπίτι τους.

Για κάθε πληροφορία και βοήθεια σχετική με τη λειτουργία της Βιβλιοθήκης το πριωτικό είναι πάντοτε στη διάθεση του χρήστη.



